

**UCHWAŁA NR XXVII/138/2017
RADY MIEJSKIEJ W ZAWIDOWIE**

z dnia 20 marca 2017 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016 – 2022.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 poz. 446 oraz 1579) Rada Miejska w Zawidowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXIII/121/2016 Rady Miejskiej w Zawidowie z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016 – 2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Zawidowa.

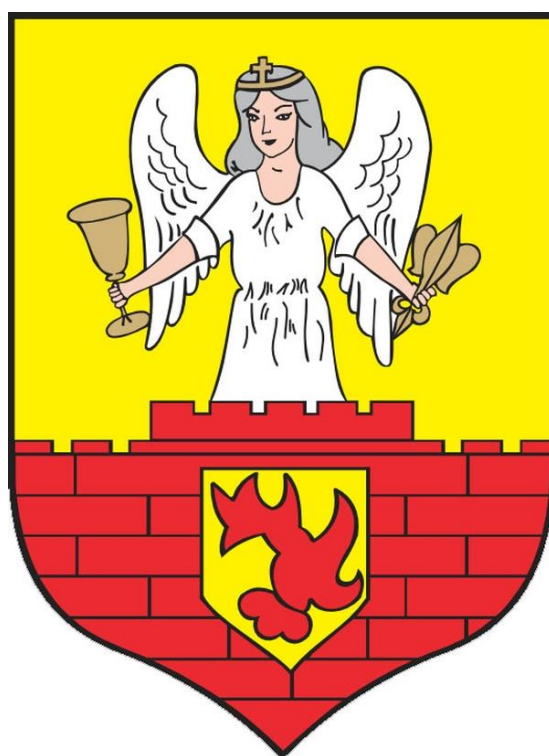
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicach ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Pilarski

Załącznik do Uchwały Nr XXVII/138/2017
Rady Miejskiej w Zawidowie
z dnia 20 marca 2017

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA ZAWIDÓW NA LATA 2016-2022

Zawidów, marzec 2017 r.

Zamawiający:

Gmina Miejska Zawidów

Plac Zwycięstwa 21/22,

59-970 Zawidów

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

Spis treści:

1	WSTĘP	5
2	KIERUNKI ROZWOJU GMINY ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH.....	12
2.1	Strategia Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022	12
2.2	Plan Odnowy Miejscowości Zawidów na lata 2016-2022	20
2.3	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zawidów ..	21
3	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA ZAWIDÓW	26
3.1	POŁOŻENIE.....	26
3.2	Przynależność administracyjna.....	27
3.3	Powierzchnia.....	27
3.4	Demografia	28
3.5	Historia miasta	34
3.6	Przestrzenna struktura Miasta.....	35
3.7	Zasoby przyrodnicze.....	38
3.8	Dziedzictwo kulturowe.....	39
3.9	Obiekty i tereny	48
3.10	Infrastruktura społeczna	49
3.10.1.	Żłobki i kluby dziecięce.....	49
3.10.2.	Wychowanie przedszkolne.....	50
3.10.3.	Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne.....	51
3.10.4.	Szkolnictwo ponadgimnazjalne	52
3.10.5.	Ochrona zdrowia.....	52
3.10.6.	Oferta kulturalna	52
3.10.7.	Oferta sportowa	54
3.10.8.	Opieka społeczna	55
3.10.9.	Bezpieczeństwo publiczne.....	56
3.11	Infrastruktura techniczna	57
3.11.1.	Infrastruktura transportowa	57
3.11.2.	Infrastruktura i sieć wodociągowa.....	59
3.11.3.	Infrastruktura i sieć kanalizacji sanitarnej.....	60
3.11.4.	Sieć gazowa	62
3.11.5.	Sieć energetyczna	62
3.11.6.	Zbiorcza sieć ciepłna	62
3.11.7.	Sieć telekomunikacyjna.....	62
3.11.8.	Gospodarka odpadami.....	62

3.11.9.	Mieszkaniowy zasób gminy	63
3.12	Gospodarka i rolnictwo	63
3.13	Kapitał społeczny i ludzki	65
4	DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH	67
4.1	DELIMITACJA PRZESTRZENNA OBSZARÓW REWITALIZACJI	67
4.2	analiza wskaźników/mierników w odniesieniu do obszaru zdegradowanego wskazanego do rewitalizacji.....	82
5	WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	92
6	CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	93
7	ZADANIA/PROJEKTY REWITALIZACYJNE	97
7.1	Szczegółowy opis podstawowych zadań/projektów inwestycyjnych (lista a).	98
7.2	Opis uzupełniających zadań/projektów (lista b).....	105
8	MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI.....	119
8.1	Powiązania występujące pomiędzy celami szczegółowymi LPR a projektami /programami 121	
8.2	Powiązania występujące pomiędzy poszczególnymi projektami/programami.....	122
9	INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	130
10	MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW ORAZ GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI	138
11	SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI	143
12	SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU	145
13	STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	154
14	ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE	157

1 WSTĘP

Podstawą rozwoju Miasta Zawidów jest m.in. dokument pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022”. Jest to jeden z najważniejszych dokumentów samorządu Miasta, który określa cel główny, cele szczegółowe oraz kluczowe zadania, które zadecydują, w jaki sposób nastąpi wyjście z sytuacji kryzysowej obszarów zdegradowanych znajdujących się na terenie Miasta. Dokument został poddany ocenie mieszkańców, a następnie zatwierdzony przez Radę Miejską w Zawidowie.

Definicja rewitalizacji - to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego.

Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych, jako szanse rozwoju. Kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całego Miasta i jego otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z Miastem.

Po drugie proces rewitalizacji powinien być prowadzony w sferach społecznej, przestrzennej i gospodarczej, tj. być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji, jest przeprowadzenie rzetelnej diagnozy. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze Miasta, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całego Miasta.

Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający

aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się do tego, aby działania skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze;
- mieszkańcy Miasta inni niż wymienieni powyżej,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze Miasta działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze Miasta działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- podmioty, inne niż „organy władzy publicznej”, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Oznacza to, że sam proces rewitalizacji powinien być tak zaplanowany, aby umożliwić czynny udział wybranych grup społecznych i tzw. aktorów rozwoju lokalnego. Udział interesariuszy powinien zostać zaplanowany zarówno na etapie tworzenia programu rewitalizacji, jak również na etapie jego realizacji, w tym ewaluacji. W trakcie tworzenia programu rewitalizacji wskazany jest udział interesariuszy zarówno na etapie diagnozy, jak również planowania poszczególnych celów i działań rewitalizacyjnych.¹

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały zalecenia zawarte w:

- „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, które zostały opracowane przez Ministerstwo Rozwoju (dokument z dnia 2 sierpnia 2016 r.),
- „Wytycznych programowych IZ RPO WD dotyczących zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020”.

Lokalny Program Rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy tak, aby nie pomijać aspektu społecznego, ekonomicznego, przestrzennego, technicznego, środowiskowego i kulturowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. Program to przede wszystkim narzędzie do planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych projektów z zakresu rewitalizacji, który opracowywany i przyjmowany jest przez samorząd gminy w drodze uchwały na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym.

Obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano sytuację kryzysową. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Za **stan kryzysowy** należy uznać sytuację, w której mierniki poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego (infrastrukturalnego lub środowiskowego) są na niskim poziomie lub

¹ Opracowano na podstawie: Ustawa o rewitalizacji

obserwuje się ich silną tendencję spadkową. Za stan kryzysowy można uznać także sytuację występowania intensywnych (z dużym natężeniem) problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych.

Obszar rewitalizacji obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. **Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.** W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe, powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Prawidłowo opracowany Lokalny Program Rewitalizacji musi charakteryzować się następującymi cechami:

- ✓ kompleksowość
 - działania całościowe i wielowymiarowe, uwzględniające aspekty: społeczny, ekonomiczny, przestrzenny, techniczny, środowiskowy i kulturowy,
 - włączenie środków z EFRR, EFS, FS, innych publicznych oraz prywatnych.
- ✓ koncentracja
 - koncentracja na obszarach najbardziej zdegradowanych, tj. obszarach gminy gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa.
- ✓ komplementarność
 - wzajemne oddziaływanie między projektami rewitalizacyjnymi,
 - powiązanie działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Miasta Zawidów,
 - efektywny system zarządzania projektami rewitalizacyjnymi (współdziałanie instytucji, spójność procedur itp.),
 - kontynuacja i dopełnienie przedsięwzięć zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013.
- ✓ partycypacja
 - nierozzerwalnie wpisane w proces rewitalizacji uczestnictwo we współdecydowaniu,
 - musi mieć realny charakter,
 - stanowi fundament działań na każdym etapie procesu rewitalizacji: diagnozowania, programowania, wdrażania monitorowania i oceniania.

W tym celu w ramach przedmiotowego „Lokalnego programu rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022” dokonano:

- pełnej diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego wskazanego w programie rewitalizacji oraz zdefiniowano dotyczące go problemy. Diagnoza obejmuje łącznie kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenne - infrastrukturalne i środowiskowe, a także kulturowe

- (w tym związane z dziedzictwem kulturowym) i techniczne,
- właściwego doboru narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru,
 - zsynchronizowania uzupełniających się działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej (infrastrukturalnej i środowiskowej),
 - ustalono hierarchię potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych,
 - zrealizowano wynikającą z art. 5 rozporządzenia nr 1303/2013 zasadę partnerstwa polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu oraz z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć,
 - podejścia do rewitalizacji, jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju Zawidowa.

„Lokalny program rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016 - 2022” składa się z następujących części:

- diagnozy i identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych,
- delimitacji obszarów zdegradowanych,
- wizji wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej,
- wykazu dopełniających się wzajemnie głównych projektów rewitalizacyjnych dotyczących obszaru zdegradowanego,
- ogólnego, zbiorczego opisu innych, uzupełniających rodzajów projektów rewitalizacyjnych wraz z ramami finansowymi,
- opisu mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarach objętych programem rewitalizacji,
- mechanizmów włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Zawidowa w proces rewitalizacji,
- systemu realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji,
- systemu monitoringu skuteczności działań i systemu wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

Prace związane z opracowaniem „Lokalnego programu rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016 - 2022” realizowane były przy aktywnym udziale społeczeństwa, które na etapie tworzenia dokumentu miało możliwość wniesienia swoich pomysłów, opinii, stanowisk, sprzeciwu, aprobaty. Konsultacje społeczne były skierowane do szerokiego grona odbiorców: mieszkańców Zawidowa, przedstawiciele sektora gospodarczego, pozarządowego. Zaangażowanie mieszkańców, organizacji pozarządowych i partnerów społecznych spoza JST przebiegało na etapie uzgadniania zapisów dokumentu strategicznego m.in. w zakresie identyfikacji przedsięwzięć rozwojowych (wywiady z mieszkańcami, udział w spotkaniach konsultacyjnych).

Spotkania warsztatowe odbywały się na etapie przygotowania dokumentu dwukrotnie i dotyczyły m.in. analizy SWOT oraz wyznaczenia i zadań (inwestycyjnych i nie inwestycyjnych).

W warsztatach planowania strategicznego, które odbyły się w dniach 19 i 20 maja 2015 r. wzięły udział następujące osoby:

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja/podmiot reprezentowany
1	Elżbieta Sontowska	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
2	Maria Szkwarek	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
3	Robert Łężny	Burmistrz Miasta Zawidów
4	Artur Bieliński	Starosta Zgorzelecki
5	Marcin Rogacki	Sekretarz Miasta Zawidów
6	Anna Kozłowska	Kierownik MOPS w Zawidowie
7	Teresa Brud	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
8	Marian Prus	Certopa s.c.
9	Stanisław Wójcik	Radny Rady Miejskiej w Zawidowie
10	Ryszard Duma	Poligrafia ZPUH
11	Grzegorz Puzon	Agencja PKP BP S.A
12	Elżbieta Hetnar	Rodzinne Ogrody Działkowe
13	Maria Pichórz	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
14	Andrzej Zajdler	Przedstawiciel Wspólnoty Mieszkaniowej „Pod Modrzewiem”
15	Katarzyna Szmidt	Związek Emerytów i Rencistów
16	Regina Januszkiewicz	Zespół Folklorystyczny „Jarzębina”, Związek Emerytów i Rencistów
17	Albin Gasik	Związek Emerytów i Rencistów, Zespół Folklorystyczny „Jarzębina”,
18	Cecylia Leciejewska	Związek Emerytów i Rencistów, Koło nr 6
19	Danuta Lachowicz	Zawitex Sp z o.o.
20	Maria Kaczmarek - Szymczak	Zespół Szkół Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego i Gimnazjum w Zawidowie
21	Janusz Kuszaj	Klub Sportowy „Piast” Zawidów
22	Jan Nieckarz	OSPRR Zawidów
23	Monika Grabowska-Stachowicz	Urząd Miejski w Zawidowie
24	Agnieszka Roczon	Urząd Miejski w Zawidowie
25	Ks. Jacek Krasoń	Proboszcz Parafii rzymsko-katolickiej pod wezwaniem św. Józefa Rzemieślnika w Zawidowie
26	Piotr Michalkiewicz	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.
27	Anna Bartnik	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
28	Mariola Żurawińska	Zespół Szkół Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego i Gimnazjum w Zawidowie
29	Wiesława Młynek	Przedszkole Publiczne w Zawidowie
30	Krystyna Pilarska	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Zawidowie

Proces konsultacji z mieszkańcami Zawidowa, zawierał następujące elementy:

- spotkania konsultacyjne z mieszkańcami (m.in. w dniu 21.09.2016 r. w Ośrodku Kultury w Zawidowie).
- konsultacje projektu dokumentu online (w pierwszej połowie października 2016 r.).

Wymienione działania pozwoliły tym samym wypracować wersję dokumentu końcowego.

Zapisy „Lokalnego programu rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016 – 2022” spójne są z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR), ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, „Strategią Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022” oraz Planem Odnowy Miejscowości Zawidów na lata 2016-2022. Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

Program rewitalizacji realizowany na poziomie gminy wpisuje się w szereg założeń krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych:

Strategia Rozwoju Kraju 2020
<p>Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego.</p> <p>II. 4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej.</p> <p>II. 4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego.</p> <p>Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna.</p> <p>Cel III.1. Integracja społeczna.</p> <p>III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych.</p> <p>Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.</p> <p>III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich.</p> <p>Wspieranie rozwoju ośrodków o znaczeniu lokalnym w zakresie działań rewitalizacyjnych, rozbudowy infrastruktury, zwłaszcza komunikacyjnej, a także poprawy usług użyteczności publicznej i innych funkcji niezbędnych dla inicjowania procesów rozwojowych na poziomie lokalny.</p>
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020
Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie
Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność).
Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność).

Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich.
Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
Narodowy Plan Rewitalizacji
Cel główny: poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

„Lokalny program rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016 – 2022” zostaje przyjęty na 7 lat i obowiązuje w latach 2016 – 2022.

Opracowany *Lokalny program rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016 – 2022* nie jest dokumentem zamkniętym. Na każdym etapie jej wdrażania wraz ze zmieniającymi się okolicznościami i wymaganiami będzie możliwość jej uzupełniania, poprawiania i udoskonalania.

2 KIERUNKI ROZWOJU GMINY ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH.

2.1 STRATEGIA ROZWOJU MIASTA ZAWIDÓW NA LATA 2016-2022

Podstawą rozwoju Miasta Zawidów jest m.in. dokument pn. „Strategia Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022”. Jest to najważniejszy dokument samorządu Miasta, który określa obszary strategiczne, cele strategiczne oraz kluczowe zadania, które zadecydują w jakim kierunku nastąpi rozwój Miasta. Dokument został poddany ocenie mieszkańców, a następnie zatwierdzony przez Radę Miejską w Zawidowie.

Poniżej znajdują się **cztery obszary strategiczne**, dla których zostały określone cele strategiczne oraz zestawy wspierających ich celów szczegółowych (operacyjnych). W ramach każdego z celów szczegółowych określono konkretne działania /kierunki działania/, które prowadzą do osiągnięcia założonych celów operacyjnych a pośrednio również strategicznych.

Obszary strategiczne:

Obszar strategiczny 1:	Edukacja, gospodarka, rynek pracy
Obszar strategiczny 2:	Turystyka, sport i rekreacja, dziedzictwo kulturowe
Obszar strategiczny 3:	Infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura techniczna i komunikacyjna
Obszar strategiczny 4:	Pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna, aktywność społeczna.

Dla wymienionych wyżej obszarów strategicznych zostały sformułowane następujące cele strategiczne oraz cele szczegółowe (operacyjne):

Priorytet:	Obszar strategiczny 1. Edukacja, gospodarka, rynek pracy
Cel strategiczny:	C 1.1. Konkurencyjna i efektywna wielosektorowa gospodarka C 1.2. Podniesienie atrakcyjności oferty inwestycyjnej Miasta Zawidów C.1.3. Efektywny systemem edukacji powiązany z aktywnością mieszkańców
Cel szczegółowy (operacyjny):	<u>W ramach 1 celu strategicznego:</u> C.1.1.1. Rozwój przedsiębiorczości w oparciu o wewnętrzny potencjał Gminy <u>W ramach 2 celu strategicznego:</u>

	<p>C.1.2.1. Przyciąganie inwestorów zewnętrznych reprezentujących branże gospodarcze o nieinwazyjnym charakterze przestrzennym, respektujących zasady ochrony środowiska.</p> <p>C.1.2.2. Efektywny system promocji gospodarczej i inwestycyjnej.</p> <p>C.1.2.3. Stworzenie warunków do zwiększenia poziomu inwestycji na terenie miasta</p> <p><u>W ramach 3 celu strategicznego:</u></p> <p>C.1.3.1. Podniesienie poziomu kształcenia na terenie Gminy</p> <p>C.1.3.2. Poprawa stanu technicznego placówek edukacyjnych oraz wychowania przedszkolnego</p>
--	---

Strategia postępowania:

Do najważniejszych celów rozwojowych Miasta Zawidów należy zaliczyć budowanie pozycji obszaru, który jest atrakcyjny dla nowych inwestycji oraz korzysta z wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości lokalnej społeczności. Konkurencyjność i jakość lokalnej gospodarki determinują obecnie nie tylko warunki ekonomiczno-prawne, ale przede wszystkim dostępność i jakość kapitału ludzkiego. W tym przypadku kapitał intelektualny należy rozumieć, jako suma kapitału tworzonego bezpośrednio przez ludzi i instytucje, istniejący potencjał zewnętrznego wizerunku a także wewnętrzne relacje społeczne. Dynamiczny rozwój uzależniony jest ściśle od otwartości i gotowości do podjęcia współpracy, jakości kadr gospodarki, poziomu przedsiębiorczości mieszkańców, kwalifikacji zawodowych pracowników, zdolności do tworzenia i absorpcji innowacji oraz zdolności do elastycznego reagowania na zachodzące na lokalnym rynku pracy zmiany.

Szansą na rozwój Zawidowa jest inteligentne gospodarowanie i pomnażanie lokalnych potencjałów (m.in. położenie w stosunku do Republiki Czeskiej) oraz umiejętne korzystanie z zasobów terenów inwestycyjnych (pod działalność gospodarczą). W dłuższej perspektywie, zwiększenie tempa rozwoju Zawidowa będzie niemożliwe bez równoczesnego zagospodarowywania istniejącej infrastruktury gospodarczej, która decyduje o konkurencyjności regionu i jego atrakcyjności inwestycyjnej. Konieczne są również inwestycje, które podniosą zewnętrzną dostępność komunikacyjną Miasta.

Zmiany zachodzące na rynku pracy, dynamiczny rozwój nowoczesnych technologii (w tym w szczególności technologii teleinformatycznych) oraz zmiany w systemie wartości, zmuszają do podjęcia zdecydowanych działań, które pozwolą na zdobycie nowych umiejętności i nabycie doświadczeń przez dzieci oraz młodzież uczęszczającą do placówek edukacyjnych.

W celu osiągnięcia wysokiej efektywności wspomnianego procesu, niezbędne jest podjęcie zintensyfikowanej współpracy pomiędzy wszystkimi lokalnymi interesariuszami oraz zagranicznymi partnerami. W takim procesie niezbędne jest w szczególności duże zaangażowanie lokalnych samorządów (powiatowych i gminnych), placówek edukacyjnych, przedsiębiorców i ich związków, instytucji rynku pracy (w tym m.in. PUP), organizacji pozarządowych oraz uczniów i ich rodziców.

Dodatkowo na efektywność procesu edukacyjnego, zasadniczy wpływ będzie miała decyzja, jaka liczba uczniów zostanie objęta tym procesem. Wskazane jest, aby już od pierwszych etapów kształcenia podejmowane były działania, które będą przygotowywały uczniów do wejścia na rynek pracy. Do takich działań można zaliczyć m.in. możliwość korzystania przez uczniów z nowoczesnych technologii wspomagających proces nauczania, udział w nowatorskich projektach edukacyjnych, zwłaszcza o zasięgu międzynarodowym.

Warunkiem rozwoju Miasta wydaje się być intensyfikacja współpracy samorządu miejskiego z partnerami zewnętrznymi. Wspomniana współpraca powinna skupiać się na kreowaniu i realizacji wspólnych przedsięwzięć, które będą dynamizować rozwój gospodarczy, turystyczny oraz będą rozwiązywać lub łagodzić istniejące problemy społeczne. W szczególności konieczna jest współpraca obejmująca tworzenie stref gospodarczych, wypracowania wspólnej polityki w zakresie przyciągania inwestycji zewnętrznych, promocji gospodarczej, itp. Ponadto, należy również w aktywny sposób współpracować z podmiotami prywatnymi oraz organizacjami pozarządowymi.

W ramach omawianego obszaru strategicznego uwzględniono realizację następujących przedsięwzięć, które znalazły się również w „Lokalnym programie rewitalizacji Miasta Zawidowa na lata 2016-2022” i zostały zakwalifikowane do podstawowych zadań rewitalizacyjnych (lista A):

- Remont/przebudowa Przedszkola Publicznego w Zawidowie,

Priorytet:	Obszar strategiczny 2. Turystyka, sport i rekreacja, dziedzictwo kulturowe
Cel strategiczny:	C 2.1. Atrakcyjna oferta kulturalna oraz turystyczno-rekreacyjna
Cel szczegółowy (operacyjny):	<p>C 2.1.1. Rozwój zintegrowanych form turystyki w oparciu o lokalne walory i istniejącą infrastrukturę turystyczną</p> <p>C 2.1.2. Upowszechnienie dostępu do informacji o Zawidowie – informacja i promocja</p> <p>C 2.1.3. Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w korzystaniu z usług kultury, sportu i rekreacji</p> <p>C 2.1.4. Wzmacnianie istniejących oraz kreowanie nowych czynników atrakcyjności Miasta w tym w zakresie dostępności infrastruktury oraz jakości oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej</p> <p>C 2.1.5. Ochrona środowiska i różnorodności biologicznej</p> <p>C 2.1.6. Rewitalizacja i/lub zagospodarowanie terenów zielonych w przestrzeni publicznej</p> <p>C 2.1.7. Rewitalizacja i/lub zagospodarowanie obiektów zabytkowych</p>

Strategia postępowania:

Rozwój turystyki oraz możliwość odpoczynku i spędzania czasu wolnego powinien opierać się na takiej ofercie produktów turystycznych oraz rekreacyjnych, które z uwagi na swoje unikalne cechy i oryginalną filozofię funkcjonowania będą chętniej wybierane na rynku. W chwili obecnej brak jest takiej oferty. Osiągnięcie takiej przewagi rynkowej jest procesem długotrwałym i skomplikowanym, wymaga, bowiem zaangażowania wielu zasobów i środków – szczególnie w sytuacji niewystarczającej infrastruktury turystycznej.

Bezpośrednie położenie Zawidowa u styku granic (Polski, Niemiec, Republiki Czeskiej) czyni z miasta doskonałą bazę wypadową w górskie krajobrazy, historyczne szlaki dawnych kupców i do innych przygranicznych miast. Miejscowy klimat i ciekawe położenie sprzyja rozwojowi turystyki. Dotyczy to w szczególności turystyki kulturowej opartej na atrakcyjności miasta pod względem ilości zabytków, kwalifikowanej (szlaki piesze, rowerowe) oraz agroturystyki opartej o walory przyrodnicze Pogórza Izerskiego.

Dla wykreowania nowych specjalizacji turystycznych niezbędne jest rozwijanie infrastruktury turystycznej (atrakcje turystyczne, miejsca noclegowe, gastronomia, itp.), do czego niezbędna jest aktywna współpraca z sektorem prywatnym.

Prawidłowe funkcjonowanie produktów turystycznych, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów Zawidowa i jego otoczenia, skutkować będzie wzrostem gospodarczym. Pozytywne zmiany zachodzące na rynku lokalnym, dzięki rozwojowi turystyki i dziedzictwa kulturowego, przejawiają się także w innych sektorach gospodarczych i społecznych. Osiągnięcie celu, jakim jest stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej Zawidowa niesie za sobą konieczność podejmowania działań zarówno w zakresie kreacji nowych produktów i rozwijania już istniejących, ich modyfikacji i unowocześniania zgodnie z trendami rynkowymi i oczekiwaniami klientów, jak również w zakresie budowy, rozbudowy i stałej poprawy jakości infrastruktury gwarantującej efektywny i prawidłowy rozwój. Głównym założeniem działań podejmowanych w ramach realizacji niniejszego celu jest stworzenie unikalnej, wyróżniającej się na rynku oferty produktowej, która będzie stwarzała nową jakość.

Kultura stanowi jeden z podstawowych czynników rozwoju społecznego. W odniesieniu lokalnym pozytywnie wpływa na poziom integracji społecznej, jak również jest sposobem na pielęgnację i rozwój więzi lokalnych. Dlatego też niezwykle istotnym zadaniem stojącym przed każdym samorządem jest podejmowanie działań wspierających organizację przedsięwzięć o charakterze kulturalnym. Istotną kwestią jest zwiększanie poziomu koordynacji pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami mającymi miejsce na terenie powiatu zgorzeleckiego – współpraca w tym zakresie pozwoli na uzupełnienie oferty i większe zainteresowanie nią mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz turystów z zagranicy.

Ważnym aspektem jest stałe zachęcanie mieszkańców do aktywności na polu uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, co w obecnych czasach jest przedsięwzięciem trudnym – ze względu na ograniczenia czasowe, ograniczenia finansowe, atrakcyjność materialnego stylu życia. Ważnym kierunkiem działań jest również rewitalizacja terenów atrakcyjnych kulturowo.

Jednym z kluczowych zagadnień w obecnym okresie programowania UE (2014-2020) będzie rewitalizacja miast i obszarów wiejskich. Proces ten jest rozumiany, jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych, rewaloryzacji zabytków na wybranym obszarze, w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Podjęcie takich działań jest również niezbędne na terenie Zawidowa.

W ramach omawianego obszaru strategicznego uwzględniono realizację następujących przedsięwzięć, które znalazły się również w „Lokalnym programie rewitalizacji Miasta Zawidowa na lata 2016-2022” i zostały zakwalifikowane do podstawowych zadań rewitalizacyjnych (lista A):

- Rewitalizacja rynku miejskiego w Zawidowie,
- Rewitalizacja parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni,
- Zagospodarowanie skwerów miejskich,
- Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Priorytet:	Obszar strategiczny 3. Infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura techniczna i komunikacyjna
Cel strategiczny:	C 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, inwestycji i zachowań proekologicznych C 3.2. Dogodna dostępność komunikacyjna
Cel szczegółowy (operacyjny):	<u>W ramach 1 celu strategicznego:</u> C.3.1.1. Dalsza rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych oraz ich systematyczna modernizacja C.3.1.2. Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa C.3.1.3. Obniżenie poziomu niskiej emisji C.3.1.4. Rozbudowa infrastruktury technicznej poprawiającej konkurencyjność i niskoemisyjność lokalnej gospodarki. <u>W ramach 2 celu strategicznego:</u> C.3.2.1 Rozwój infrastruktury drogowej oraz towarzyszącej

Strategia postępowania:

Efektom zaplanowanych oraz realizowanych działań powinno być włączenie zasobów dziedzictwa przyrodniczego w obieg gospodarczy, to jest podejmowanie takich działań ochronnych, które chroniąc obecny stan środowiska naturalnego jednocześnie stwarzać będą impulsy do dalszego rozwoju Miasta. Ważne jest zatem właściwe zagospodarowanie przestrzenne oraz planowanie prawnej ochrony przyrody, pozwalające łączyć funkcje gospodarcze, mieszkaniowe i ekologiczne różnych obszarów.

Kluczowym elementem dbałości o stan środowiska naturalnego jest także stan świadomości ekologicznej mieszkańców. Edukacja i promocja postaw eksponujących bieżące i przyszłe korzyści płynące z ochrony środowiska naturalnego zapewnić powinna wyższą efektywność kosztową niektórych rozwiązań oraz przyczynić się do większej partycypacji społecznej w procesie ochrony przyrody.

Do innych działań, które trzeba podjąć w celu ochrony środowiska naturalnego należy zaliczyć dalszy rozwój gospodarki wodno-ściekowej. Dotyczy to zarówno rozbudowy infrastruktury sieciowej jak również budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (tam gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieuzasadniona ekonomicznie). Takie działania, przyczynią się w istotny sposób do poprawy, jakości wód (powierzchniowych i podziemnych) zlokalizowanych na terenie Miasta. Inne kluczowe działania powinny prowadzić do wzrostu bezpieczeństwa energetycznego (w tym poprzez rozwój energetyki odnawialnej) oraz poprawy stanu powietrza poprzez wsparcie dla działań ograniczających niską emisję.

Wysoka dostępność komunikacyjna ma kluczowe znaczenie dla rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego. W pierwszej kolejności sprzyja ona powstawaniu i rozwojowi osadnictwa, jest również czynnikiem wpływającym na lokalizację działalności gospodarczej. Wysoka dostępność komunikacyjna podnosi także atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną Miasta oraz wpływa na mobilność mieszkańców, w tym na mobilność zawodową i edukacyjną, a także na dostępność do usług publicznych.

Zewnętrzna dostępność komunikacyjna Zawidowa zależy w dużej mierze od inwestycji zewnętrznych – regionalnych. Niniejsze zadania (budowa obwodnicy Zawidowa) leżą poza kompetencjami Miasta, jednak są dla niego bardzo istotnym elementem rozwojowym. Dla dalszego rozwoju Zawidowa kluczowe jest wspieranie (w tym poprzez działania lobbingowe) inwestycji drogowych, kolejowych, które realizowane mogą być przez inne podmioty i zarządców infrastruktury komunikacyjnej, w celu podniesienia konkurencyjności Zawidowa.

Infrastruktura komunikacyjna sprzyja dynamicznemu rozwojowi lokalnemu i regionalnemu, umożliwia pokonywanie odległości i kształtuje układy przestrzenne, zaspakaja popyt na usługi, kształtuje więzi społeczne, gospodarcze i przestrzenne oraz prowadzi do integracji społecznej.

Zasadniczym wyzwaniem dla samorządu gminnego, pozostającym w jego bezpośredniej gestii, jest dbałość o wysoką wewnętrzną dostępność komunikacyjną Zawidowa. Dla jej funkcjonowania i rozwoju niezbędne są powiązania komunikacyjne, jak np. drogi, ulice czy drogi rowerowe. Poza rozbudową, modernizacją i przebudową najważniejszych ciągów komunikacyjnych do parametrów normatywnych, zadaniem jest budowa pozostałej infrastruktury drogowej, czyli m.in. parkingów, chodników, oświetlenia czy zatok przystankowych, a także likwidacja barier architektonicznych.

Lokalny układ drogowy Miasta stanowi uzupełnienie przebiegającej przez jego teren drogi wojewódzkiej. Właściwa gęstość oraz stan techniczny infrastruktury komunikacyjnej, przyczynią się w istotnym stopniu do podniesienia konkurencyjności gospodarczej (w tym atrakcyjności inwestycyjnej). Ponadto, w sposób pozytywny wpłyną na jakość życia, poziom bezpieczeństwa drogowego i publicznego.

W ramach omawianego obszaru strategicznego uwzględniono realizację następujących przedsięwzięć, które znalazły się również w „Lokalnym programie rewitalizacji Miasta Zawidowa na lata 2016-2022” i zostały zakwalifikowane do podstawowych zadań rewitalizacyjnych (lista A):

- Kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków wielorodzinnych /w tym części wspólnych Gminy/.
- Poprawa jakości i standardu dróg, chodników placów na terenie Miasta Zawidów

Priorytet:	Obszar strategiczny 4. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, administracja publiczna, aktywność społeczna
Cel strategiczny:	C 4.1. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i świadczeniu wysokiej jakości usług dla mieszkańców C.4.2. Sprawność administracyjna i partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych
Cel szczegółowy (operacyjny):	<p><u>W ramach 1 celu strategicznego:</u></p> <p>C 4.1.1. Zwiększenie dostępu do usług medycznych wysokiej jakości i profilaktyki zdrowotnej</p> <p>C 4.1.2. Rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu</p> <p>C 4.1.3. Dostosowanie infrastruktury i oferty w zakresie opieki społecznej do zachodzących zmian demograficznych</p> <p>C 4.1.4. Ograniczenie negatywnego oddziaływania społecznego obszarów zdegradowanych oraz problemowych</p> <p>C 4.1.5. Rozwój i modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych</p> <p><u>W ramach 2 celu strategicznego:</u></p> <p>C 4.2.1. Tworzenie systemu zachęt dla partnerów lokalnych do realizacji nowych funkcji na terenach i w obiektach o wartości historycznej i kulturowej</p> <p>C 4.2.2. Budowanie i upowszechnianie społeczeństwa informacyjnego oraz rozwój publicznych e-usług</p> <p>C 4.2.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego</p> <p>C 4.2.4. Sprawnie działająca administracja oraz rozwinięta współpraca sieciowa</p> <p>C 4.2.5. Integracja społeczności lokalnej poprzez partycypację i aktywizację mieszkańców</p>

Strategia postępowania:

Sektor usług społecznych, do którego zaliczyć należy, pomoc społeczną, ochronę zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, a wraz z nim warunki mieszkaniowe i więzi społeczne, wpływa bezpośrednio na jakość życia mieszkańców danej jednostki terytorialnej, a tym samym na ich aktywność. Jednym z wyznaczników określających pożądany poziom rozwoju społeczno-gospodarczego jest dostępność i jakość świadczonych usług publicznych. Ten rodzaj usług publicznych został szczególnie priorytetowo uwzględniony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Istotną cechą samorządu terytorialnego jest zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności, samorząd bowiem odpowiada za wszystkie sprawy publiczne, dotyczące życia mieszkańców w obrębie jednostki terytorialnej. Władze samorządowe odpowiadają za zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Realizacja

tych potrzeb następuje poprzez wykonywanie zadań określonych w ustawach (o samorządzie gminnym oraz samorządzie powiatowym). W tym celu samorzady lokalne podejmują niezbędne działania w celu poprawy dostępności i jakości świadczonych usług publicznych, na co ma wpływ postęp cywilizacyjny oraz rozwój nowoczesnych technologii. Działania te są przede wszystkim odpowiedzią na rosnące oczekiwania oraz wymagania mieszkańców danej społeczności w stosunku do administracji publicznej.

Istniejąca oferta społeczna oddziałuje na takie obszary jak demografia (dotyczy to procesów migracyjnych), aktywność społeczna mieszkańców, poziom tożsamości lokalnej (patriotyzm lokalny), co jest szczególnie ważne w kontekście powiązań i współpracy władz lokalnych (innych jednostek samorządu lokalnego).

Strategia działania w sferze integrującej zarówno politykę społeczną jak również ochronę zdrowia zakłada efektywne i racjonalne prowadzenie działań interwencyjnych i prewencyjnych, stosownych do dokładnie zdiagnozowanych potrzeb.

Współczesna polityka społeczna rozumiana będzie, jako integracja potrzeb oraz instrumentów – to jest głównych odbiorców tej polityki, oraz jako współpraca różnych podmiotów publicznych szczebla gminnego i powiatowego z odpowiedzialnymi za realizację polityki społecznej i zdrowotnej podmiotami należącymi do struktur jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, administracji rządowej, a także partnerów społecznych (m.in. organizacji pozarządowych) i prywatnych. W odpowiedzi na konsekwencje postępujących zmian struktury demograficznej konieczne będzie zbudowanie nowej oferty specjalistycznych usług adresowanych dla grupy seniorów (działania te powinny mieć charakter wyprzedzający - przygotować służby i społeczeństwa do zbudowania nowej oferty).

W aspekcie bezpieczeństwa publicznego zaplanowano działania mające na celu silniejsze zintegrowanie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym na terenie Zawidowa i zwiększanie poziomu bezpieczeństwa m.in. poprzez modernizację infrastruktury oraz poprawę stanu specjalistycznego wyposażenia służb ratowniczych czy kształtowanie i promocję postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji zagrożeń.

Ważnym aspektem dla Zawidowa jest również tworzenie warunków dla rozwoju nowych inicjatyw wzmacniających więzi społeczne i przeciwdziałającym wykluczeniu społecznemu.

Jednym z kluczowych zagadnień w obecnym okresie programowania UE (2014-2020) będzie rewitalizacja miast i obszarów wiejskich. Proces ten jest rozumiany, jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych, rewaloryzacji zabytków na wybranym obszarze, w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Rewitalizacja to połączenie działań technicznych – jak np. modernizacja infrastruktury – z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych, występujących na tych obszarach: bezrobocie, przestępczość, brak równowagi demograficznej, itp. Niewłaściwym jest postrzeganie rewitalizacji wyłącznie poprzez pryzmat remontów infrastruktury. Wyznaczone cele wskazują na konieczność kontynuowania procesów rewitalizacyjnych na terenie Zawidowa.

W ramach omawianego obszaru strategicznego uwzględniono realizację następujących przedsięwzięć, które znalazły się również w „Lokalnym programie rewitalizacji Miasta Zawidowa na lata 2016-2022” i zostały zakwalifikowane do podstawowych zadań rewitalizacyjnych (lista A):

- Modernizacja budynku remizy strażackiej wraz z doposażeniem OSP w Zawidowie.

2.2 PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW NA LATA 2016-2022

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Obowiązek opracowania planu wynika z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, który oparty jest na środkach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji mających poprawić komfort życia lokalnym społecznościom.

Zapisy „Planu Odnowy Miejscowości Zawidów na lata 2016-2022” są spójne ze „Strategią Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022” oraz „Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022”.

W szczególności Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem stanowiącym załącznik do wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie inwestycji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Plan Odnowy Miejscowości Zawidów obejmuje w szczególności charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów, analizę mocnych i słabych stron i perspektywę rozwoju oraz opis planowanych przedsięwzięć.

W ramach omawianego dokumentu strategicznego uwzględniono realizację następujących przedsięwzięć, które znalazły się również w „Lokalnym programie rewitalizacji Miasta Zawidowa na lata 2016-2022” i zostały zakwalifikowane do podstawowych zadań rewitalizacyjnych (lista A):

- Kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków wielorodzinnych /w tym części wspólnych Gminy/,
- Poprawa jakości i standardu dróg, chodników placów na terenie Miasta Zawidów,
- Modernizacja budynku remizy strażackiej wraz z wyposażeniem OSP w Zawidowie,
- Rewitalizacja rynku miejskiego w Zawidowie,
- Rewitalizacja parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni,
- Zagospodarowanie skwerów miejskich,
- Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- Remont/przebudowa Przedszkola Publicznego w Zawidowie.

2.3 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA ZAWIDÓW

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zawidów przyjętym uchwałą nr LI/253/2014 Rady Miejskiej w Zawidowie z dnia 07 lipca 2014 r. sformułowane zostały cele rozwojowe oraz kierunki zagospodarowania Zawidowa.

Na podstawie przeprowadzonych analiz dotyczących rozpoznania zjawisk i okoliczności funkcjonowania miasta należy wskazać następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

- brak zasadniczych przesłanek zewnętrznych i wewnętrznych do radykalnych zmian demograficznych oraz przestrzennych miasta wymaga niezbędnego dążenia do nieznacznego wzrostu liczby mieszkańców możliwe przez stworzenie właściwych warunków rozwoju mieszkalnictwa oraz nowych zakładów produkcyjno - usługowych stwarzających nowe miejsca pracy,
- istniejący układ przestrzenny miasta i związane z nim wartości architektoniczno-urbanistyczne oraz kulturowe wymagające ochrony prawnej, powinny stanowić podstawę rozwoju miasta poprzez odbudowę w nim funkcji usługowych, mieszkaniowych i gospodarczych,
- możliwość wykorzystania korzystnego położenia miasta:
 - w obszarze Dolnego Śląska, określanego w dokumentach strategicznych samorządu województwa, jako europejski region węzłowy;
 - w obszarze powiatu zgorzeleckiego, ze Zgorzelcem, jako regionalnym ośrodkiem (równoważonego) rozwoju;
 - w obszarze współpracy transgranicznej z licznymi powiązaniem komunikacyjnymi między Polską, Czechami i Niemcami,
- niezbędne jest wyznaczenie nowych terenów rozwoju urbanistycznego miasta dla potrzeb rozwoju funkcji mieszkaniowych oraz usługowo-produkcyjnych w szczególności związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy,
- występujące problemy niedostatecznej oferty nowych miejsc pracy wymagają wyznaczenia terenów usługowo-produkcyjnych (poprzez adaptację istniejącego zagospodarowania jak i zabudowę nowych terenów),
- koniecznym jest poddanie części obszarów miasta rewitalizacji (odnowy) oraz przebudowy i rehabilitacji w celu aktywizacji miasta i przystosowania jego do nowych funkcji oraz eliminacji istniejących konfliktów i poprawy warunków życia,
- istniejące wartości środowiska przyrodniczego wymagają objęcia ich odpowiednimi formami zagospodarowania,
- funkcjonowanie miasta i jego rozwój wymaga skutecznej realizacji prawnych form ochrony zabytków i obszarów o wartości kulturowej celem kształtowania pozytywnego wizerunku miasta oraz jego tożsamości kulturowej.

Proces Rozwoju Miasta Zawidów winień przebiegać według określonych poniżej zasad - w zakresie kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów.

Dalsze funkcjonowanie dotychczasowej struktury funkcjonalno - przestrzennej miasta, w jego części charakteryzującej się wieloma korzystnymi cechami przestrzennymi, związane będzie z ciągłą modernizacją zabudowy i zagospodarowania terenu oraz przystosowaniu do nowych potrzeb społecznych i funkcjonalnych.

Szczególne działania dotyczyć będą obszaru Starego Miasta, dla którego odnowa struktury funkcjonalno-przestrzennej wymaga zorganizowanych kompleksowych działań w procesie rewitalizacji.

Przebudowie (przekształceniom) i rehabilitacji natomiast podlegać będą tereny zdegradowane i poprzemysłowe, położone w granicach dotychczasowego zainwestowania miejskiego (głównie w południowej części miasta - zarówno w zespole zabudowy Starego Miasta, jak i w części miasta z XIX w i XX w.), poprzez ponowne ich zagospodarowanie na zasadzie nawiązania i kontynuacji dotychczasowych wartości urbanistycznych miasta.

Zakłada się, że istotą wszelkich zabiegów modernizacyjnych i rewitalizacyjnych oraz działań związanych przekształceniami i rehabilitacją struktury przestrzenno-funkcjonalnej miasta, powinno być utrzymanie dotychczasowych, korzystnych dla funkcji społecznych cech przestrzennych oraz walorów architektonicznych i wartości urbanistycznych miasta, takich jak:

- skoncentrowany układ terenów zainwestowanych, zwartość i ciągłość struktur przestrzennych ukształtowanych na zasadzie stopniowego, sukcesywnego i planowanego rozwoju;
- zachowany układ urbanistyczny zespołu zabudowy Starego Miasta (miasta lokacyjnego), z dominującym zwartym charakterem jego zabudowy;
- czytelnie uformowany zespół w centralnej i zachodniej części miasta o charakterystycznym, promienisto-pierścieniowym jego układzie, z dominującą zabudową wolnostojącą;
- skala zabudowy, określona budynkami o wartościach zabytkowych oraz współczesnymi, kształtującymi w sposób harmonijny sylwetę miasta, jak i poszczególne pierzeje i ciągi zabudowy wzdłuż ulic.

Podejmowane działania modernizacyjne oraz związane z **rewitalizacją** i przekształceniami poszczególnych terenów, powinny zapewnić:

- poprawę warunków funkcjonowania zabudowy mieszkaniowej poprzez:
 - przekształcenia techniczno-funkcjonalne i powiększanie mieszkań lub dostosowanie ich układów funkcjonalnych do szczegółowo zidentyfikowanych potrzeb,
 - dostosowanie struktury budowlanej do obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych i norm,
 - rozbudowę i uporządkowanie otoczenia na rzecz estetyki i warunków wypoczynku,
 - wykształcenie nowych form zieleni,

- rozwiązanie problemów parkowania.
- przystosowanie części zabudowy do funkcji usługowych niekolidujących z innymi funkcjami, których zakres uwzględnić będzie skalę przestrzenną zabudowy i charakter układu urbanistycznego;
- utrzymanie dotychczasowego zakresu usług publicznych - obiektów infrastruktury społecznej, takich jak szkoła, przedszkole, dom kultury;
- możliwość realizacji innych obiektów usługowych, w formie zabudowy uzupełniającej, w obszarze całego miasta oraz zmianę sposobu użytkowania dotychczasowych obiektów usługowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb miasta i sytuacji rynkowej;
- ochronę założeń zieleni, nierozdzielnie związanych z układem przestrzennym miasta;
- uporządkowanie istniejących oraz wykreowaniem nowych obszarów przestrzeni publicznej;
- zwartość i ciągłość struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta poprzez ponowne zagospodarowanie terenów zdegradowanych i przemysłowych oraz niekolizyjnie pod względem funkcjonalnym ukształtowanie terenów mieszkaniowych i usługowych oraz przemysłowo-usługowych.

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji. Główne kierunki działań.

A) Obszary miasta wymagające rewitalizacji.

Celem realizacji wizji miasta rozwijającego się i aktywnego gospodarczo, kulturowo i społecznie - wykorzystującego w pełni swoje atuty, jako miasta o dużych walorach przestrzennych, krajobrazowych, kulturowych, o uporządkowanej przestrzeni architektonicznej i nowymi rozwiązaniami uwzględniającymi dotychczasowy charakter zabudowy - niezbędne jest podjęcie w sposób kompleksowy i zorganizowany procesu rewitalizacji Starego Miasta, w granicach średniowiecznego układu lokacyjnego z XIII w. wraz z towarzyszącymi mu założeniami zieleni.

Przyjmuje się przeprowadzenia rewitalizacji zgodnie z następującymi zasadami:

- utrzymanie istotnych cech istniejącego układu przestrzenno- krajobrazowego z pełnym respektowaniem zasad prawnej ochrony środowiska kulturowego i przyrody oraz specjalistycznych opracowań konserwatorskich,
- adaptacja układu do funkcji aktywizujących społecznie i gospodarczo miasto w zakresie właściwym do tradycji i skali przestrzennej założenia, a w szczególności poprzez realizację i odbudowę:
 - zabudowy mieszkaniowej o wysokich standardach architektonicznych i techniczno-użytkowych,
 - zabudowy usługowej, obejmujących zarówno funkcje komercyjne i publiczne,
 - założeń zieleni i przestrzeni publicznych.

B) Obszary miasta wymagające przebudowy, rehabilitacji i rekultywacji.

Realizacja rozwoju miasta wymaga podjęcia działań w zakresie rehabilitacji i przebudowy terenów przemysłowych, zdegradowanych i wolnych od zabudowy, zlokalizowanych w południowej części miasta.

Przekształcenia te winny wiązać się z wykształceniem nowych funkcji miejskich, w tym nowej strefy gospodarczej miasta w kształcie właściwym do walorów środowiskowych i kulturowych tej części miasta.

Nie występują jednocześnie na obszarze miasta elementy zagospodarowania wymagające określenia strefy rekultywacji.

C) Obszary miasta wymagające kształtowania przestrzeni publicznej.

Określa się potrzebę działań związanych z uporządkowaniem istniejących oraz wykreowaniem nowych obszarów przestrzeni publicznej. Działania te mogą stanowić część przedsięwzięć prowadzonych w ramach rewitalizacji lub przebudowy i rehabilitacji określonych terenów, jak i przedsięwzięć związanych z rozwojem przestrzennym miasta.

Mogą też stanowić ściśle adresowane pojedyncze przedsięwzięcia wyłącznie dotyczące budowy elementów przestrzeni publicznej, szczególnie dotyczących placów, ciągów komunikacyjnych i terenów zieleni poza obszarem zainwestowania miejskiego.

Podstawowymi terenami przestrzeni publicznej będą:

- plac rynkowy - Plac Zwycięstwa,
- układy zieleni urządzonej i skwery, w tym głównie zespół parkowy przy ulicy Zgorzeleckiej i zespół zieleni związany z poewangelickimi założeniami kościelnymi oraz związany z terenami sportowymi,
- układ dróg i placów i ciągów pieszych i pieszo-jezdnych, zlokalizowanych zarówno w obszarze istniejącego zainwestowania miejskiego, jak i na obszarze wskazanym do rozwoju przestrzennego.

D) Strefa aktywizacji usług i działalności gospodarczej.

Obszarem działań w zakresie aktywizacji usług i działalności gospodarczej powinny być następujące tereny:

- tereny rozwoju przestrzennego, wyznaczone po zachodniej stronie miasta,
- tereny objęte strefą przebudowy i rehabilitacji terenów przemysłowych. Działania w wyznaczonych strefach aktywizacji usług i działalności gospodarczej mogą obejmować działania związane z promocją nowych terenów produkcyjno - usługowych, jak i z ich zagospodarowaniem na zasadzie indywidualnej lub zorganizowanej (skoordynowanej organizacyjnie i przestrzennie) działalności inwestycyjnej.

Dodatkowo zakłada się możliwość usytuowania w wyznaczonych terenach obszarów o statusie stref ekonomicznych, o których mowa w przepisach odrębnych.

Działania, o których mowa mogą być też połączone z restrukturyzacją dotychczasowych form działalności gospodarczej i związanych z nimi obiektów.

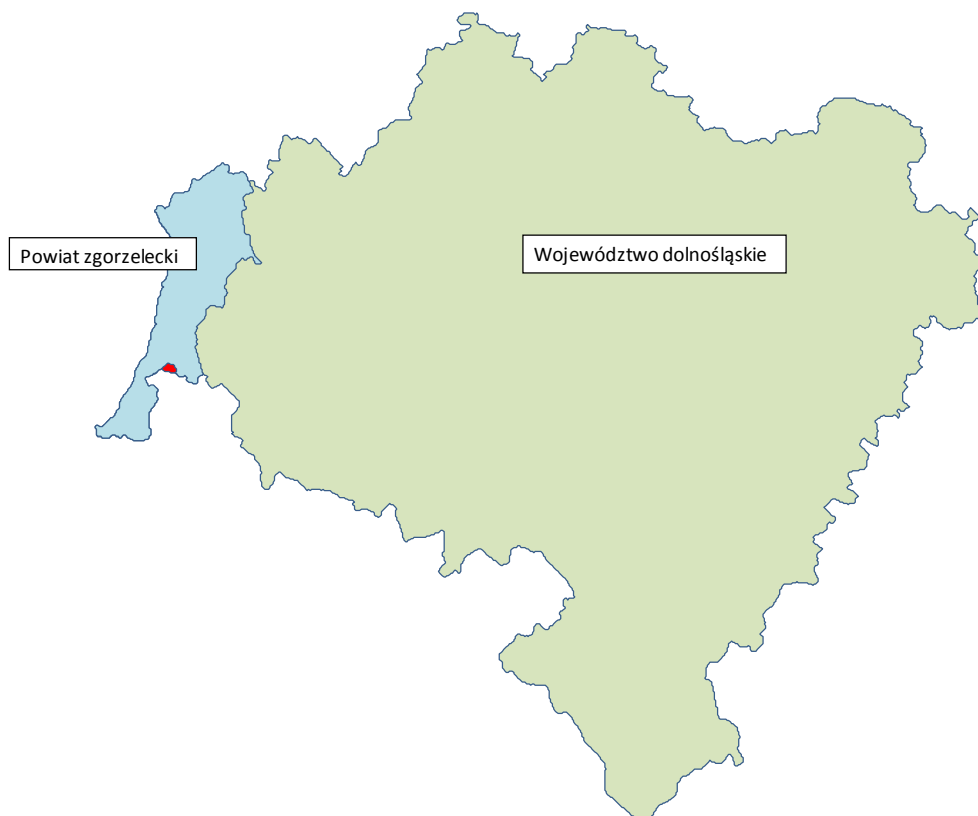
3 DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA ZAWIDÓW

3.1 POŁOŻENIE

Zawidów położony jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie zgorzeleckim, na pograniczu Czech i Niemiec. Jest ważnym węzłem komunikacyjnym łączącym Polskę z krajami Europy.

Zawidów graniczy z administracyjnym obszarem Gminy Sulików, a od południa przylega do niego odcinek granicy państwowej z Republiką Czeską.

Mapa 1. Miasto Zawidów na tle województwa dolnośląskiego i powiatu zgorzeleckiego

Źródło: Opracowanie własne.

Miasto Zawidów położone jest na Pogórzu Izerskim, we wschodniej części Obniżenia Zawidowskiego. Miasto leży na wysokości 210-265 m n.p.m. Mikroregion ten jest obniżeniem tektonicznym odwadnianym przez rzekę Witkę będącą prawobrzeżnym dopływem Nysy Łużyckiej.

3.2 PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA

- Miejscowość: Zawidów
- Gmina: Gmina Miejska Zawidów
- Powiat: zgorzelecki
- Województwo: dolnośląskie

Mapa 2. Miasto Zawidów na tle powiatu zgorzeleckiego – podział administracyjny powiatu zgorzeleckiego.

Źródło: Opracowanie własne.

W skład Gminy Miejskiej Zawidów wchodzi tylko jedna miejscowość tj. Miasto Zawidów.

3.3 POWIERZCHNIA

Miasto zajmuje powierzchnię 607 ha, co stanowi jedynie 0,7% powierzchni powiatu zgorzeleckiego, a pod względem obszaru jest to najmniejsza jego gmina.

3.4 DEMOGRAFIA

W 2014 roku, według danych GUS, ludność faktycznie zamieszkała w Zawidowie wynosiła 4 315 osób - w tym 2 251 kobiet i 2 064 mężczyzn. Kobiety stanowią zatem 52,16% całej populacji Zawidowa.

Liczba mieszkańców na przestrzeni ostatnich kilku lat nie ulega większym zmianom. W stosunku do roku 2008 odnotowany został spadek liczby mieszkańców o 1,12%.

Tabela 1. Ludność w latach 2008-2014

Ludność	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba						
ogółem	4 364	4 339	4 404	4 359	4 356	4 353	4 315
kobiety	2 298	2 277	2 288	2 279	2 271	2 261	2 251
mężczyźni	2 066	2 062	2 116	2 080	2 085	2 092	2 064

Źródło: GUS

Aktualnie spadek liczby mieszkańców Zawidowa (w stosunku do 2008r.) determinowany jest przede wszystkim niskim poziomem urodzeń oraz ujemnym saldem migracji. Szczegółową charakterystykę w zakresie poziomu salda migracji w latach 2008-2014 w Zawidowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Saldo migracji na pobyt stały w latach 2008-2014.

Saldo migracji na pobyt stały	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby						
saldo migracji gminnych wewnętrznych	-1	-19	-23	-35	-13	-15	-11
saldo migracji zagranicznych	-12	-5	-9	-3	2	-6	-15

Źródło: GUS

Z analizy migracji na pobyt stały w Zawidowie w latach 2008-2014 wynika, że największe ujemne saldo migracji wewnętrznych miało miejsce w 2011 roku (-35 osób). W kolejnych latach wartość ta systematycznie malała (w 2014 roku osiągnęła poziom minus 11 osób). Należy dodatkowo zauważyć, iż w ostatnich 3 latach odnotowany został wzrost salda migracji zagranicznych.

W kontekście niżej demograficznego należy zwrócić uwagę na przyrost naturalny (por. tabela). W Polsce od lat obserwujemy spadek przyrostu naturalnego (różnica między urodzeniami żywymi a zgonami). W 2013 roku wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności osiągnął wartość ujemną (-0,5), natomiast w 2012 roku był zerowy. W 2014 roku w Zawidowie przyrost naturalny był ujemny i wyniósł -0,9 (przyrost naturalny na 1000 ludności). Sytuacja demograficzna w gminach powiatu

zgorzeleckiego stanowi poważny problem społeczno-gospodarczy. W 2014 omawiany wskaźnik był ujemny i wynosił -3,2.

Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny na 1000 ludności						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby						
Polska	0,9	0,9	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0
województwo dolnośląskie	-0,2	-0,4	-0,1	-0,6	-1,1	-1,6	-0,9
powiat zgorzelecki	-0,8	-1,0	-0,5	-1,1	-1,9	-2,5	-3,2
Miasto Zawidów	-1,1	1,8	-1,4	-1,6	-2,8	-0,7	-0,9

Źródło: GUS

Liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 ludności w roku 2014 na terenie Zawidowa kształtowała się na poziomie 9,2 i była nieznacznie niższa niż średnia dla kraju (9,70) oraz województwa dolnośląskiego (9,3).

Tabela 4. Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Liczba urodzeń żywych						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby						
Polska	10,9	10,9	10,7	10,1	10,0	9,6	9,7
województwo dolnośląskie	10,4	10,4	10,1	9,5	9,3	8,9	9,3
powiat zgorzelecki	10,0	9,8	9,6	8,9	8,8	8,2	8,3
Miasto Zawidów	9,8	12,3	9,7	8,0	7,6	9,0	9,2

Źródło: GUS

W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki dotyczące liczby małżeństw zawieranych w ciągu roku przypadających na 1000 mieszkańców. W latach 2011-2014 wspomniany wskaźnik był wyższy od średniej krajowej, wojewódzkiej oraz dla powiatu zgorzeleckiego. Taką sytuację należy ocenić pozytywnie, gdyż może to świadczyć o chęci kontynuowania życia przez mieszkańców Zawidowa na jego terenie.

Tabela 5. Liczba małżeństw zawartych w ciągu roku przypadająca na 1000 mieszkańców w latach 2008-2014.

Jednostka terytorialna	Liczba małżeństw zawieranych w ciągu roku przypadająca na 1000 mieszkańców						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby						
Polska	6,8	6,6	5,9	5,4	5,3	4,7	4,9
województwo dolnośląskie	6,6	6,3	5,6	5,2	5,2	4,4	4,7
powiat zgorzelecki	6,5	6,1	5,6	5,5	5,6	4,5	5,0
Miasto Zawidów	6,1	6,4	5,6	6,2	6,2	5,1	5,8

Źródło: GUS

Gęstość zaludnienia w Zawidowie wynosiła w 2014 roku 711 osób na 1 km². W województwie dolnośląskim wskaźnik wynosił 146 osób na 1 km², natomiast w Polsce 123 osoby na 1 km². Świadczy to o wysokiej intensywności zabudowy w stosunku do ogólnej powierzchni Miasta. Na wysoki wskaźnik wpływa również fakt, iż na terenie Zawidowa znajduje się zabudowa wielorodzinna (obiekty Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawidowie).

Tabela 6. Ludność na 1 km² (gęstość zaludnienia) w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba						
Polska	122	122	123	123	123	123	123
wojew. dolnośląskie	144	144	146	146	146	146	146
powiat zgorzelecki	111	111	113	112	112	111	110
Miasto Zawidów	719	715	726	718	718	717	711

Źródło: GUS

Ocena sytuacji demograficznej (struktura wiekowa, płeć, przyrost naturalny, migracje) jest ważnym czynnikiem określającym kierunki rozwoju Gminy, ponieważ mieszkańcy Gminy warunkują zarówno możliwości, jak i potrzeby rozwoju lokalnego.

Podstawowy podział społeczeństwa pod względem wieku dzieli się na trzy grupy: osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Dane dotyczące ludności w Zawidowie zostały zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 7. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014

Ludność w wieku	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%						
przedprodukcyjnym	19,6	19,2	18,7	18,0	17,4	17,0	16,8
produkcyjnym	65,7	66,1	66,1	65,7	65,8	65,5	64,8
poprodukcyjnym	14,7	14,7	15,2	16,3	16,8	17,5	18,4

Źródło: GUS

W stosunku do 2008 roku zanotowano spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (z 19,6% do 16,8%) oraz produkcyjnym (z 65,7% do 64,8%). Tym samym wzrósł znacząco udział osób w wieku poprodukcyjnym (z 14,7% do 18,4%). Zbliżoną tendencję odnotować można również w odniesieniu do danych dla kraju i województwa dolnośląskiego.

Dla gospodarki Zawidowa bardzo duże znaczenie będzie miało także spodziewane stopniowe zmniejszanie się grupy osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 8. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.

Jednostka terytorialna	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%						
Polska	19,3	18,9	18,8	18,5	18,3	18,2	18,0
województwo dolnośląskie	17,8	17,5	17,4	17,2	17,0	16,9	16,8
powiat zgorzelecki	18,5	18,1	17,9	17,5	17,2	16,7	16,4
Miasto Zawidów	19,6	19,2	18,7	18,0	17,4	17,0	16,8

Źródło: GUS

Powyższe dane wskazują, iż na terenie Zawidowa (również na terenie powiatu zgorzeleckiego oraz województwa dolnośląskiego) udział osób w wieku przedprodukcyjnym jest niższy od analogicznych danych dla całego kraju. Taką sytuację należy ocenić jako niekorzystną. W kolejnych latach spadać będzie zatem zapotrzebowanie na usługi publiczne skierowane do tej grupy mieszkańców Zawidowa.

Tabela 9. Ludność w wieku 0-19 lat w latach 2008-2014

Ludność w wieku	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba						
0-4 lat	209	233	241	221	207	204	195
5-9 lat	207	200	197	202	209	209	228
10-14 lat	252	222	205	205	208	213	191
15-19 lat	317	305	306	274	252	232	208

Źródło: GUS

Powyżej przedstawiono szczegółową analizę poszczególnych grup w wieku przedprodukcyjnym. Dane wskazują, iż w najbliższych latach należy dostosować ofertę w zakresie usług publicznych świadczonych dla osób w wieku przedprodukcyjnym. Jedyną grupą wiekową gdzie obserwowany jest wzrost ilości są dzieci w wieku 5-9 lat.

Tabela 10. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.

Jednostka terytorialna	Udział ludności w wieku produkcyjnym						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%						
Polska	64,5	64,5	64,4	64,2	63,9	63,4	63,0
województwo dolnośląskie	65,9	65,8	65,7	65,3	64,8	64,2	63,5
powiat zgorzelecki	65,9	66,0	66,0	65,6	65,2	64,7	64,2
Miasto Zawidów	65,7	66,1	66,1	65,7	65,8	65,5	64,8

Źródło: GUS

Powyższe dane wskazują, iż na terenie Zawidowa udział osób w wieku produkcyjnym jest wyższy od analogicznych danych dla całego kraju, województwa dolnośląskiego oraz powiatu zgorzeleckiego. Taką sytuację należy ocenić pozytywnie dla przyszłego rozwoju społeczno-gospodarczego Zawidowa.

Tabela 11. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%						
Polska	16,2	16,5	16,8	17,3	17,8	18,4	19,0
województwo dolnośląskie	16,3	16,7	16,9	17,5	18,2	19,0	19,7
powiat zgorzelecki	15,5	15,9	16,1	16,9	17,6	18,5	19,3
Miasto Zawidów	14,7	14,7	15,2	16,3	16,8	17,5	18,4

Źródło: GUS

Powyższe dane wskazują, iż na terenie Zawidowa udział osób w wieku poprodukcyjnym jest niższy od analogicznych danych dla całego kraju, województwa dolnośląskiego oraz powiatu zgorzeleckiego. Taką sytuację należy ocenić pozytywnie. Tym samym na terenie Zawidowa poziom starzenia się społeczeństwa jest minimalnie niższy od innych porównywanych jednostek. Należy jednak zauważyć wysoką dynamikę wzrostu udziału tej części mieszkańców Zawidowa w jego ogólnej liczbie.

Poniżej przedstawiono szczegółową analizę poszczególnych grup w wieku poprodukcyjnym oraz takich, które w najbliższym czasie znajdą się w tej grupie. Dane wskazują, iż w najbliższych latach należy dostosować i zwiększyć ofertę w zakresie usług publicznych świadczonych dla osób w wieku senioralnym.

Tabela 12. Ludność w wieku 55 i więcej w latach 2008-2014

Ludność w wieku	Miasto Zawidów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba						
55-59 lat	308	307	325	313	332	336	348
60-64 lat	214	242	259	280	271	277	283
65-69 lat	159	136	146	156	176	197	220
70 lat i więcej	373	385	388	399	406	412	415

Źródło: GUS

3.5 HISTORIA MIASTA

Graniczne usytuowanie miasta miało decydujący wpływ na jego historię. Na przestrzeni wieków przynależało ono do państw, księstw bądź prowincji takich jak: Czechy, Polska, Brandenburgia, Śląsk, Prusy. Na przełomie V i VI wieku obszar, na którym położone jest obecnie Zawidów, zasiedlony został przez słowiańskie plemiona serbsko - łuzycyckie, o czym poświadczająby znaleziska ceramiki słowiańskiej z ok. 1000 r.

Ludność zamieszkująca ów gród poddana została chrystianizacji najprawdopodobniej jeszcze w X wieku. Już w końcu XII wieku obszar obejmujący późniejsze miasto Zawidów podlegał jurysdykcji biskupstwa w Miśni i do połowy XIII wieku był własnością biskupstwa. Jednak już w roku 1278 król czeski Ottokar II oddał w lenno posiadłość Zawidów rodzinie von Biberstein za 800 srebrnych talarów. Od tego momentu posiadłość zmieniła nazwę na Frydlant – Seidenberg (Zawidów). Przejście posiadłości Frydlant - Zawidów we władanie rodziny Bibersteinów przyczyniło się do upadku grodu. Bezpośrednią przyczyną takiego stanu rzeczy było przeniesienie rezydencji pańskiej do pobliskiego Frydlantu i wybudowanie tam zamku (1252r.). Przez Zawidów przebiegał jeden szlak handlowy, podczas gdy przez Frydlant dwa, jeden łączył Brandenburgię z Pragą i drugi łączyący Frydlant z „Via Regia” przez Leśną.

Przyznanie praw miejskich datuje się na podstawie dokumentu z 1396 roku - w dokumencie stwierdza się oddanie połowy miasta w lenno. Prawa miejskie Zawidów otrzymał z inicjatywy Pana v. Bibersteina na prawie niemiecko - magdebursko - zgorzeleckim.

Po śmierci Bibersteina (1558) Zawidów został sprzedany baronowi Friedrichowi von Redern za cenę 40 tys. talarów. Linia włodarzy von Redern zastrzegła się dla rozwoju miasta poprzez m.in. nadanie mu licznych przywilejów. W roku 1622 dobra frydlanckie zakupił za sumę 150 tysięcy guldenów ówczesny wódz wojsk carskich Albrecht Wezel. Natomiast posiadłość Zawidów przypadła baronowi Christianowi von Nostitz i w tenże sposób bezpowrotnie rozpadł się związek terytorialny i polityczny Frydlantu z Zawidowem. Rok 1626 rozpoczął 68 letnie panowanie na ziemi zawidowskiej hrabiowskiej rodziny von Nostitz. Hrabia Otto v. Nostitz z miastem był w nieustannym konflikcie, nakładając na niego rozmaite powinności i umniejszając przywileje. Owe zatargi spowodowały, że jego następcą Ferdynand Leopold dopiero po dłuższym czasie panowania uzyskał hołd od miasta. Przez kolejne dwa stulecia posiadłość Zawidów nadal stanowiła przedmiot targu między różnymi księstwami. Z biegiem czasu dopiero właściciele dóbr zawidowskich nabierali coraz większej samodzielności. Posiadali sądownictwo wyższe w przypadkach lennych, cywilnych, kryminalnych, mieli prawo konsystorialne i sądownictwo duchowe. Mogli kierować osadnikami i nadawać im przywileje, zbierać podatki z miasta i podległego mu obszaru. Dopiero na początku XIX wieku te szerokie prerogatywy zostały zniesione. Po odłączeniu się Frydlantu i z początkiem rządów Nostitzów, posiadłość obejmowała następujące miejscowości aż do początku XIX wieku: Stary Zawidów, Wrociszów Dolny, Wrociszów Górny, Ostróżno, Habartice, Skiba, Rybarzowice.

Niewątpliwie istotną przyczyną decydującą o powstaniu miasta Zawidowa była gwałtowna kolonizacja terenów niezamieszkałych, jak również przypadająca na lata 1230 - 1260 nowa kolonizacja okolicznościowych wsi na prawie niemieckim. Miasta położone przy głównym szlaku handlowym „Via Regia” (Zgorzelec, Lubań) mimo ciągłej rozbudowy nie nadążały z zaspokajaniem swoją produkcją rzemieślniczą potrzeb nowo powstałych wsi. Stąd zaistniała potrzeba zakładania nowych osad miejskich odciążających większe ośrodki. Do takich ośrodków należał m.in. Zawidów – miasto nieobronne, którego grono mieszkańców stanowili rzemieślnicy, rolnicy i rycerstwo. Ów rzemieślniczy charakter tych miast utrzymywał się przez całe stulecia.

Przez miasto nie przechodziła główna droga handlowa, nie posiadało ono więc prawa składu, ani też komory celnej. Brak podstawowych przywilejów nie przyczynił się do szybkiego rozwoju miasta. Rzemieślnicy wykonywali swoje towary na zamówienie, nie mając możliwości sprzedaży nadwyżek. Mieszczanstwo Zgorzelca przez znaczny okres czasu skutecznie blokowało uzyskanie przywilejów handlowych przez sąsiednie konkurujące ze sobą miasta. Na tym tle stale dochodziło do kryzysów i zatargów. Mimo to w Zawidowie wytworzył się korzystny klimat gospodarczy spowodowany rozbudową gospodarki folwarcznej. Wcześniej niż w sąsiednich miasteczkach rozwinęły się w Zawidowie korporacje cechowe m.in. kowali, piekarzy i sukienników. Niebagatelną rolę dla dynamiki gospodarczej odegrało nadanie przywilejów mieszkańcom. Najwcześniej otrzymało miasto prawo wolnego handlu solą (1552). W roku 1591 cesarz Rudolf II (na prośbę Melchiora von Redern) przyznał miastu kolejne przywileje: targu tygodniowego i wolnej sprzedaży piwa, wina i wódki. W Zawidowie na mocy przywileju było 48 domów uprawnionych do warzenia piwa. W roku 1770 powstało stowarzyszenie piwiarzy.

Napływ ludności czeskiej, głównie sukienników sprawił, iż Zawidów stał się znacznym ośrodkiem włókienniczym. W pierwszej połowie XVIII wieku na 322 mieszkańców ponad 100 osób stanowili sami sukiennicy. Sukno w Zawidowie produkowano jeszcze w roku 1817. W owym czasie powstały dalsze korporacje rzemieślnicze: cech szewski, rzeźniczy, krawiecki, stolarski, zduński, cukierniczy. Prężnie działali także tkacze lnu, których w Zawidowie pod koniec XVII wieku było 45.

Pod koniec XVIII wieku nastąpił powolny upadek rzemioł, spowodowany zachodzącymi w Europie przemianami gospodarczymi. Małe warsztaty rzemieślnicze nie wytrzymały konkurencji powstających manufaktur oraz fabryk.

Już pod koniec XVIII wieku i na początku XIX powstały w Zawidowie manufaktury takie jak: browar, słodnia, cegielnia miejska, która będąc od początku własnością miasta zasilala znacząco jego kasę. Istniały również małe manufaktury: wyrabiająca piece, oraz manufaktura wyrobu papierosów Gerste'go. Ponad to pod koniec XVIII wieku powstały w Zawidowie młyny wodne i wiatraki oraz folusz sukiennicza zbudowana w 1780 roku. Gwałtowny rozwój miasta nastąpił wraz z powstaniem fabryk w Zawidowie oraz poprowadzeniem linii kolejowej ze Zgorzelca przez Zawidów - Frydlant do Pragi w 1875 roku.

Wraz z intensywnym rozwojem przemysłu w drugiej połowie XIX i na pocz. XX wieku kwitło również miasto Zawidów. Po poprowadzeniu w 1875 linii kolejowej miasto rozwijało się w kierunku nowego dworca, odległego o 3 km od centrum. W latach 1875-1912 powstało tam osiedle, przeważnie wiejskich willi bogatszego mieszczaństwa.

W 1910 roku założono w całym mieście wodociąg i kanalizację, w 1914 roku z kolei nastąpiła elektryfikacja miasta. Kilka lat wcześniej wybrukowano rynek. W okresie międzywojennym wybudowano pocztę, remizę straży pożarnej, a także przebudowano szkołę i ratusz.

3.6 PRZESTRZENNA STRUKTURA MIASTA

Do podstawowych funkcji i aktywności Zawidowa aktualnie należy zaliczyć:

- mieszkalnictwo,
- obsługa mieszkańców w zakresie usług publicznych,
- usługi komercyjne (w tym obsługa lokalnego ruchu transgranicznego),
- produkcja przemysłowa, budownictwo i transport.

W obszarze miasta liczącym w granicach administracyjnych około 607 ha, tereny zabudowane zajmują 20,4% powierzchni miasta. Około 90% terenów zainwestowanych tworzy właściwy zespół miejski Zawidowa usytuowany w południowo-wschodniej części miasta. Pozostałe tereny zainwestowane zlokalizowane są w rejonie Ostróżna, Wilki, Stacji, Osiedla, Szybowa i ul. Wilczej usytuowanych w zachodniej części obszaru i w sąsiedztwie linii kolejowej nr 344 Wilka - Zawidów - Granica Państwa.

Tereny otwarte miasta, obejmujące grunty orne, łąki i pastwiska, lasy, grunty zadrzewione i zakrzaczone oraz wody otwarte stanowią 74% terenów w granicach administracyjnych, przy czym centralną i północną część obszaru wypełniają grunty orne; zachodnią część łąki nadrzeczne, a południową część łąki, pastwiska i lasy o ukształtowaniu zbliżonym do form naturalnych (cenne przyrodniczo).

Strukturę funkcjonalną użytkowania terenu właściwego zespołu miejskiego zasadniczo kształtują tereny mieszkaniowo-usługowe zajmujące ok. 72% i tereny funkcji wytwórczych zajmujące ok. 8,3% tej powierzchni.

Także istotnym czynnikiem określającym charakter użytkowania są tereny komunikacji drogowej zajmujące ok. 30% obszaru miasta.

W przestrzennej strukturze zespołu miejskiego można wyróżnić zasadniczo cztery układy urbanistyczne o charakterystycznych cechach funkcjonalnych i przestrzennych:

- zespół Starego Miasta,
- zespoły zabudowy przemysłowej w południowej części miasta,
- zespół zabudowy mieszkaniowo-usługowej w centralnej i zachodniej części miasta,
- zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w północno-wschodniej części miasta.

Tereny zainwestowane od zachodniej strony zamyka przestrzennie bardzo duży - jak na tą skalę miasta - kompleks ogrodów działkowych.

Walory przestrzenne terenów zainwestowanych miasta są mocno zróżnicowane z uwagi na ich ukształtowanie, jak i stan techniczny.

Posługując się w ocenie wartości przestrzennych kryteriami kompozycji, skali i zasad kształtowania zabudowy można wyróżnić jako bardzo pozytywne:

- zespoły starego miasta,
- zespoły zabudowy mieszkaniowo-usługowej w centralnej i zachodniej części miasta.

Natomiast jako bardzo negatywne należy ocenić:

- zabudowę ulicy Zgorzeleckiej od ulicy Kopernika do przejścia granicznego (granicy państwa),
- zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

A jako negatywne:

- zespoły zabudowy przemysłowej.

Oceniając ww. zespoły z punktu widzenia ich walorów techniczno-użytkowych można uznać za akceptowalne:

- zespoły zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- zespoły zabudowy mieszkaniowo-usługowej centralnej i zachodniej części miasta,
- część zabudowy starego miasta,

- część zabudowy przemysłowej.

Natomiast do zabudowy charakteryzującej się niskimi standardami technicznymi można zaliczyć:

- większość obiektów obudowujących ciąg ulicy Zgorzeleckiej od ulicy Kopernika do przejścia granicznego,
- część zabudowy zespołów przemysłowych,
- część zabudowy starego miasta.

Zespoły zabudowy usytuowane w zachodniej części obszaru miasta ukształtowane są w większości z obiektów wolnostojących, w części zagrodowych o luźnym i swobodnym układzie charakterystycznym dla małych przysiółków. Jedynie obszar zlokalizowany w rejonie ul. Osiedle stanowi zespół o bardzo zdyscyplinowanym układzie, jednorodnej architekturze. Zabudowa w tej części miasta charakteryzuje się zróżnicowaną wartością techniczno-użytkową w większości wskazana do modernizacji.

Przeprowadzona ocena pozwala uznać za pozytywne walory miasta następujące elementy jego struktury przestrzennej:

- skoncentrowany układ terenów zainwestowanych,
- historyczny zespół zabudowy starego miasta, a w nim w szczególności - zachowany pierwotny układ urbanistyczny, skalę oraz ukształtowanie zabudowy zieleni,
- czytelnie uformowany zespół centralnej i zachodniej części miasta o charakterystycznym promienisto-pierścieniowym układzie; skalę zabudowy tego rejonu oraz ukształtowanie terenów zieleni miejskiej.

Do negatywnych cech przestrzennych istniejącego zespołu miejskiego można zaliczyć:

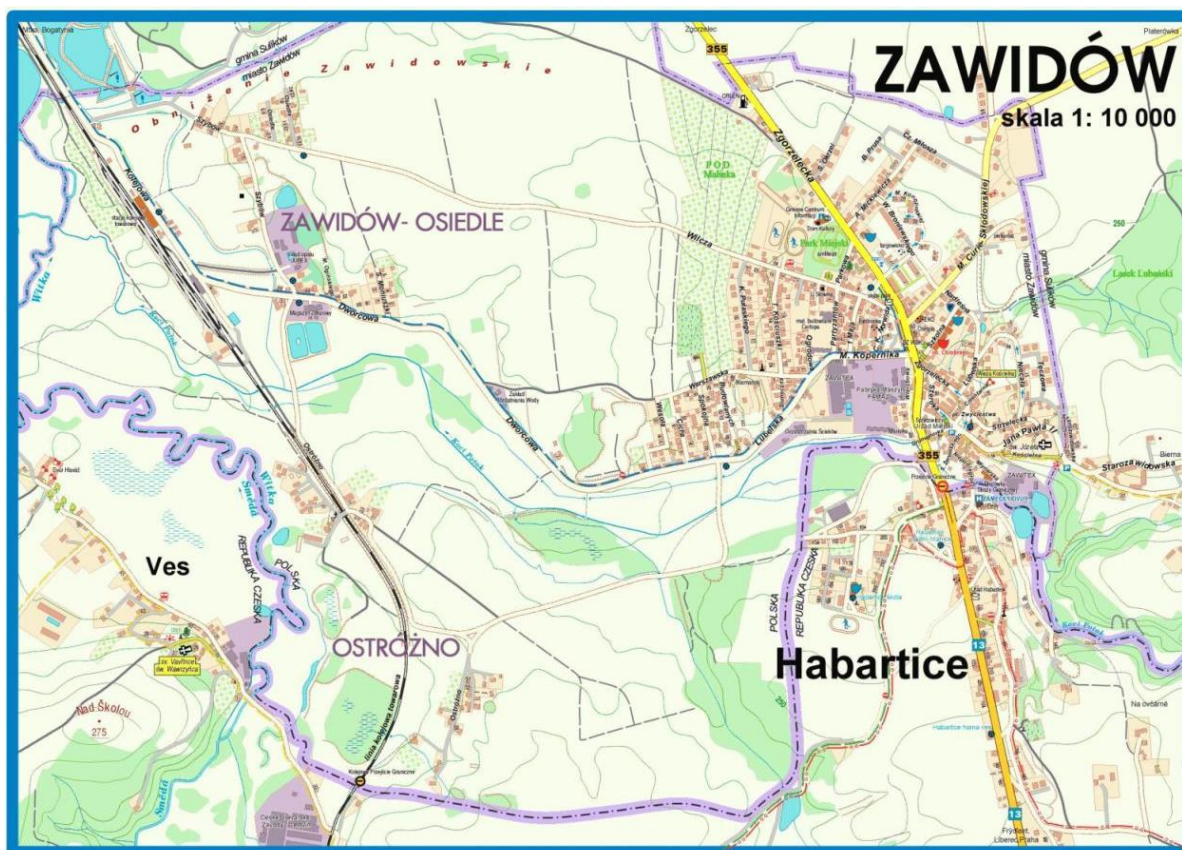
- zdegradowane zagospodarowanie i nieatrakcyjna zabudowa terenów funkcji wytwórczych (przemysłowych),
- substandardową obudowę (drogi wojewódzkiej) ulicy Zgorzeleckiej w rejonie przejścia granicznego,
- niezwiązany przestrzennie z miastem tak poprzez układ, jak i skalę obiektów - zespół zabudowy wielorodzinnej, mieszkaniowej między ulicą Mickiewicza i ulicą Marii Skłodowskiej-Curie,
- wielkość i układ kompleksu ogrodów działkowych po zachodniej stronie, oddzielający miasto od terenów rozwojowych.

Na wyżej wymienione negatywne cechy przestrzenne nakłada się niska ocena stanu technicznego zabudowy części tych terenów.

Jako szczególne zagadnienie przestrzenne rysuje się problem starego miasta - zespołu zabudowy o bardzo wysokich walorach kulturowych, dużym potencjale atrakcyjności przestrzenno-funkcjonalnej, jednocześnie o stosunkowo niskim standardzie technicznym. Problem ten należy uznać za podstawowy dla określenia kierunków rozwojowych miasta.

Elementem pozytywnie warunkującym możliwości ekspansji przestrzennej miasta jest fakt występowania w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych nieużytków rolnych będących własnością ANR. Sytuacja ta może potencjalnie sprzyjać prowadzeniu przez miasto aktywnej gospodarki gruntami, służącej pożądanemu przez miasto rozwojowi urbanistycznemu zespołu miejskiego i ochronie terenów o dużych walorach przyrodniczych.

Mapa 3. Miasto Zawidów

Źródło: UM w Zawidowie

3.7 ZASOBY PRZYRODNICZE

W zakresie wartości przyrodniczych występujących na terenie Zawidowa należy przede wszystkim wymienić:

- założenia zieleni urządzonej, w tym założenia o wartości kulturowej,
- tereny cenne przyrodniczo: obszar Lasku Lubańskiego i obszar rozciągający się wzdłuż Kocięgo Potoku i rzeki Witki,
- stanowiska roślin i zwierząt chronionych.

Potencjalną roślinność prawie całego obszaru miasta stanowią grądy podgórskie o zróżnicowanej żyzności. Na stromych zboczach mają one charakter zboczowych grądów lipowo-klonowych. W roślinności rzeczywistej, zgodnie ze strukturą użytkowania ziemi, dominują segetalne zbiorowiska upraw rolnych i półnaturalne zbiorowiska łąkowe, jednak na stromych stokach zachowały się lasy i to stosunkowo mało zniekształcone.

Miasto Zawidów posiada dość urozmaicone środowisko przyrodnicze. Chociaż ponad połowę miasta stanowią tereny rolnicze to jednak cała powierzchnię porastają małe kompleksy leśne. Dodatkowo dzięki występującym na jej terenie stawom zapewniającym dostępność wody i stanowiących żerowiska nietoperzy, tutejsza fauna jest zróżnicowana gatunkowo. Letnimi stanowiskami gatunków

stwierdzonych na terenie Miasta Zawidów mogą być zarówno naturalne kryjówki w dziuplach drzew, jak i różnego rodzaju zakamarki budowli wzniesionych przez człowieka.

Do najcenniejszych dla ssaków obszarów należy zabagniony teren między rzeką Koci Potok i rzeką Witką, gdzie występuje większość ssaków chronionych.

Na terenie brak jest parków, rezerwatów i pomników przyrody.

3.8 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Do najcenniejszych obszarów środowiska kulturowego miasta należy zachowany średniowieczny układ lokacyjny z połowy XIII wieku oraz towarzyszący mu zbiór dwóch zespołów kościelnych - poewangelicki z XVIII wieku i katolicki z XIX wieku na Wzgórzu św. Michała. Obszary te poprzez układ topograficzny terenu oraz rozplanowanie i skalę obiektów stanowią dominantę przestrzenną miasta i kształtują jego charakterystyczny i niepowtarzalny wizerunek.

Drugim pod względem wartości jest układ promienisto-pierścieniowy miasta z XIX i XX wieku z charakterystycznymi dla epoki założeniami zieleni i licznymi budynkami użyteczności publicznej. Ta część miasta charakteryzuje się czytelnym, określonym przebiegiem dróg - układem przestrzennym i pierzejowym usytuowaniem zabudowy.

Na uwagę zasługuje też kolonia domków jednorodzinnych przy ul. Wilczej z charakterystycznym ukształtowaniem dla podstawowych zasad ładu przestrzennego.

Zarówno z obszarami ww. jak i terenami z nimi sąsiadującymi związane są charakterystyczne dla miasta założenia przyrodniczo-kulturowe (parki, założenia zieleni towarzyszące zabudowie, założenie zieleni związane z poewangelickim zespołem kościelnym, zespół leśny związany ze Wzgierzem Zamkowym, zespół parkowy Ostróżno będący pozostałością układu rezydencyjnego wiejskiego z XVIII - XIX w., założenia parkowe przy ul. Szybów i ul. Skłodowskiej - Curie oraz zespół zieleni w rejonie ulicy Warszawskiej i Lubelskiej).

W dotychczasowym stanie utrzymane zostały generalne elementy kompozycyjne układów i zasady ich rozpoznawania, w części zdegradowane poprzez wyburzenia (głównie w obszarze Starego Miasta) oraz poprzez wprowadzenie niewłaściwych form zabudowy, nieuwzględniających zasady wkomponowania nowej zabudowy w układ przestrzenny. **W obszarze Starego Miasta stan techniczny budynków mimo dobrego zachowania całego układu jest zły.** Funkcje obiektów w obrębie wymienionych stref kulturowych związane są z mieszkalnictwem, usługami i administracją, działalnością gospodarczą. Niewykształcone zostały w niezbędnym zakresie funkcje usługowe w obszarze Starego Miasta - jako ośrodka miejskiego. Do terenów szczególnie zdegradowanych należy zaliczyć rejon ulicy dojazdowej do przejścia granicznego oraz zespołu poewangelickiego i teren przemysłowy w południowej części miasta.

Do szczególnych zagrożeń i zjawisk przyczyniających się do dalszej degradacji zasobów kulturowych należy zaliczyć:

- dalszą dekapitalizację majątku i nie podejmowanie kompleksowej jej modernizacji (rewaloryzacja),
- tereny zagrożone powodzią,
- niski poziom dochodów miasta i społeczeństwa,

- niedostosowanie charakteru funkcji (sposobu użytkowania) do układu przestrzennego i architektonicznego obszaru zabytkowego,
- próby wprowadzenia niedostosowanych pod względem architektonicznym obiektów,
- niewykształcenie funkcji rozwojowych miasta, adekwatnych do walorów środowiska kulturowego (obsługa ludności, turystyka, usługi rynkowe / komercyjne, obsługa działalności gospodarczej).

Poniżej zostały scharakteryzowane poszczególne cenne historycznie obiekty zlokalizowane na terenie Zawidowa:

Neogotycki Kościół Parafialny p.w. św. Józefa Rzemieślnika

Jednym z pomników historii Zawidowa jest neogotycki kościół pod wezwaniem św. Józefa Rzemieślnika. Ponieważ parafię rzymsko - katolicką w Zawidowie ustanowiono 7 stycznia 1893 r., wtedy też postanowiono rozpocząć budowę kościoła na wzgórzu św. Michała. Budowę rozpoczęto w 1894 roku, a zakończono w 1896 r. Dzisiejszy wystrój kościoła m.in. ołtarze, ambona, witraże, konfesjonały, chrzcielnica i organy, nawiązuje do stylu neogotyckiego z XIX wieku. W czasie obchodów 1000-lecia Chrztu Polski, parafia zakupiła dwa dzwony: „Józef” i „Maria”, które na początku lat 80. XX wieku otrzymały napęd elektryczny. Ostatniej renowacji wnętrza świątyni dokonano w 1987 roku, kładąc nową polichromię.

Ratusz

Jak podają źródła historyczne pierwszy budynek Ratusza wznosił się na środku rynku. Wybudowany został w 1709 r., spłonął podczas wielkiego pożaru miasta w 1769 r. W tym samym miejscu w 1771 r. z funduszy mieszczan wybudowano kolejny budynek dla rajców miejskich, który spłonął w 1834 r. Obecny budynek Urzędu Miejskiego w Zawidowie wybudowany został w 1837 r. Usytuowany jest narożnie w północno-zachodniej pierzei rynku. Był on dwukrotnie przebudowany. Nie został jednak zrealizowany projekt z 1902 r., który zakładał wzniesienie na budynku wieży ratuszowej. Do dnia dzisiejszego użytkowany jest zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, mieszczą się w nim biura władz administracyjnych Zawidowa.

Kościół Ewangelicki

Kościół pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny wybudowano w 1380 r. W 1467 r. zainstalowano w nim pierwsze organy. W 1555 r. po pokoju augsburskim stał się on kościołem protestanckim. W 1590 r. poszerzono go i dobudowano do niego wieżę, kolejna przebudowa miała miejsce w 1776 r. Kościół posiadał trzy dzwony: z XV i XVI wieku. Korpus kościoła wyburzono w 1972 r. pozostawiając jedynie wieżę. Wraz z wyburzeniem kościoła zlikwidowano również nekropolię w jego otoczeniu. W 2001 r. pod nadzorem konserwatora zabytków gruntownie odrestaurowano wieżę, przywracając jej pierwotny wygląd. Na wieży umieszczono tablicę z napisem: „W tym miejscu był od roku 1831 cmentarz z grobami dawnych mieszkańców tych ziem narodowości niemieckiej”. W 2005r. zainstalowano zegary oraz kuranty.

Remiza

Remiza strażacka została wybudowana z funduszy miejskich w okresie międzywojennym w 1926 r. Użytkowana jest zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem. Zachowana jest w stylu lat 20. XX wieku. Obiekt jest dwusegmentowy, składa się z części głównej garażowej ze świetlicą na piętrze, gdzie obecnie mieszczą się pomieszczenia OSP w Zawidowie oraz części mieszkalnej. Budynek remizy jest wpisany do rejestru obiektów objętych ochroną konserwatora zabytków. W posiadaniu OSP znajduje się zabytkowa pompa strażacka, zakupiona specjalnie na potrzeby miasta w 1908r.

Pocztą

Budynek poczty powstał w latach 1925-1927. Do dnia dzisiejszego użytkowany jest zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, zachowany w bardzo dobrym stanie. Wnętrze utrzymane jest w stylu lat 20. XX wieku. Na parterze mieszczą się pomieszczenia Poczty Polskiej, natomiast na piętrze pomieszczenia mieszkalne i gospodarcze. Uroczyste otwarcie Urzędu Pocztowego w Zawidowie po zakończeniu II wojny światowej odbyło się 20 września 1945 roku.

Góra Zamkowa

Miasto Zawidów swój początek bierze od grodu obronnego zbudowanego właśnie na Górze Zamkowej, leżącej na wschód od dzisiejszego miasta. W 1922 r. zostały odkryte fundamenty i mury obronne byłego zamku, zbudowanego wg starego niemieckiego stylu budowy. Wykopalka wykazały, że dawny zamek pochodzenia niemieckiego istniał już w czasie niemieckiej ekspansji na terytorium słowiańskie, około X lub XI wieku. Zamek uległ zniszczeniu podczas najazdu Husytów w 1427 roku. W 2003 r. teren ten został uprzętnięty, odtworzono również pomnik upamiętniający mieszkańców Zawidowa poległych podczas I Wojny Światowej.

Wzgórze zwane Górą Michała

Z Górą Michała nierozzerwalnie wiąże się historia miasta Zawidów. Obszar ten od końca XII wieku, (co potwierdza dokument z 1186 roku, stanowiący jednocześnie pierwszą wzmiankę o grodzie Syden) do połowy XIII wieku był własnością biskupstwa w Miśni. To właśnie w tym miejscu znajdował się jeden z najstarszych Kościołów Misyjnych Górnych Łużyc. Budowę kościoła pod wezwaniem św. Michała Archanioła datuje się na okres przed 1100 rokiem. Od 1307 roku był on główną siedzibą biskupstwa miśnieńskiego. Kościół uległ zniszczeniu w 1427 roku w wyniku najazdu Husytów. W miejscu spalonego kościoła wzniesiono kaplicę, a pod koniec XIX-go wieku wybudowano istniejący do dziś, neogotycki kościół parafialny p.w. św. Józefa Rzemieślnika.

Dworzec kolejowy

Budowę kolei w Zawidowie rozpoczęto już w latach 1873-1875. Dworzec kolejowy wybudowany został w latach 70. XIX wieku. Monumentalny charakter budynku podkreślało jego otoczenie, przed którym rozciągał się plac i niewielki park. Oprócz głównego budynku znajdowały się inne zabudowania stacyjne oraz dwie lokomotywownie. W niedługim czasie obok dworca powstał duży zakład przemysłowy produkujący cegłę i dachówkę oraz osiedle willowe. Dworzec tworzy typowe dla XIX w. skupisko zabudowy miejskiej. Już przed II wojną światową był to dworzec stacji granicznej.

Z historią miasta wiąże się także postać Jakuba Böhme niemieckiego mistyka, wizjonera, myśliciela i teozofa. Jakob Böhme urodził się w Zawidowie, gdzie uczęszczał do szkoły. W roku 1599 uzyskał status mistrza szewskiego i otworzył warsztat szewski w Görlitz. Rok później doświadczył mistycznej wizji, która sprawiła, że nie rezygnując z pracy rzemieślnika, a potem kupca - rozpoczął działalność religijną i filozoficzną. Swe pierwsze dzieło, zwane pod tytułami „Morgenröte im Aufgang” lub „Aurora”, stworzył w roku 1612. Pisma Böhme zostały spalone na rynku w Görlitz 26 lipca 1613 roku.

W roku 1888 na Górze Zamkowej w Zawidowie postawiono pomnik upamiętniający miejsce urodzenia Jakuba Böhme. Rada Miejska w Zawidowie dnia 11 sierpnia 2005 r. nadała Parkowi Miejskiemu imię Jakuba Böhme.

Miasto posiada gminną ewidencję zabytków. Wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, zawiera poniższe zestawienie.

Tabela 13. Gminna ewidencja zabytków

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt	Numer w rejestrze zabytków
1.	Zawidów		Miasto	A/1804/377 z dn. 25.11.56
2.	Zawidów	Ul. Cmentarna	Wieża po kościele	1505 z dn. 25.01.65
3.	Zawidów	Ul. Jana Pawła 24	Kościół par. św. Józefa Robotnika	A/1052 z dn. 26.03.08
Ul. Cmentarna				
4.	Zawidów	Ul. Cmentarna	D. cmentarz ewangelicki	1831 r.
5.	Zawidów	Ul. Cmentarna 1	Kamienica	1813 r.
6.	Zawidów	Ul. Cmentarna 3	Kamienica	XVIII w., 4 ćw. XIX w.
7.	Zawidów	Ul. Cmentarna 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
8.	Zawidów	Ul. Cmentarna 5	Dawna plebania	2 poi. XVIII w.
Ul. Dworcowa				
9.	Zawidów	Ul. Dworcowa 3-3a	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
10.	Zawidów	Ul. Dworcowa 4	Budynek wodociągów	ok.1910 r.
11.	Zawidów	Ul. Dworcowa 8	Budynek mieszkalny	ok. 1910 r.
12.	Zawidów	Ul. Dworcowa 10	Budynek mieszkalny	ok. 1910
13.	Zawidów	Ul. Dworcowa 18	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
14.	Zawidów	Ul. Dworcowa 20	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
Ul. Grunwaldzka				
15.	Zawidów	Ul. Grunwaldzka 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.,
16.	Zawidów	Ul. Grunwaldzka 1a	Oficyna, ob. bud. gosp.	2 poł. XVIII w., k. XIX
17.	Zawidów	Ul. Grunwaldzka 4	Budynek biurowo-usługowy	1900 r.
Ul. Jana Pawła II				
18.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.
19.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 2	Kamienica	XVIII/XIX w.
20.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 3	Kamienica	4 ćw. XIX w.
21.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
22.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 5	Kamienica	4 ćw. XIX w.
23.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 7	Kamienica	4 ćw. XIX w.
24.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 8	Kamienica	4 ćw. XIX w.
25.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 9	Budynek mieszkalny	3 ćw. XIX w.
26.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 10	Kamienica	4 ćw. XIX w.
27.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 11	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
28.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 12	Kamienica	3 ćw. XIX w.

29.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 14	Budynek mieszkalny	3 ćw. XIX w.
30.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 15	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
31.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 16	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
32.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 19	Budynek mieszkalny	3 ćw. XIX w.
33.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 20	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
34.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 21	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
35.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 22	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
36.	Zawidów	Ul. Jana Pawła II 24	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
37.	Zawidów	Ul. Jana Pawła 1126	Plebania	Pocz. XX w.
38.	Zawidów	Ul. Jana Pawła 26a	Dom Parafialny	Pocz. XX w.
Ul. Kolejowa				
39.	Zawidów	Kolejowa nr 6	Dworzec PKP	70-te lata XX w.
40.	Zawidów	Kolejowa nr 6	Wieża wodna	4 ćw. XIX w.
Ul. Kopernika				
41.	Zawidów	Ul. Kopernika 2	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
42.	Zawidów	Ul. Kopernika 6	Budynek mieszkalny	Ok. poł. XIX w., 1 ćw. XX w.
43.	Zawidów	Ul. Kopernika 8	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
44.	Zawidów	Ul. Kopernika 10	Budynek mieszkalny	XIX/XX
45.	Zawidów	Ul. Kopernika 12	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
46.	Zawidów	Ul. Kopernika 14	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
47.	Zawidów	Ul. Kopernika 16	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
48.	Zawidów	Ul. Kopernika 18	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
Ul. Kościuszki				
49.	Zawidów	Ul. Kościuszki 1	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
50.	Zawidów	Ul. Kościuszki 2	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
51.	Zawidów	Ul. Kościuszki 4	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
52.	Zawidów	Ul. Kościuszki 6	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
53.	Zawidów	Ul. Kościuszki 8	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
54.	Zawidów	Ul. Kościuszki 14	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
55.	Zawidów	Ul. Kościuszki 20	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
56.	Zawidów	Ul. Kościuszki 22	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
57.	Zawidów	Ul. Kościuszki 24	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
Ul. Lubańska				
58.	Zawidów	Ul. Lubańska	Mur cmentarza ewangelickiego	Koniec XVI w., XVIII
59.	Zawidów	Ul. Lubańska 5	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
60.	Zawidów	Ul. Lubańska 6	Diakonat, ob. budynek mieszkalny	1 poł. XVIII w.
Ul. Lubelska				
61.	Zawidów	Ul. Lubelska 1	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
62.	Zawidów	Ul. Lubelska 3	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
63.	Zawidów	Ul. Lubelska 4	Willa	4 ćw. XIX w.
64.	Zawidów	Ul. Lubelska 5	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
65.	Zawidów	Ul. Lubelska 6	Budynek mieszkalny	ok. 1910 r.
66.	Zawidów	Ul. Lubelska 8	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
67.	Zawidów	Ul. Lubelska 10	willa	4 ćw. XIX w.
68.	Zawidów	Ul. Lubelska 10a	Bud. gosp., ob. mieszk.	Koniec XIX w.
69.	Zawidów	Ul. Lubelska 12	Willa	2 ćw. XIX w.
70.	Zawidów	Ul. Lubelska 14	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
71.	Zawidów	Ul. Lubelska 16	willa	Pocz. XX w.

Ul. 1 Maja				
72.	Zawidów	Ul. 1 Maja 1	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
73.	Zawidów	Ul. 1 Maja 3	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
74.	Zawidów	Ul. 1 Maja 4	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
75.	Zawidów	Ul. 1 Maja 5	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
76.	Zawidów	Ul. 1 Maja 6	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
77.	Zawidów	Ul. 1 Maja 7	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
78.	Zawidów	Ul. 1 Maja 8	Budynek mieszkalny	XIX/XX
79.	Zawidów	Ul. 1 Maja 9	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
80.	Zawidów	Ul. 1 Maja 10	Budynek mieszkalny	XIX / XX
81.	Zawidów	Ul. 1 Maja 11	Budynek mieszkalny	XIX/XX
Ul. Mickiewicza				
82.	Zawidów	Ul. Mickiewicza nr 1	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
83.	Zawidów	Ul. Mickiewicza nr 4	Budynek mieszkalny	ok. 1910 r.
84.	Zawidów	Ul. Mickiewicza nr 8	Budynek mieszkalny	ok. 1920 r.
Ul. Młynarska				
85.	Zawidów	Ul. Młynarska 1	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
86.	Zawidów	Ul. Młynarska 8	Fabryka włókiennicza braci Maue, ob. Zawitex	1848,1862,1906-7 r.
87.	Zawidów	Ul. Młynarska 8	Budynek fabryczny, ob. Magazynowo - biurowy	Koniec XIX w.
Ul. Moniuszki				
88.	Zawidów	Ul Moniuszki nr 2	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
89.	Zawidów	Ul Moniuszki nr 4	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
90.	Zawidów	Ul Moniuszki nr 5	Budynek mieszkalny	ok. 1910 r.
Ul. Niepodległości				
91.	Zawidów	Ul. Niepodległości 1	Kamienica	k. XVIII w., k. XIX w.
92.	Zawidów	Ul. Niepodległości 2	Kamienica	k. XVIII w., k. XIX w.
93.	Zawidów	Ul. Niepodległości 3	Budynek mieszkalny	K.XVIII, 4 ćw. XIX w.
94.	Zawidów	Ul. Niepodległości 4	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
95.	Zawidów	Ul. Niepodległości 5	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
96.	Zawidów	Ul. Niepodległości 6	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
97.	Zawidów	Ul. Niepodległości 7	Kamienica	4 ćw. XIX w.
98.	Zawidów	Ul. Niepodległości 8	Kamienica	4 ćw. XIX w., 20-te 1. XX
99.	Zawidów	Ul. Niepodległości 9	Kamienica	4 ćw. XIX w.
100.	Zawidów	Ul. Niepodległości 10	Kamienica	4 ćw. XIX w.
101.	Zawidów	Ul. Niepodległości 11	Urząd Celny, ob. bud. mieszkalny	1906 r.
Ul. Ogrodowa				
102.	Zawidów	Ul. Ogrodowa nr 1	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
103.	Zawidów	Ul. Ogrodowa nr 5	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
104.	Zawidów	Ul. Ogrodowa nr 7	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
Ul. Ostrożno				
105.	Zawidów	Ul. Ostrożno	Park 1 poi. XIX w.	790/J z dn. 25,07,83
106.	Zawidów	Ul. Ostrożno nr 1	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w,
107.	Zawidów	Ul. Ostrożno nr 18	Zajazd, ob. bud. mieszk.	2 ćw. XIX w.
108.	Zawidów	Ul. Ostrożno 19	Budynek mieszkalny	3 ćw. XIX w.
Ul. Parkowa				

109.	Zawidów	Ul. Parkowa 1	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
110.	Zawidów	Ul. Parkowa 3	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w/
Ul. Partyzantów				
111.	Zawidów	Ul. Partyzantów 1	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
112.	Zawidów	Ul. Partyzantów 2	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
113.	Zawidów	Ul. Partyzantów 6	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
114.	Zawidów	Ul. Partyzantów 8/10	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
115.	Zawidów	Ul. Partyzantów 12/14	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
116.	Zawidów	Ul. Partyzantów 16- 18	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
117.	Zawidów	Ul. Partyzantów 20	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
118.	Zawidów	Ul. Partyzantów 22	Budynek mieszkalny	20-te lata XX w.
Plac Zwycięstwa				
119.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.
120.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 2	Kamienica	3 ćw. XIX w.
121.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 3	Kamienica	Koniec XVIII w., 2 poł. XIX w.
122.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 4	Kamienica	2 poł. XIX w.
123.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 5	Kamienica	Koniec XVIII w., 2 poł. XIX w.
124.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 6	Kamienica	2 poł. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
125.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 7	Kamienica	2 poł. XIX w.
126.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 8	Kamienica	2 poł. XIX w.
127.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 9	Kamienica	Koniec XVIII w., 2 poł. XIX w.
128.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 10	Kamienica	3 ćw. XIX w.
129.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 11	Kamienica	3 ćw. XIX w.
130.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 12	Kamienica	2 poł. XIX w.
131.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 13	Kamienica	3 ćw. XIX w.
132.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 13	Oficyna	4 ćw. XIX w.
133.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 14	Kamienica	1 ćw. XIX w., pocz. XX w.
134.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 15	Kamienica 2 poł. XVIII w., XIX w., ok.1920 r.	247/J z dn. 19. 12. 95
135.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 16/17	Hotel i restauracja 2 ćw. XIX w., 1880 r., pocz. XX w.	1248/J z dn. 20. 12. 95
136.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 18	Kamienica	2 poł. XVIII w., pocz. XIX w.
137.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 19	Kamienica	2 poł. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
138.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 20	Kamienica	1837r, 20,30-te lata XX w.
139.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 21- 22	Ratusz, ob. Urząd Gminy	1837 r., 20,30-te 1. XX w.
140.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 23	Kamienica	2 poł. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
141.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 24	Kamienica	3 ćw. XIX w.
142.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 25	Kamienica	ok. poł. XVIII w., XIX w.
143.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 26	Kamienica	4 ćw. XIX w.
144.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 27	Kamienica	k. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
145.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 28	Kamienica	k. XVIII w., 4 ćw. XIX w.
146.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 29	Kamienica	k. XVIII w., 3 ćw. XIX w.
147.	Zawidów	Plac Zwycięstwa 30	Kamienica	1 poł. XVIII w., 3 ćw. XIX w.
Ul. M. Skłodowskiej-Curie				
148.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 4	Budynek mieszkalny	ok. 1915 r.
149.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 6a	Stacja transformatorów	ok. 1915 r.

150.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 8a	Budynek biurowy	ok. 1915 r,
151.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 9	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
152.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 11	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
153.	Zawidów	Ul. Skłodowskiej 12	Szpital, ob. Przychodnia zdrowia	1893 r.
Ul. Spokojna				
154.	Zawidów	Ul. Spokojna 2	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
155.	Zawidów	Ul. Spokojna 4-6	Budynek mieszkalny	20,30-te lata XX w.
156.	Zawidów	Ul. Spokojna nr 10	Budynek mieszkalny	20,30-te lata Xx w.
Ul. Szeroka				
157.	Zawidów	Ul. Szeroka 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.
158.	Zawidów	Ul. Szeroka 2	Kamienica	4 ćw. XIX w.
159.	Zawidów	Ul. Szeroka 3	Kamienica	4 ćw. XIX w.
160.	Zawidów	Ul. Szeroka 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
161.	Zawidów	Ul. Szeroka 6	Kamienica	4 ćw. XIX w.
162.	Zawidów	Ul. Szeroka 7	Kamienica	3 ćw. XIX w.
163.	Zawidów	Ul. Szeroka 8	Kamienica	4 ćw. XIX w.
164.	Zawidów	Ul. Szeroka 9	Kamienica	4 ćw. XIX w.
165.	Zawidów	Ul. Szeroka 10	Kamienica	4 ćw. XIX w.
166.	Zawidów	Ul. Szeroka 11	Kamienica	4 ćw. XIX w.
Ul. Strzelecka				
167.	Zawidów	Ul. Strzelecka 1	Kamienica	3 ćw. XIX w.
168.	Zawidów	Ul. Strzelecka 2	Kamienica	4 ćw. XIX w.
169.	Zawidów	Ul. Strzelecka 2	Brama	XIX/XX w.
170.	Zawidów	Ul. Strzelecka 3	Kamienica	4 ćw. XIX w.
171.	Zawidów	Ul. Strzelecka 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
172.	Zawidów	Ul. Strzelecka 6	Kamienica	4 ćw. XIX w.
173.	Zawidów	Ul. Strzelecka 7	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
174.	Zawidów	Ul. Strzelecka 8	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
175.	Zawidów	Ul. Strzelecka 9	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
176.	Zawidów	Ul. Strzelecka 10	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
177.	Zawidów	Ul. Strzelecka 12	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
Ul. Szkolna				
178.	Zawidów	Ul. Szkolna 1	Żłobek	4 ćw. XIX w.
179.	Zawidów	Ul. Szkolna 2	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
180.	Zawidów	Ul. Szkolna 3	Willa	1 ćw. XX w,
181.	Zawidów	Ul. Szkolna 5	Willa	1 ćw. XX w.
182.	Zawidów	Ul. Szkolna 7	Willa, ob. Posterunek Policji	1 ćw. XX w.
Ul. Szybów				
183.	Zawidów	Ul. Szybów nr 2a	Budynek mieszkalny	XIX /XX w.
Ul. Warszawska				
184.	Zawidów	Ul. Warszawska 2	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
185.	Zawidów	Ul. Warszawska 3	Willa	1902 r.
186.	Zawidów	Ul. Warszawska 4	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
187.	Zawidów	Ul. Warszawska 6	Budynek mieszkalny	ok.1915 r.
Ul. Wierzbowa				
188.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 3	Budynek mieszkalny	1902 r.
189.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 6	willa	4 ćw. XIX w.
190.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 10	Willa	Koniec XIX w.

191.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 12	Budynek mieszkalny	Koniec XIX w.
192.	Zawidów	Ul. Wierzbowa 16	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
Ul. Wilcza				
193.	Zawidów	Ul. Wilcza 1	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.
194.	Zawidów	Ul. Wilcza 3	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
195.	Zawidów	Ul. Wilcza 4	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
196.	Zawidów	Ul. Wilcza 5	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
197.	Zawidów	Ul. Wilcza 6	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
198.	Zawidów	Ul. Wilcza 8	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
199.	Zawidów	Ul. Wilcza 10	Budynek mieszkalny	Pocz. XX w.
200.	Zawidów	Ul. Wilcza 11	Kamienica	XIX.XX w.
201.	Zawidów	Ul. Wilcza 12	Remiza strażacka	1926 r.
202.	Zawidów	Ul. Wilcza 13	Kamienica	XIX/XX w.
203.	Zawidów	Ul. Wilcza 14	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
204.	Zawidów	Ul. Wilcza 17	Budynek mieszkalny	XIX/XX
Ul. Zgorzelecka				
205.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 1	Kamienica	4 ćw. XIX w.
206.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 2	Kamienica	4 ćw. XIX w.
207.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 3	Kamienica	4 ćw. XIX w.
208.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 4	Kamienica	4 ćw. XIX w.
209.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 5	Kamienica	1 ćw. XIX w., i 4 ćw. XIX w.
210.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 6	Kamienica	4 ćw. XIX w.
211.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 7	Kamienica	3 ćw. XIX w.
212.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 8	Kamienica	1 ćw. XIX w.
213.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 9	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
214.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 10	Kamienica	4 ćw. XIX w.
215.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 11	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
216.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 18	Kamienica	4 ćw. XIX w.
217.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 19	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
218.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 20-22	Kamienica	3 ćw. XIX w.
219.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 24	Kamienica	3 ćw. XIX w.
220.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 26	Kamienica	Koniec XIX w.
221.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 27	Sąd, ob. Bud. mieszk.	XIX/XX w.
222.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 29	Urząd Pocztowy	1925-27r.
223.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 30	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
224.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 31	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
225.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 32	Hotel „Pod Lipami”, ob. Budynek mieszk.- usł.	4 ćw. XIX w., ok. 1910 r.
226.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 33	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
227.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 35	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
228.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 36	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
229.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 37	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
230.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 38	Budynek mieszkalny	4 ćw. XIX w.
231.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 39	Hotel Stadt Gorlitz, ob. Dom Kultury	1 ćw. XX w. remont adaptacyjny w 1961 r.
232.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 43	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
233.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 44	Łaźnia miejska ob. Budynek usługowy	1914 r.
234.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 45	Willa	1 ćw. XX w.
235.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 46	Budynek mieszkalny	ok. 1910

236.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 48	Willa, budynek biurowy	1 ćw. XX w.
237.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 49	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.
238.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 50	Budynek mieszkalny	ok. 1910
239.	Zawidów	Ul. Zgorzelecka 56	Willa	1 ćw. XX w.
Ul. Żeromskiego				
240.	Zawidów	Ul. Żeromskiego 1	Kamienica	3 ćw. XIX w.

Źródło: UM w Zawidowie

Udokumentowane stanowisko archeologiczne oraz obiekty archeologiczne i znaleziska (w tym ujawnione w strefie ochrony archeologicznej), podlegają ochronie zgodnie z przepisami odrębnymi.

Poniżej znajduje się zestawienie dotyczące tej tematyki.

AZP	Nr stanowiska w miejscowości na obszarze	Godło arkusza (nr i nazwa)	Datowanie	uwagi
81-9	8/43	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada	
81-9	9/44	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada	
81-9	10/45	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada	
81-9	11/46	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada	
81-10	1/8	461.11, Zawidów	X-XII w.- grodzisko	
81-10	2/9	461.11, Zawidów	XI w.- znalezisko luźne	Brak lokalizacji
81-10	3/10	461.11, Zawidów	Funkcja nieokreślona- cmentarzysko	Brak lokalizacji
81-10	4/11	461.11, Zawidów	Nieokreślona- konstrukcje obronne	Brak lokalizacji
81-10	5/12	461.11, Zawidów	XV- XVI w.- osadnictwo miejskie	
81-10	6/13	461.11, Zawidów	Późne średniowiecze - osadnictwo miejskie	
81 -10	7/14	461.11, Zawidów	XIV- XV w.- osada XVI- XVIII w.- osada	Dwa stanowiska w jednym miejscu
STREFA OBSERWACJI ARCHEOLOGICZNEJ HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY			Miejscowość o wczesnej metryce historycznej oraz obszar intensywnego osadnictwa średniowiecznego	Karta do uzupełnienia po przyjęciu nowego MPZP

Źródło: UM w Zawidowie

3.9 OBIEKTY I TERENY

Istniejący układ zieleni urządzonej miasta obejmuje różnorodne jego historycznie ukształtowane formy, na które składają się zarówno założenia o wartości historycznej i kulturowej, autonomiczne w stosunku do układu urbanistycznego miasta, jak i założenia zieleni urządzonej - z okresu XIX i XX w. - związane z zainwestowaniem miejskim i jego historycznym, chronologicznym rozwojem.

Układ ten tworzą:

- i zespół parkowy przy ulicy Zgorzeleckiej,
- i skwery w centralnej części miasta,

- i zespoły parkowe i zadrzewienia związane z terenami usługowymi i mieszkaniowymi zlokalizowane: na terenie byłej strażnicy Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej, przedszkola, budynku usługowego przy ulicy Zgorzeleckiej 45 oraz przy ul. Skłodowskiej - Curie, na terenie Domu Działkowca ROD „Malinka”,
- i zespoły zieleni związane z założeniami kościelnymi:
 - poewangelickim,
 - katolickim - Wzgórze Św. Michała,
- i zespół zieleni w rejonie ulicy Warszawskiej i Lubelskiej,
- i relikw założeń parkowych przy zespole mieszkaniowym Zawidów - ul. Szybów,
- i zespół parkowy Ostrożno (będący relikw zespołu rezydencjonalnego wiejskiego z XVIII - XIX w.) - wpisany do rejestru zabytków,
- i część zespołu parkowo-leśnego Góra Zamkowa (zespół stanowiący część obszaru krajobrazowego o wartości kulturowej związanego z grodem słowiańskim).

Zidentyfikowano również pojedyncze cenne drzewa lub zespoły drzew w obszarze miasta poza głównymi zespołami zieleni. Szczególnie cenne zespoły obejmują aleje i szpalery w rejonie dworca kolejowego i na terenie cmentarza.

Układ zieleni uzupełniają tereny ogrodów działkowych w rejonie ul. Wilczej.

3.10 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Do najważniejszej infrastruktury społecznej świadczącej usługi publiczne na terenie Zawidowa należy m.in.:

- Publiczne Przedszkole w Zawidowie, ul. Parkowa 2,
- Zespół Szkół w Zawidowie (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum), ul. Szkolna 4,
- Ośrodek Kultury, ul. Zgorzelecka 39,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie, Plac Zwycięstwa 21/22,
- Urząd Miejski, Plac Zwycięstwa 21/22,
- Przychodnia Rejonowa, ul. Marii Skłodowskiej Curie 6,
- miejska baza sportowa:
 - boisko wielofunkcyjne „Orlik”, ul. Zgorzelecka 39,
 - sala sportowa im. Marianny i Władysława Margas, ul. Szkolna 4,
 - boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół, ul. Szkolna 4,
 - Stadion Miejski, ul. Zgorzelecka 39.

3.10.1. Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie Miasta Zawidów brak jest publicznych i prywatnych żłobków oraz „klubów malucha”. Dostęp do placówek oferujących rodzicom opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 jest zatem w dużym stopniu ograniczony.

Zgodnie z raportem pt. „Barcelona objectives” opublikowanym w 2013 r. przez Komisję Europejską w 2011 roku Polska znajdowała się na ostatniej pozycji wśród krajów UE, jeśli chodzi o dostępność do żłobków. Tylko 2% dzieci uczęszczało do żłobka. Zgodnie z tzw. celami barcelońskimi ustalonymi w 2002

r., do 2010 roku żłobki powinny zabezpieczać miejsce w swoich placówkach dla 33 % dzieci poniżej trzeciego roku życia.

3.10.2. Wychowanie przedszkolne

Na terenie Zawidowa działa obecnie tylko jedno przedszkole tj. Przedszkole Publiczne w Zawidowie, które dysponuje 125 miejscami dla dzieci. W 2010 roku przedszkole dysponowało 100 miejscami (nastąpił zatem przyrost o dodatkowych 25 miejsc).

Zdjęcie 1. Przedszkole Publiczne w Zawidowie

Źródło: UM w Zawidowie

Tabela 14. Liczba dzieci w przedszkolu w latach 2009-2014

Liczba	Miasto Zawidów					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba					
liczba dzieci w przedszkolu	100	127	128	123	126	127

Źródło: GUS.

Obecnie jest to jedyne przedszkole w mieście. Przedszkole istnieje od 1974 roku, a od 1997 r. współpracuje z przedszkolem czeskim z Frydlantu.

Położenie przedszkola ma pozytywny wpływ na funkcjonowanie placówki. Budynek przedszkolny otacza rozległy teren, który przeznaczony jest na ogród przedszkolny. Położony jest w sąsiedztwie parku, co sprzyja organizowaniu spacerów dla dzieci. Za parkiem znajduje się Ośrodek Kultury, obok którego jest boisko i „Orlik”. Zaledwie kilkaset metrów od przedszkola położone są ogródki działkowe, co sprzyja organizowaniu wycieczek o tematyce przyrodniczej oraz spacerów rekreacyjnych.

Przedszkole mieści się w wolnostojącym, dwukondygnacyjnym budynku specjalnie wybudowanym na potrzeby przedszkola, w którym znajdują się:

- na parterze: szatnia dla dzieci i personelu, dwie sale zajęć z łazienkami, pomieszczenia administracyjne, gospodarcze i sanitarne. Przy sali oddziału I i II jest mała sypialnia dla dzieci.
- na pierwszym piętrze: trzy sale zajęć z przyległymi łazienkami, pokój metodyczny z biblioteczką, kuchnia, pomieszczenia gospodarcze i sanitarne.

Od roku szkolnego 2010/2011 funkcjonuje piąty oddział. Stan techniczny budynku wymaga przeprowadzenia prac remontowych.

W roku szkolnym 2014/2015 do Przedszkola Publicznego w Zawidowie przyjętych zostało 32 dzieci. Ze względu na brak wystarczającej liczby wolnych miejsc 17 podań zostało rozpatrzonych negatywnie. Należy zatem stwierdzić, iż w chwili obecnej występują pewne niedobory w zakresie odpowiedniej liczby miejsc w przedszkolu. Sytuacja ta jednak z uwagi na niż demograficzny będzie się stopniowo poprawiać.

3.10.3. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Na terenie Zawidowa edukację na poziomie podstawowym i gimnazjalnym prowadzi Zespół Szkół w Zawidowie. W skład Zespołu Szkół wchodzi Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego i Gimnazjum. ZS zlokalizowany jest przy ul. Szkolnej 4.

Zdjęcie 2. Zespół Szkół w Zawidowie

Źródło: UM w Zawidowie

Tabela 15. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2009-2014.

Liczba uczniów	Miasto Zawidów					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba					
Liczba uczniów szkół podstawowych	260	249	230	250	241	270

Źródło: GUS.

W 2014 roku do Szkoły Podstawowej w Zawidowie uczęszczało 270 uczniów.

Tabela 16. Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2009-2014.

Liczba uczniów	Miasto Zawidów					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba					
Liczba uczniów szkół gimnazjalnych	178	152	124	117	121	117

Źródło: GUS.

Do Gimnazjum w 2014 r. uczęszczało 117 uczniów. Należy zwrócić uwagę, iż liczba uczniów gimnazjum zmniejszyła się aż o 61 uczniów w stosunku do 2009 r.

Obecnie gminna sieć oświatowa jest wystarczająca z punktu widzenia potrzeb i nie przewiduje się w najbliższych latach budowy nowej bądź likwidacji żadnej z funkcjonujących obecnie placówek. Budynek Zespołu Szkół w Zawidowie nie posiada pomieszczeń kuchennych (posiłki dowożone są przez firmę cateringową). Dodatkowo konieczna jest modernizacja infrastruktury dydaktycznej obejmująca m.in.: utworzenie/doposażenie pracowni matematyczno – przyrodniczych i cyfrowych.

3.10.4. Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Na terenie Zawidowa nie działa żadna placówka kształcenia ponadgimnazjalnego. Uczniowie z terenu Zawidowa w przeważającej większości dojeżdżają do placówek zlokalizowanych na terenie Zgorzelca.

3.10.5. Ochrona zdrowia

Zaspakajanie potrzeb z zakresu ochrony zdrowia pozostaje w ścisłym związku z liczebnością i kwalifikacjami personelu służby zdrowia, a także dostępnością zakładów służby zdrowia i punktów aptecznych.

Na terenie Zawidowa świadczenia w zakresie ochrony zdrowia realizowane są przez Przychodnię Rejonową zlokalizowaną przy ul. Skłodowskiej Curie 6, w ramach której funkcjonują gabinet lekarza pierwszego kontaktu, poradnia dziecięca, poradnie specjalistyczne oraz gabinet zabiegowy.

Istniejąca na terenie miasta przychodnia zaspokaja podstawowe potrzeby mieszkańców miasta w zakresie ochrony zdrowia.

3.10.6. Oferta kulturalna

Usługi publiczne w zakresie świadczenia oferty kulturalnej na terenie Zawidowa zaspokajane są przez prężnie działający Ośrodek Kultury Zawidowie zlokalizowany przy ulicy Zgorzeleckiej 39. Obiekt wymaga przeprowadzenia prac modernizacyjnych w celu podniesienie standardu świadczonych usług kulturalnych.

Zdjęcie 3. Ośrodek Kultury w Zawidowie.

Źródło: UM w Zawidowie

Ośrodek Kultury w Zawidowie jest gminną instytucją kultury, posiadającą osobowość prawną i wpisaną do rejestru instytucji kultury Gminy Miejskiej Zawidów. Ośrodek Kultury prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury, czytelnictwa, sportu i rekreacji.

Pracę Ośrodka Kultury można podzielić na trzy filary:

- Pierwszy filar – upowszechnianie kultury. Począwszy od najmłodszych (występy teatralne, projekcje bajek oraz zabawy i bale), poprzez uczniów wszystkich rodzajów szkół (warsztaty plastyczne czy dziennikarskie), młodzież (dyskoteki czy koncerty) po najstarszych miłośników sztuki (koncerty, poetyckie wieczory, wernisaże, solowe występy artystów i projekcje filmowe).
- Drugi filar – upowszechnianie czytelnictwa. Ośrodek Kultury prowadząc Miejską Bibliotekę Publiczną ma na celu zwiększenie dostępności do usług bibliotecznych, poprawę jakości zbiorów oraz dostępu do zbiorów.
- Trzeci filar – upowszechnianie i promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia wśród mieszkańców Zawidowa – szeroko rozumiany sport. Ośrodek Kultury organizuje m.in. wakacje i ferie na sportowo dla dzieci i młodzieży, wyjazdy na wydarzenia sportowe, turnieje w różnego rodzaju dyscyplinach.

Podstawowym wskaźnikiem charakteryzującym rozwój czytelnictwa na danym terenie jest liczba czytelników bibliotek publicznych przypadających na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten dla Zawidowa wyniósł w 2014 r. tylko 56 czytelników. Dla porównania średnia dla powiatu zgorzeleckiego wyniosła 167 czytelników (zbliżone wartości dotyczyły również Polski i województwa dolnośląskiego).

Tabela 17. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2009-2014.

Jednostka terytorialna	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby					
Polska	172	169	168	168	167	164
województwo dolnośląskie	178	172	173	173	169	164
powiat zgorzelecki	193	191	178	179	178	167
Miasto Zawidów	101	73	61	74	73	56

Źródło: GUS.

Kolejnym wskaźnikiem charakteryzującym rozwój czytelnictwa jest wskaźnik liczby wypożyczeń księgozbioru przypadających na 1 czytelnika. W 2014 roku wskaźnik dla Zawidowa osiągnął poziom 25,5 wypożyczeń i był zdecydowanie wyższy od średniej dla kraju (18,3 wypożyczeń) oraz średniej dla województwa dolnośląskiego (18,6 wypożyczeń).

Tabela 18. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w latach 2009-2014.

Jednostka terytorialna	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	szt.					
Polska	18,7	18,4	18,6	18,9	18,5	18,3
województwo dolnośląskie	20,0	19,7	20,0	19,5	19,1	18,6
powiat zgorzelecki	19,2	18,9	20,8	19,1	16,9	17,4
Miasto Zawidów	15,1	16,8	9,2	15,9	17,2	25,5

Źródło: GUS.

Liczba woluminów dostępnych w bibliotece w 2014 roku wyniosła 17 591 szt. i była nieznacznie wyższa niż w roku wcześniejszym. Dynamikę ilości książek będących w posiadaniu biblioteki w Zawidowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Księgozbiór w bibliotekach w latach 2009-2014

Jednostka terytorialna	księgozbiór w bibliotekach					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	sztuk					
Miasto Zawidów	21 753	21 031	21 559	21 677	17 152	17 591

Źródło: GUS.

Z uwagi na transgraniczne położenie miasta w ośrodku organizowanych jest wiele imprez kulturalnych z udziałem zagranicznych sąsiadów.

Istniejące na terenie miasta obiekty zaspakajają podstawowe potrzeby w zakresie kultury.

3.10.7. Oferta sportowa

Aktualnie miejska infrastruktura sportowa składa się m.in. z następujących obiektów:

- boisko wielofunkcyjne „Orlik”, ul. Zgorzelecka 39,
- sala sportowa im. Marianny i Władysława Margas, ul. Szkolna 4,
- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół, ul. Szkolna 4,
- Stadion Miejski, ul. Zgorzelecka 39.

Zdjęcie 4. B wielofunkcyjne „Orlik”, ul. Zgorzelecka 39.

Źródło: UM w Zawidowie

Zdjęcie 5. Sala sportowa im. Marianny i Władysława Margas, ul. Szkolna 4.

Źródło: UM w Zawidowie

Zdjęcie 6. Boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół, ul. Szkolna 4.

Źródło: UM w Zawidowie

Zdjęcie 7. Stadion Miejski, ul. Zgorzelecka 39.

Źródło: UM w Zawidowie

Dodatkowo na terenie Zawidowa zlokalizowana jest siłownia zewnętrzna oraz 4 ogólnodostępne place zabaw.

Konieczna jest jednak budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej obejmująca m.in. następujące inwestycje:

- remonty placów zabaw,
- budowa siłowni zewnętrznych (m. in. przy ul. Budowlanych, ul. Broniewskiego),
- budowa strefy street workout,
- budowa strefy gier zespołowych.

3.10.8. Opieka społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie jest samorządową jednostką budżetową powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej, zadań związanych z realizacją świadczeń rodzinnych oraz zadań związanych z realizacją zaliczki alimentacyjnej a także prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych. Jednostka jest finansowana z budżetu Miasta Zawidów. W 2014 roku ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej korzystało łącznie 246 osób.

Siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie mieści się na Placu Zwycięstwa 21/22.

Zdjęcie 8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie, Pl. Zwycięstwa 21/22,

Źródło: UM w Zawidowie

3.10.9. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Zawidowa zlokalizowany jest Posterunek Policji, który mieści się przy ul. Szkolnej 7.

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Zawidowie głównie realizują zadania prewencyjne. Praca dochodzeniowo-śledcza oraz sprawy poszukiwawcze prowadzone są w większości przez Komendę Powiatową Policji w Zgorzelcu, wspierane przez funkcjonariuszy PP w Zawidowie.

W Posterunku Policji w Zawidowie zatrudnionych było:

- 2010 – 8 funkcjonariuszy,
- 2011 – 9 funkcjonariuszy,
- 2012 – 9 funkcjonariuszy,
- 2013 – 8 funkcjonariuszy,
- 2014 – 8 funkcjonariuszy.

Z przeprowadzonej analizy zdarzeń wynika, iż w 2014 roku odnotowano spadek popełnianych przestępstw kryminalnych na terenie miasta Zawidów. Przez pojęcie przestępstw kryminalnych rozumiane są zabójstwa, gwałty, rozboje, kradzieże, kradzieże z włamaniem, bójki i pobicia, zniszczenia mienia, kradzieże pojazdów, uszkodzenia ciała.

łącznie odnotowano 35 zdarzeń kryminalnych tj. o 15 zdarzeń przestępczych mniej w porównaniu do roku 2013 i o ponad dwa razy mniej niż w roku 2009, w którym odnotowano ich 73. Nastąpił również spadek kradzieży z 19 do 10 (dynamika 52,63%). Należy jednak zauważyć wzrost kradzieży pojazdów z 0 do 4 (wliczane w kradzieże), kradzieży z włamaniem spadek z 12 do 11 (dynamika 91,66%) oraz zniszczenia mienia z 1 do 0.

W 2014 r. odnotowano wzrost w porównaniu do roku 2013 w liczbie bójek i pobić (z 0 do 1), rozbojów (z 0 do 2) oraz uszkodzeniach ciała (z 0 do 1).

3.11 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Do najważniejszej infrastruktury technicznej zlokalizowanej na terenie Zawidowa należy m.in.:

- oczyszczalnia ścieków i urządzenia kanalizacyjne,
- lokalne kotłownie osiedlowe,
- ujęcie wody „Zawidów I” „Zawidów II”,
- rozdzielnia R – 61, główny punkt zasilania energetycznego, stacje transformatorowe;
- przesyłowe linie elektroenergetyczne 220kV i 110kV z pasem technologicznym.
- Infrastruktura transportowa m.in. droga wojewódzka nr 355 oraz infrastruktura kolejowa.

3.11.1. Infrastruktura transportowa

Obsługa komunikacyjna miasta opiera się na transporcie drogowym. Powiązania zewnętrzne uzupełniane są w części transportem kolejowym. Przy czym stacja kolejowa Zawidów pełni wyłącznie funkcję kolejowego przejścia granicznego dla tranzytowych przewozów towarowych.

Parametry techniczne drogi wojewódzkiej nr 355 Koźmin - Zawidów - Granica Państwa i inne drogi oraz ich przebieg w obszarze zainwestowania miasta uniemożliwiają faktyczne prowadzenie intensywnego ciężkiego transportu samochodowego.

Wobec funkcjonowania drogowego przejścia granicznego i kolejowego, jak i wskazanych w dotychczasowych dokumentach planistycznych terenów działalności gospodarczej, istnieje potrzeba budowy obejścia drogowego po zachodniej i południowej stronie miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 355.

Sieć drogową w Zawidowie uzupełniają drogi lokalne, których długość wynosi 23 756 mb, z czego drogi o nawierzchni bitumicznej liczą 17 744 m. Stan nawierzchni dróg lokalnych nie jest zadowalający i wyznacza skalę zadań władz lokalnych w zakresie remontów i modernizacji.

Dotyczy to m.in. następujących ulic i placów:

- ul. Szkolna,
- ul. Marii Skłodowskiej – Curie,
- ul. Czesława Miłosza,
- u. Bolesława Prusa,
- ul. Dębowa,
- Plac Zwycięstwa,
- ul. Jana Pawła II,
- ul. Niepodległości,
- ul. Osiedle,
- ul. Adama Mickiewicza,
- ul. Niecała,
- ul. Tęczowa,
- ul. Wierzbowa.

Tabela 20. Wykaz i struktura dróg lokalnych na terenie Miasta Zawidów – stan w 2015 r.

L.P.	NAZWA ULICY	RODZAJ	DŁUGOŚĆ W MB
1	Jana Pawła II	asfaltowa	547
2	Niecała	asfaltowa	473
3	Nadleśna	asfaltowa	62
4	Cmentarna	Kostka POLBRUK	55
5	Żeromskiego	asfaltowa	127
6	Młynarska	Trelinka z płyty betonowej	94
7	Grunwaldzka	Kostka POLBRUK	85
8	Broniewskiego	asfaltowa	375
9	Lubańska	asfaltowa	318
10	Niepodległości	asfaltowa	113
11	Mickiewicza	asfaltowa	591
12	1-go Maja	asfaltowa	195
13	Szeroka	asfaltowa	370
14	Kolejowa	asfaltowa	985
15	Okrzei	Kostka POLBRUK	300
16	Partyzantów	asfaltowa	670
17	Ogińskiego	szutrowa	48
18	Parkowa	asfaltowa	150
19	Kopernika	asfaltowa	496
20	C. Skłodowskiej	asfaltowa	1020
21	Wierzbowa	asfaltowa	422
22	Słowackiego	asfaltowa	356
23	Osiedle	szutrowa	330
24	Norwida	Kostka POLBRUK	135
25	Szkolna	asfaltowa	210
26	Strzelecka	Kostka betonowa	393
27	Kościuszki	asfaltowa	674
28	Dworcowa	bruk	1170
29	Ostrożno	asfaltowa	3020
30	Moniuszki	asfaltowa	162
31	Spokojna	asfaltowa	490
32	Lubelska	asfaltowa i kostka brukowa	1210
33	Szybów	asfaltowa	540
34	Wilcza	asfaltowa	2530
35	Plac Zwycięstwa	asfaltowa	360
36	Zgorzelecka	asfaltowa	503
37	Warszawska	asfaltowa	472
38	Cicha	Kostka POLBRUK	490
39	Wesoła	Kostka POLBRUK	520
40	Ogrodowa	Kostka POLBRUK	145
41	Pułaskiego	Kostka POLBRUK	360
42	Słoneczna	Kostka POLBRUK	85
43	Tęczowa	szutrowa	210
44	Prusa	szutrowa	310
45	Miłosza	szutrowa	180
46	Kościelna	Kostka POLBRUK	205
47	Budowlanych	asfaltowa	200
48	Dębowa	szutrowa	200
49	Sienkiewicza	szutrowa	200
50	Herberta	szutrowa	200
51	Bukowa	szutrowa	200
52	Wisławy Szymborskiej	szutrowa	200
Razem			23 756 mb
Drogi asfaltowe			17 744 mb

Źródło: UM w Zawidowie

60 % dróg gminnych wymaga prac modernizacyjnych, stan pozostałych dróg można określić jako średni. W zarządzie Gminy Zawidów są 3 drogi powiatowe. Dwie z nich wymagają kapitalnego remontu, trzecia jest w bardzo dobrym stanie.

Transport autobusowy na terenie Zawidowa prowadzony jest przez PKS Voyager oraz prywatnych przewoźników (w kierunku Zgorzelca). Dodatkowo ČSAD Liberec prowadzi przewozy pracownicze (na kierunku: Liberec, Zgorzelec)

Przez teren Zawidowa przebiega linia kolejowa Nr 344 o międzynarodowym znaczeniu, relacji Węgliniec - Pieńsk - Zgorzelec - Zawidów - (Frydlant- Praga). Linia ta została zbudowana w latach 1872-1875. W okresie tym powstał także budynek dworca kolejowego. Kolejowy transport osobowy w Zawidowie dostępny był jednak do 2000 roku, a wcześniej miasto posiadało bezpośrednie połączenia kolejowe ze Zgorzelcem, Bogatynią i Lubaniem. Aktualnie linia ta obsługuje tylko ruch towarowy. Zlokalizowane jest tu towarowe kolejowe przejście graniczne (Zawidów - Frydlant).

3.11.2. Infrastruktura i sieć wodociągowa

Wodociągowy system zasilania ludności w wodę obejmuje obszar całego miasta. Sieć komunalna zaopatrywana jest z dwóch studni czerpiących wodę z poziomu czwartorzędowego:

- Ujęcie „Zawidów I” zlokalizowane na działce nr 764, na terenie Zakładu Uzdatniania Wody przy ulicy Dworcowej 4. Obiekty ZUW i studnia są ogrodzone i zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych.
- Ujęcie „Zawidów II” zlokalizowane w obrębie działki nr 734, około 200 m na północ od ZUW. Studnia ta ma 87 m głębokości. Teren ujęcia jest ogrodzony i oznakowany. Ogrodzony został kwadratowy plac o wymiarach 20x20 m.

Założono, że studnie mogą pracować przemiennie oraz jednocześnie w okresie maksymalnego zapotrzebowania.

Zasoby eksploatacyjne wody podziemnej dla obszaru ujęcia komunalnego w Zawidowie o powierzchni 8,2 km², zostały zatwierdzone decyzją MOŚiZN znak DG kdh/BJ/489-6186a/98 z dn. 31 grudnia 1998 r. w ilości 370m³/h przy depresji 2,3*3,0 m.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych (PUK) Sp. z o.o. w Zawidowie z siedzibą przy ul. Dworcowej 4, które zarządza siecią wodociągową w Zawidowie, posiada pozwolenie wodnoprawne wydane przez Starostę Zgorzeleckiego decyzją nr II OS.6223-28/2101/04 z dnia 3 grudnia 2004 roku na ujmowanie wód z obu ujęć w ilości Q_{sr} = 50m³/h (1400 m³/d) i Q_{max} = 80m³/h (1800m³/d).

Główne prace modernizacyjne w zakresie sieci wodociągowej przeprowadzone zostały na przełomie lat 1965-1968. Dotyczyło to głównej sieci przesyłowej i rozdzielczej. Ogólny stan techniczny sieci wodociągowej należy określić jako niezadawalający (rurociągi są zarośnięte i skorodowane, nieprawidłowo położone, praktycznie na każdej ulicy w przeciągu ostatnich 5 lat występowały awarie).

Zgodnie z danymi GUS z sieci wodociągowej korzystało w 2014 roku w Zawidowie 99,5% mieszkańców. Jest to bardzo wysoki wskaźnik zarówno w porównaniu do średniej krajowej (91,6%) jak również dla województwa dolnośląskiego (94,8,3%). Na przestrzeni lat 2009-2014 nie odnotowano znaczących zmian w zakresie zwiększenia udziału korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców Zawidowa. Stopień wyposażenia w sieć wodociągową należy uznać za bardzo wysoki.

Tabela 21. Udział % korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2009 – 2014.

Jednostka terytorialna	Udział % korzystających z sieci wodociągowej					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%					
Polska	87,3	87,4	87,6	87,9	88,0	91,6
województwo dolnośląskie	91,4	91,5	91,6	91,9	92,1	94,8
powiat zgorzelecki	93,1	93,2	93,2	93,3	93,3	94,9
Miasto Zawidów	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	99,5

Źródło: GUS.

W 2014 roku zużycie wody w gospodarstwach domowych z terenu Zawidowa wyniosło na jednego korzystającego 25,9 m³ (w stosunku do 2009 r. nastąpiło zmniejszenia zużycia). Jest to wskaźnik niższy zarówno dla średniej krajowej (31,1 m³), jak i dla województwa dolnośląskiego (31,2 m³). Szczegółowa charakterystyka zużycia została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela 22. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w latach 2009-2014 w m³ na 1 korzystającego.

Jednostka terytorialna	Zużycie wody w gospodarstwach domowych					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	m ³					
Polska	31,3	31,1	31,2	31,2	30,9	31,1
województwo dolnośląskie	31,9	32,0	31,5	31,6	31,2	31,2
powiat zgorzelecki	30,6	29,9	29,6	29,2	28,7	29,1
Miasto Zawidów	28,0	26,7	28,2	25,8	25,3	25,9

Źródło: GUS.

3.11.3. Infrastruktura i sieć kanalizacji sanitarnej

Ścieki z przeważającej części obszaru miasta odprowadzane są przez system sieci kanalizacyjnych do miejskiej oczyszczalni ścieków. Oczyszczalnia usytuowana jest na południowym obrzeżu zurbanizowanej części miasta, w pasie terenu pomiędzy ulicą Lubelską a Kocim Potokiem, do którego w km 2+960 odprowadzane są ścieki oczyszczone. Projektowa przepustowość oczyszczalni wynosi 1100 m³/dobę (max 1400 m³/d). Jest ona przystosowana do obsługi 6100 RLM [Mąkowski 2006], Aktualnie (dane GUS z grudnia 2012 r.) oczyszczalnia przyjmuje 99 dm³ ścieków w ciągu roku (średnio 270 m³/d) i obsługuje 98% mieszkańców miasta.

Administrator oczyszczalni (Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych z siedzibą przy ul. Dworcowej 4 w Zawidowie) posiada wymagane pozwolenie wodno-prawne nr II BS.6223-4/2204/06 w zakresie odprowadzania oczyszczonych ścieków z oczyszczalni w Zawidowie, wydane dnia 25 kwietnia 2006 r. przez Starostę Zgorzeleckiego i zmienione 4 marca 2010 r. Pozwolenie jest ważne do dnia 30 kwietnia 2016 r.

Jak podano w operacie wodno-prawnym, oczyszczalnia w Zawidowie nie powoduje uciążliwości, w postaci narażenia na podwyższone stężenie zanieczyszczeń w powietrzu oraz nieprzyjemne zapachy związane z procesami oczyszczania ścieków i w związku z tym nie wymaga ustanowienia strefy ograniczonego użytkowania.

System kanalizacyjny, o charakterze mieszanym, podlega sukcesywnej przebudowie w celu doprowadzenia do pełnego rozdziału układu odprowadzenia ścieków bytowo-gospodarczych od układu odprowadzenia wód opadowych.

W 2015 roku na terenie Zawidowa odnotowano:

- 4259 osób korzystających z sieci kanalizacyjnej,
- 63 osoby obsługiwane przez tabor asenizacyjny,
- 8 osób obsługiwanych przez systemy indywidualne.

Dodatkowo w tym samym okresie działały 2 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Poniżej przedstawiono długości sieci na terenie Zawidowa.

Długość sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej): 35,4 km w tym:

- długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej: 18,8 km (w tym sieci grawitacyjnej 13,5 km),
- długość sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej: 16,5 km.

Dodatkowo na terenie miasta znajduje się sieć kanalizacji deszczowej o długości ok 4,6 km.

Zgodnie z danymi GUS z sieci kanalizacyjnej korzystało w 2014 roku 94,9 % wszystkich mieszkańców Zawidowa. Jest to wyższy wskaźnik zarówno w porównaniu do średniej krajowej (68,7%) jak również dla województwa dolnośląskiego (75,0%). Na przestrzeni lat 2009-2014 nastąpił gwałtowny przyrost osób korzystających ze zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej co szczegółowo obrazuje poniższa tabela.

Tabela 23. Udział % korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszk. w latach 2009 – 2014

Jednostka terytorialna	Udział % korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszk.					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	%					
Polska	61,5	62,0	63,5	64,3	65,1	68,7
województwo dolnośląskie	67,8	68,1	69,3	70,1	70,8	75,0
powiat zgorzelecki	66,8	67,0	67,0	67,3	67,8	70,8
Miasto Zawidów	81,3	81,3	81,4	81,6	81,7	94,9

Źródło: GUS.

Do najważniejszych inwestycji zaplanowanych do 2020 roku należy zaliczyć:

- Remont przepompowni ul. Lubelska w Zawidowie (przepompowania + 200m sieci),
- Remont odcinków sieci: ul. Konopnickiej - Słowackiego, ul. Spokojna - Lubelska, ul. Budowlanych, ok. 260 m),
- Skanalizowanie nowych osiedli mieszkaniowych w Zawidowie, (ok. 1,3 km).

3.11.4. Sieć gazowa

Na terenie Miasta Zawidów brak jest zbiorczej sieci gazowej.

3.11.5. Sieć energetyczna

Podstawowe zasilanie miasta w energię elektryczną zapewniają rozdzielnica R-61 i sieci średniego napięcia 20kV poprzez stacje transformatorowe 20/0,4kV i sieci dystrybucyjne.

Stan techniczny istniejących linii kablowych oraz napowietrznych linii średniego napięcia 20kV należy określić jako dobry i tym samym nie występuje konieczność przeprowadzenia prac modernizacyjnych.

Zwiększenie zapotrzebowania na energię elektryczną będzie wiązało się z wymianą transformatorów w stacjach na większe jednostki.

Ograniczenie rozwoju przestrzennego miasta stanowią linie napowietrzne 20kV wychodzące z rozdzielni R-61. Wobec warunków technicznych i konieczności zapewnienia bezpieczeństwa sieci, istnieje konieczność stosowania ograniczeń w zabudowie w ich sąsiedztwie.

Rozwój przestrzenny miasta będzie związany z rozbudową sieci średniego napięcia oraz budową nowych stacji transformatorowych 20/0,4kV.

3.11.6. Zbiorcza sieć ciepła

Z uwagi na brak centralnych urządzeń zaopatrujących mieszkańców w ciepło, miasto posiada system gospodarki ciepłej rozproszony. Mieszkańcy miasta korzystają w większości z indywidualnych źródeł ciepła znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecove lub etażowe c.o.) opalanych węglem i koksem. Na terenie Zawidowa zlokalizowane są lokalne kotłownie, których właścicielem jest RWE STOEN CONTRACTING Spółka z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Ciepło sieciowe dostarczane jest m.in. do budynków Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawidowie.

3.11.7. Sieć telekomunikacyjna

Obsługę telekomunikacyjną zapewnią istniejące sieci telekomunikacyjne – bezprzewodowe i stacjonarne.

Niezbędna jest rozbudowa systemów infrastruktury telekomunikacyjnej i sieci telekomunikacyjnych, w tym sieci szerokopasmowej, celem zapewnienia powszechnego dostępu do Internetu.

3.11.8. Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 roku zaczęły obowiązywać nowe przepisy w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, wynikające ze znowelizowanej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 391 ze zm.).

Rady Gmin, zobligowane do wprowadzenia nowych zasad gospodarki odpadami komunalnymi, przyjęły szereg uchwał implementujących do prawa miejscowego obowiązki ustawowe.

Zgodnie z nowymi zasadami od dnia 01.07.2013 r. Gminy przejęły obowiązek zagospodarowania odpadów komunalnych od mieszkańców.

Z chwilą wprowadzenia nowego systemu z właścicieli nieruchomości zamieszkałych został zdjęty obowiązek zawierania indywidualnych umów na odbiór odpadów komunalnych z przedsiębiorcami posiadającymi wpis do rejestru działalności regulowanej.

Gminy w drodze przetargu wyłoniły jednego Wykonawcę, który w imieniu gminy odbiera zmieszane i segregowane odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

Gminy obligatoryjnie przejęły dotychczasowe obowiązki firm w zakresie wywozu nieczystości z terenów nieruchomości zamieszkałych. W 2015 za odbiór odpadów komunalnych z terenu Miasta Zawidów odpowiedzialny był Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Lwóweckiej 8, 59-800 Lubań (odbiór odpadów i ich transport do RIPOK).

W 2015r. stawka miesięczna opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób nieselektywny wynosi 20 zł za mieszkańca. Stawka miesięczna opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny z terenu nieruchomości zamieszkałej wynosi 15 zł za mieszkańca.

3.11.9. Mieszkaniowy zasób gminy

W zasobie komunalnym Zawidowa znajdują się 54 mieszkania komunalne o łącznej powierzchni 2.464,05 m². Zdiagnozowane zapotrzebowanie na dodatkowe mieszkania komunalne szacowane jest na ok. 50 mieszkań. Średni czas oczekiwania na przydział takiego lokalu wynosi kilka lat. Stan techniczny istniejących mieszkań komunalnych należy ocenić jako średni.

W zasobie komunalnym Zawidowa znajdują się ponadto 4 mieszkania socjalne o powierzchni 84,03 m². Zdiagnozowane zapotrzebowanie na dodatkowe mieszkania socjalne szacowane jest na ok. 15 mieszkań. Średni czas oczekiwania na przydział takiego lokalu wynosi kilka lat. Stan techniczny istniejących mieszkań socjalnych należy ocenić jako zły.

3.12 GOSPODARKA I ROLNICTWO

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych z terenu Zawidowa należy zaliczyć firmę ZAWITEX Sp. z o.o. (producent dodatków krawieckich), Elza Europe (fabryka podzespołów elektronicznych), TWAR GUM (producent wyrobów gumowych) oraz firmę zajmującą się transportem ciężarowym.

Poza wymienionymi podmiotami działalność gospodarczą na terenie Zawidowa prowadzi m.in. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” – drobny handel, Bank Spółdzielczy i PKO oraz kilka prywatnych firm produkcyjnych, usługowych i handlowych.

W okolicy Zawidowa znajduje się odkrywkowa kopalnia węgla brunatnego i elektrownia „Turów” w Bogatyni (PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Turów). Część mieszkańców Zawidowa pracuje ww. zakładzie oraz w podmiotach gospodarczych na terenie Republiki Czeskiej.

Produkcja rolna nie odgrywa na terenie Miasta Zawidowa znaczącej roli, jako istotnej gałęzi gospodarki. Na fakt ten składają się następujące przyczyny:

- niska jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- część użytków rolnych stanowi własność Agencji Nieruchomości Rolnych (w dużej mierze jest odłogowana),
- niski poziom mechanizacji rolnictwa,
- bardzo niska obsada zwierząt w gospodarstwach,
- bardzo niski wskaźnik sprzedawanych produktów rolnych w gospodarstwach indywidualnych.

W 2015 r. podatek rolny opłacany był przez 54 osoby.

Na terenie Zawidowa w 2014 r. do rejestru regon wpisanych było 311 podmiotów. W porównaniu do roku 2013 nastąpił wzrost o 10 podmiotów. Zmiany w poszczególnych latach obrazuje poniższa tabela.

Tabela 24. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	jed. gosp.						
Miasto Zawidów	237	250	277	271	279	301	311

Źródło: GUS.

Wskaźnikiem określającym poziom przedsiębiorczości jest liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 1 tys. ludności. W przypadku Zawidowa osiąga on w 2014 r. wartość 72,1 podmiotów. Jest to zdecydowanie niższa wartość wskaźnika w stosunku do średniej krajowej (107,1) i średniej dla województwa dolnośląskiego (120,7).

Tabela 25. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 1 tys. ludności

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 1 tys. ludności						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	jed. gosp.						
Polska	98,5	98,1	101,5	100,4	103,2	105,7	107,1
wojew. dolnośląskie	110,1	110,1	113,5	112,3	115,6	119,4	120,7
powiat zgorzelecki	88,8	89,5	91,7	90,7	92,2	94,7	96,5
Miasto Zawidów	54,3	57,6	62,9	62,2	64,0	69,1	72,1

Źródło: GUS.

Pod względem aktywności ekonomicznej ludności Zawidów należy do obszarów pozytywnie wyróżniających się na tle województwa dolnośląskiego oraz Polski. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Zawidowa w 2015 r. wyniosła 159 osób. Jest o 8 osób więcej niż roku 2014.

W poniższych tabelach przedstawiono zestawienie w zakresie liczby bezrobotnych w poszczególnych latach.

Tabela 26. Rynek pracy, bezrobocie.

	Miasto Zawidów						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pracujący	osoba						
Ogółem	447	486	493	516	532	569	b/d
Mężczyźni	154	188	196	196	200	245	b/d
Kobiety	293	298	297	320	332	324	b/d
Bezrobotni zarejestrowani	osoba						
Ogółem	205	183	171	172	198	150	159
Mężczyźni	82	70	63	60	82	64	66
Kobiety	123	113	108	112	116	86	93
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%						
Ogółem	7,1	6,3	6,0	6,0	6,9	5,4	5,7
Kobiety	8,8	8,1	8,0	8,2	8,7	6,5	b/d
Mężczyźni	5,6	4,6	4,2	4,0	5,4	4,3	b/d

Źródło: GUS.

W poniższej tabeli zaprezentowano liczbę zarejestrowanych bezrobotnych przypadających na 1000 osób w wieku produkcyjnym. W 2014 wskaźnik dla Zawidowa wynosił tylko 53,7 i był niższy od średniej dla kraju (75,3) i województwa dolnośląskiego (65,8). Taki poziom wskaźnika informuje, iż na terenie Zawidowa nie jest tak bardzo odczuwalny problem bezrobocia wśród jego mieszkańców.

Tabela 27. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych przypadających na 1000 osób w wieku produkcyjnym w latach 2008-2014

Jednostka terytorialna	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych przypadających na 1000 osób w wieku produkcyjnym						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	osoby						
Polska	59,9	76,9	78,7	80,1	86,8	88,4	75,3
województwo dolnośląskie	60,0	77,2	78,4	75,4	83,4	82,2	65,8
powiat zgorzelecki	58,9	76,5	69,4	66,0	74,9	77,4	62,7
Miasto Zawidów	55,1	71,5	62,8	59,7	60,0	69,4	53,7

Źródło: GUS.

3.13 KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

Na terenie Zawidowa działalność statutową prowadzą następujące organizacje pozarządowe:

- Klub Sportowy „Piast” Zawidów,
- Ludowy Klub Sportowy ORION Zawidów,
- Ochotnicza Straż Pożarna RP w Zawidowie,
- Parafialny Klub Sportowy „Józek” w Zawidowie,
- Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa,
- UKS CHROBRY w Zawidowie,
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Jeleniej Górze - Koło PZW w Zawidowie,
- Stowarzyszenie „Zielone ludki”.

Miasto w ramach działań związanych z realizacją zadań określonych w planie działania będzie współpracowała z organizacjami pozarządowymi wyłonionymi z zachowaniem stosownych uregulowań prawnych.

4 DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

4.1 DELIMITACJA PRZESTRZENNA OBSZARÓW REWITALIZACJI

Celem diagnozy jest w szczególności określenie:

- Stanu kryzysowego,
- Obszaru zdegradowanego,
- Proponowanego obszaru rewitalizacji.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, negatywnych zmian demograficznych, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć, jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) **gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) **technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Delimitacja obszarów zdegradowanych została sporządzona zgodnie z:

- Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, które zostały opracowane przez Ministerstwo Rozwoju (dokument z dnia 2 sierpnia 2016 r.),
- „Wytocznymi programowych IZ RPO WD dotyczących zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014- 2020”.

Obszar rewitalizacji obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. **Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.** W skład obszaru

rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe, powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

W takim przypadku delimitacja przestrzenna obszarów zdegradowanych została dokonana przy założeniu, że *Lokalny program rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022* obejmować będzie więcej niż jedno terytorium wymagające wsparcia.

Zasięg każdego z tych obszarów wyznaczony został przy zastosowaniu następujących założeń:

- jest to terytorium ograniczone przestrzennie, tj. obejmujące najbardziej zdegradowane tereny Zawidowa,
- proces delimitacji przestrzennej obszarów rewitalizacji dokonany został przez samorząd, w oparciu o indywidualne kryteria (wraz z odniesieniem ich do wartości referencyjnych dla Zawidowa) i przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych przez IZ RPO WD,
- delimitacja przestrzenna obszarów zdegradowanych dokonana została w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i gdzie koncentracja problemów jest największa,
- LPR łącznie nie obejmuje więcej niż 20% powierzchni Zawidowa i dotyczy liczby ludności nie większej niż 30% jej mieszkańców.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Metodologia oceny stanu kryzysowego w niniejszym opracowaniu oparta została o twarde dane statystyczne, dane pozyskane z badań ilościowych oraz dane o charakterze jakościowym.

W celu wsparcia obiektywnej oceny charakteru poszczególnych zjawisk o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym oraz technicznym opracowano na podstawie wybranych danych statystycznych zbiorcze tabele ocen wskaźników im odpowiadających.

Na wstępnym etapie prac związanych z opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022 po analizie dostępnych danych statystycznych, dokumentów planistycznych i strategicznych, przeprowadzonych konsultacjach społecznych z lokalną społecznością, przedstawicielami organizacji pozarządowych, informacjom przekazanych przez Urząd Miejski w Zawidowie oraz inne jednostki organizacyjne Miasta Zawidów zidentyfikowano następujące obszary zdegradowane:

- Starego Miasta, w tym w szczególności obszar w granicach średniowiecznego układu lokacyjnego z XIII w.,
- zespół parkowy (Park Miejski im. Jakuba Boehme) wraz infrastrukturą i obiektami użyteczności publicznej (Przedszkole Publiczne w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie, remiza strażacka OSP w Zawidowie, obiekty kompleksu sportowo-rekreacyjnego), przestrzenie publiczne (skwer miejski, plac przy ul. Zgorzeleckiej) oraz zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana przy ulicy Zgorzeleckiej, Parkowej i Wilczej,
- tereny przemysłowe, zlokalizowane w południowej części miasta.

Na terenie dwóch pierwszych obszarów występuje sytuacja kryzysowa dotycząca problemów społecznych (świadczenia w zakresie pomocy społecznej udzielane mieszkańcom, poziom bezpieczeństwa publicznego, struktura demograficzna), gospodarczych (poziom aktywności

gospodarczej) i przestrzennych (stan techniczny obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej, infrastruktury technicznej oraz przestrzeni publicznej).

Na terenie trzeciego obszaru sytuacja kryzysowa wynika przede wszystkim z problemów przestrzennych w związku aktualnym ich zagospodarowaniem (na obszarze znajdują się m.in. obiekty poprzemysłowe wymagające rozbiórki).

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji zostało dokonane zarówno na podstawie analizy wskaźnikowej zidentyfikowanych obszarów kryzysowych, a także spotkania warsztatowego i konsultacji społecznych. Wyodrębniony obszar charakteryzuje się zdegradowaniem funkcji społecznych, gospodarczych i infrastruktury mieszkaniowej, przestrzeni publicznej oraz zmniejszonym potencjałem w sferze działalności i aktywności społeczności lokalnej.

W celu uzyskania potwierdzenia występowania sytuacji kryzysowej na obszarze obejmującym:

- historyczne centrum miasta (obszar Starego Miasta – w przeważającej większości zabudowa powstała przed 1945 r.),
- zespół parkowy (Park Miejski im. Jakuba Boehme) wraz infrastrukturą i obiektami użyteczności publicznej (Przedszkole Publiczne w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie, remiza strażacka OSP w Zawidowie, obiekty kompleksu sportowo-rekreacyjnego), przestrzeń publiczną (skwer miejski, plac przy ul. Zgorzeleckiej) oraz zabudowę mieszkaniową zlokalizowaną przy ulicy Zgorzeleckiej, Parkowej i Wilczej,

dokonano analizy mierników (wskaźników) rozwoju w oparciu o dostępne dane statystyczne. Wspomniana analiza wskaźnikowa została dokonana w odniesieniu do wartości dla całego Miasta.

Mając na uwadze powyższe założenia i wytyczne wyodrębniono 2 obszary zdegradowane zlokalizowane na terenie Miasta Zawidowa. Na tych obszarach występuje szczególnie wysoka koncentracja sytuacji kryzysowej.

Podobszar „A” obejmuje tereny stanowiące historyczne centrum miasta – obszar Starego Miasta (zabudowa powstała przed 1945 r.).

Podobszar „A” obejmuje teren ograniczony:

- ul. Graniczną (na odcinku 250 m od granicy państwa),
- ul. Szeroką (od numeru 7 do ul. Zgorzeleckiej),
- ul. Zgorzelecką (od skrzyżowania z ul. Strzelecką do skrzyżowania z ul. Lubańską),
- ul. Lubańską (do skrzyżowania z ul. Niecałą),
- ul. Niecałą,
- ul. Strzelecką (od skrzyżowania z ul. Niecałą do skrzyżowania z ul. Jana Pawła II),
- ul. Jana Pawła II (od skrzyżowania z ul. Strzelecką do punktu pomiędzy ul. Kościelną a ul. Starozawidowską),
- odcinkiem łączącym ul. Jana Pawła II i Koci Potok,
- granicą państwa (od Kociego Potoku do ul. Granicznej).

Na ww. obszarze zlokalizowane są następujące ulice i place:

- ul. Lubańska,
- ul. Niecała,
- ul. Cmentarna,
- Pl. Zwycięstwa,

- ul. Strzelecka,
- ul. Jana Pawła II,
- ul. Kościelna,
- ul. Młynarska,
- ul. Żeromskiego,
- ul. Niepodległości,
- ul. Grunwaldzka,
- ul. Szeroka,
- ul. Graniczna,
- ul. Zgorzelecka.

Podobszar „B” obejmuje tereny zespołu parkowego (Park Miejski im. Jakuba Boehme) wraz infrastrukturą i obiektami użyteczności publicznej (Przedszkole Publiczne w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie, remiza strażacka OSP w Zawidowie, obiekty kompleksu sportowo-rekreacyjnego), przestrzenie publiczne (skwer miejski, plac przy ul. Zgorzeleckiej) oraz zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana przy ulicy Zgorzeleckiej, Parkowej i Wilczej.

Podobszar „B” obejmuje teren ograniczony:

- ul. Zgorzelecką (od ul. Zgorzeleckiej nr 39 – Ośrodek Kultury w Zawidowie - do skrzyżowania z ulicą Parkową),
- terenami zielonymi w tym skwerem miejskim przy ul. Zgorzeleckiej (na odcinku od ul. Parkowej do ul. Broniewskiego),
- ul. Zgorzelecką (od Broniewskiego do ul. Wilczej),
- ul. Wilczą (od skrzyżowania z ulicą Zgorzelecką do nr 16 przy ul. Wilczej),
- ul. Parkową,
- kompleksem sportowo – rekreacyjnym (zachodnia granica obszaru).

Na ww. obszarze zlokalizowane są następujące ulice i place:

- ul. Zgorzelecka,
- ul. Wilcza,
- ul. Parkowa,
- plac zlokalizowany pomiędzy ul. Zgorzelecką a ul. Wilczą.

Dla 2 obszarów zdegradowanych (podobszary rewitalizacji) liczących łącznie 21,7 ha udział w całkowitej powierzchni Zawidowa wynosi 3,57%.

W poniższej tabeli przedstawiona została szczegółowa charakterystyka powierzchni obszarów zdegradowanych (obszarów rewitalizacji).

Tabela 28. Charakterystyka przestrzenna rewitalizowanego obszaru.

Wyszczególnienie	Podobszar "A"	Podobszar "B"	Obszar rewitalizowany - razem
Powierzchnia w ha	14,4	7,3	21,7
Udział % w ogólnej powierzchni Zawidowa	2,37%	1,20%	3,57%

Źródło: opracowanie własne

Na terenie podobszaru „A” i „B” znajduje się zabudowa mieszkaniowa (są to zatem obszary zamieszkałe).

Ponadto wyznaczony obszar zdegradowany (obszar rewitalizacji) zamieszkuje 1 026 osób, co stanowi 23,78% wszystkich mieszkańców Zawidowa.

W poniższej tabeli przedstawiona została szczegółowa charakterystyka demograficzna obszarów zdegradowanych (obszarów rewitalizacji).

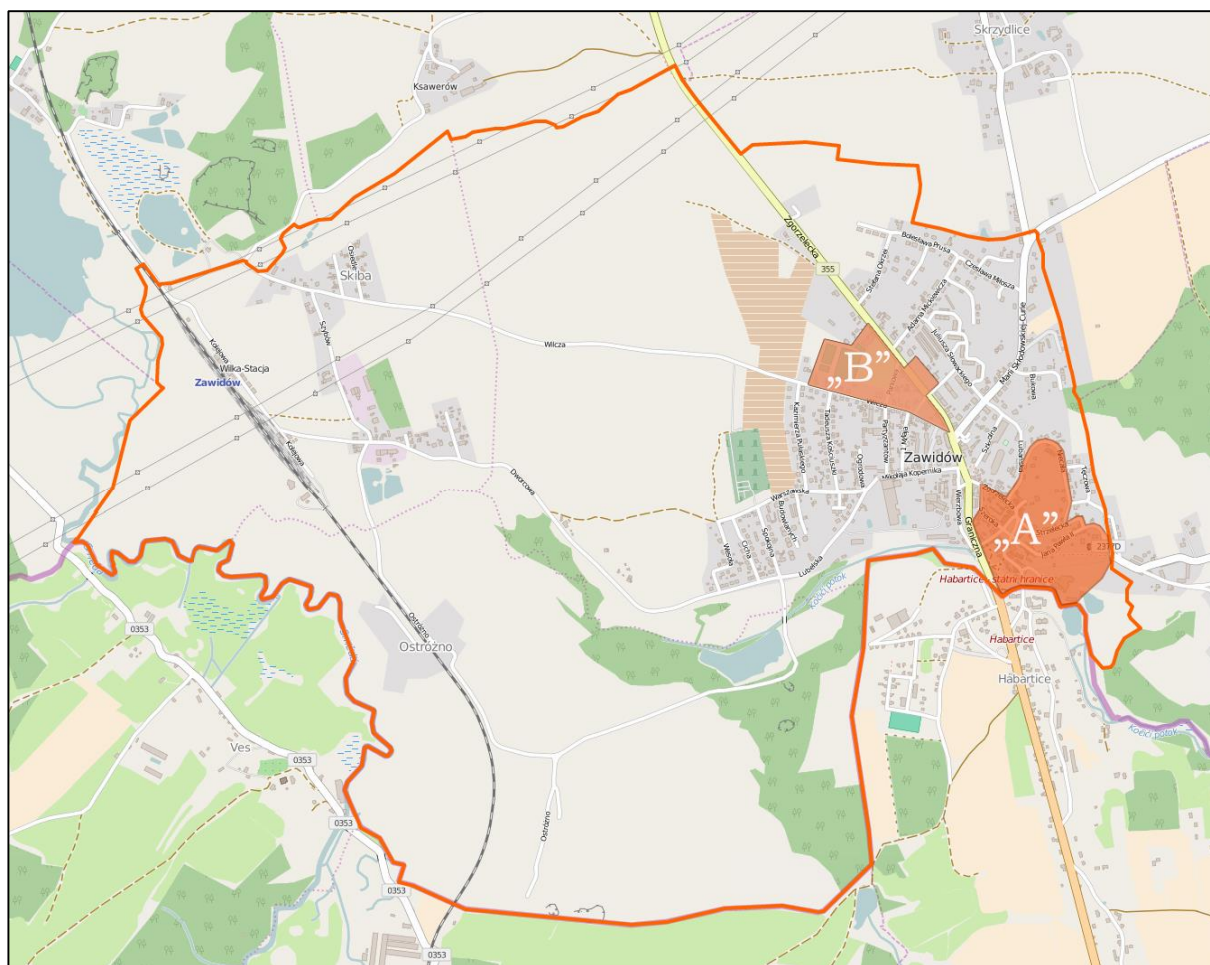
Tabela 29. Charakterystyka demograficzna obszaru zdegradowane (obszaru rewitalizacji).

Wyszczególnienie	Podobszar "A"	Podobszar "B"	Obszar rewitalizowany - razem
Liczba mieszkańców	787	239	1 026
Udział % w ogólnej liczbie mieszkańców Zawidowa	18,53%	5,54%	23,78%

Źródło: opracowanie własne

Na poniższej mapie zaprezentowano lokalizację obszaru rewitalizacji z wyodrębnieniem podobszaru „A” oraz podobszaru „B”.

Mapa 4 Zasięg obszaru przeznaczanego do rewitalizacji na terenie Zawidowa

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar rewitalizacji „A”

Podobszar rewitalizacji obejmuje tereny zdegradowane i położone w granicach dotychczasowego zainwestowania miejskiego w południowej części miasta - zespole zabudowy Starego Miasta.

Do najcenniejszych obszarów środowiska kulturowego należy zachowany średniowieczny układ lokacyjny z połowy XIII wieku oraz towarzyszący mu zbiór dwóch zespołów kościelnych - poewangelicki z XVIII wieku i katolicki z XIX wieku na Wzgórzu św. Michała. Obszary te poprzez układ topograficzny terenu oraz rozplanowanie i skalę obiektów stanowią dominantę przestrzenną miasta i kształtują jego charakterystyczny i niepowtarzalny wizerunek.

Drugim pod względem wartości jest układ promienisto-pierścieniowy miasta z XIX i XX wieku z charakterystycznymi dla epoki założeniami zieleni i licznymi budynkami użyteczności publicznej. Ta część miasta charakteryzuje się czytelnym, określonym przebiegiem dróg - układem przestrzennym i pierzejowym usytuowaniem zabudowy.

Z ww. terenami związane są charakterystyczne dla miasta założenia przyrodniczo-kulturowe tj. parki, założenia zieleni towarzyszące zabudowie (w tym skwer miejski zlokalizowany w centralnej części rynku, który wymaga kompleksowego zagospodarowania), założenie zieleni związane z poewangelickim zespołem kościelnym, zespół leśny związany ze Wzgierzem Zamkowym.

W obszarze Starego Miasta stan techniczny budynków mimo dobrego zachowania całego układu jest zły. Na omawianym obszarze znajduje się 136 budynków, z czego aż 119 zostało wybudowanych przed 1945 r. Pozostałe obiekty powstały w okresie od 1945 do 1989 roku (17 budynków tj. 12,50 % wszystkich obiektów). Należy podkreślić, iż w ostatnich latach kompleksowa modernizacja objęła tylko około 5% budynków (głównie bezpośrednio na Rynku Miejskim w Zawidowie).

Funkcje obiektów na rewitalizowanym obszarze związane są z mieszkalnictwem, usługami i administracją, działalnością gospodarczą. Niewykształcone zostały w niezbędnym zakresie funkcje usługowe w obszarze Starego Miasta - jako ośrodka miejskiego. Do terenów szczególnie zdegradowanych należy zaliczyć rejon ulicy dojazdowej do przejścia granicznego oraz zespołu poewangelickiego. Mieszkańcy tej części miasta korzystają z indywidualnych źródeł ciepła znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecове lub etażowe c.o.) opalanych węglem i koksem.

Układ drogowy na obszarze rewitalizacji tworzy ul. Lubańska, ul. Niecała, ul. Cmentarna, Plac Zwycięstwa, ul. Strzelecka, ul. Jana Pawła II, ul. Kościelna, ul. Młynarska, ul. Żeromskiego, ul. Niepodległości, ul. Grunwaldzka, ul. Szeroka, ul. Graniczna oraz ul. Zgorzelecka. Stan techniczny większości ww. dróg i placów wymaga przeprowadzenia pilnych prac remontowych. Dotyczy to w szczególności m.in. Placu Zwycięstwa, ul. Jana Pawła II oraz ul. Niepodległości. Dodatkowo z uwagi na stan techniczny i estetykę przestrzeni publicznej konieczne jest przeprowadzenie prac w zakresie wymiany systemu oświetlenia ulicznego. Obszar Starego Miasta nie jest wyposażony w system monitoringu wizyjnego.

Do najcenniejszych historycznie obiektów zlokalizowanych na tym terenie należy zaliczyć Neogotycki Kościół Parafialny p.w. św. Józefa Rzemieślnika, budynek Urzędu Miejskiego w Zawidowie wybudowany w 1837 roku (w budynku mieści się Urząd Miejski w Zawidowie, MOPS w Zawidowie a sam budynek wymaga przeprowadzenia prac modernizacyjnych w tym w zakresie dostosowania rozwiązań funkcjonalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych), Kościół Ewangelicki pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny wybudowano w 1380 roku (korpus kościoła wyburzono w 1972 r. pozostawiając jedynie wieżę).

Mapa 5. Lokalizacja podobszaru rewitalizacji „A”

Źródło: opracowanie własne.

Dokumentacja zdjęciowa podobszar rewitalizacji „A”

ulica Cmentarna

źródło: UM w Zawidowie

ul. Strzelecka

źródło: UM w Zawidowie

ul. Niepodległości

źródło: UM w Zawidowie

ul. Jana Pawła II

źródło: UM w Zawidowie

ul. Grunwaldzka

źródło: UM w Zawidowie

Plac przy ul. Granicznej

źródło: UM w Zawidowie

Plac Zwycięstwa

źródło: UM w Zawidowie

Plac Zwycięstwa

źródło: UM w Zawidowie

Plac Zwycięstwa

źródło: UM w Zawidowie

Plac Zwycięstwa

źródło: UM w Zawidowie

Plac Zwycięstwa 16/17 - niezagospodarowany budynek
(uprzednio budynek pełnił funkcję noclegowo-restauracyjną -
"Gościńca Pod Orłem")

źródło: UM w Zawidowie

Urząd Miejski w Zawidowie, MOPS w Zawidowie – Plac Zwycięstwa 21/22 (budynek po lewej stronie)

źródło: UM w Zawidowie

Plac Zwycięstwa 16/17 - niezagospodarowany budynek
(uprzednio budynek pełnił funkcję noclegowo-restauracyjną -
"Gościńca Pod Orłem")

źródło: UM w Zawidowie

Wyremontowany budynek mieszkalny stanowiący własność prywatną – ul. Strzelecka 3

źródło: UM w Zawidowie

Podobszar rewitalizacji „B”

Funkcje obiektów i przestrzeni na rewitalizowanym obszarze związane są z wypoczynkiem, sportem i rekreacją, działalnością kulturalną oraz usługami publicznymi z zakresu opieki na dziećmi (Przedszkole Publiczne), zapewnienia bezpieczeństwa publicznego (OSP w Zawidowie), mieszkalnictwem, działalnością gospodarczą.

Centralną częścią podobszaru rewitalizacji są tereny zdegradowanego Parku Miejskiego im. Jakuba Boehme o powierzchni ok. 1,45 ha. Jego obecne zagospodarowanie wymaga przeprowadzenia działań zmierzających do przywrócenia jemu funkcji wypoczynkowej/rekreacyjnej wraz podniesieniem komfortu użytkowania parku z jednoczesnym pogłębieniem aktywnej ochrony zasobów przyrodniczych (m.in. przeprowadzenie prac z zakresu zieleni, modernizacja ścieżek pieszych; instalacja małej architektury takiej jak ławki parkowe, kosze na śmieci; remont i przebudowa oświetlenia, montaż instalacji monitoringu wizyjnego; przebudowa miejsca przewidzianego do organizowania imprez kulturalnych; rozbiórka zabudowań zdegradowanego obiektu sceny koncertowej).

Układ drogowy na obszarze rewitalizacji tworzy ul. Zgorzelecka, ul. Wilcza, oraz ul. Parkowa. W szczególności ta ostatnia ulica na odcinku 150 m ze względu na zły stan techniczny wymaga przeprowadzenia prac remontowych. Ulica Parkowa stanowi bezpośrednie połączenie komunikacyjne z Parkiem Miejskim oraz terenami i obiektami do niego przyległymi. Tym samym aktualna sytuacja obniża atrakcyjność tego obszaru oraz możliwości dojazdu do niego.

Do najcenniejszych historycznie obiektów zlokalizowanych na tym terenie należy zaliczyć budynek remizy strażackiej wybudowanej w okresie międzywojennym w 1926 r. (ul. Wilcza 12), budynek poczty wybudowany w latach 1925-1927 (ul. Zgorzelecka 29). Stan techniczny obiektu remizy strażackiej jest obecnie niezadawalający. Ponadto występuje konieczność przywrócenia jego pierwotnej funkcji związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie Zawidowa oraz stworzenia nowych funkcji użytkowych w zakresie stworzenia odpowiedniego zaplecza przyczyniającego się do integracji społecznej mieszkańców rewitalizowanego obszaru.

Na podobszarze rewitalizacji znajduje się również Publiczne Przedszkole w Zawidowie (ul. Parkowa 2 – w sąsiedztwie Parku Miejskiego), Ośrodek Kultury (ul. Zgorzelecka 39 - obiekt wymaga przeprowadzenia prac modernizacyjnych w celu podniesienie standardu świadczonych usług kulturalnych), miejska baza sportowa (boisko wielofunkcyjne „Orlik” - ul. Zgorzelecka 39, Stadion Miejski - ul. Zgorzelecka 39). Należy jednak wspomnieć, iż budynek Publicznego Przedszkola w Zawidowie z uwagi na obecne rozwiązania funkcjonalne (niedostosowane do tego, jakie powinien spełniać obecnie taki obiekt m.in. w zakresie zapewnienia odpowiedniej dostępności dla osób niepełnosprawnych) i niesatysfakcjonujący stan techniczny wymaga przebudowy i remontu.

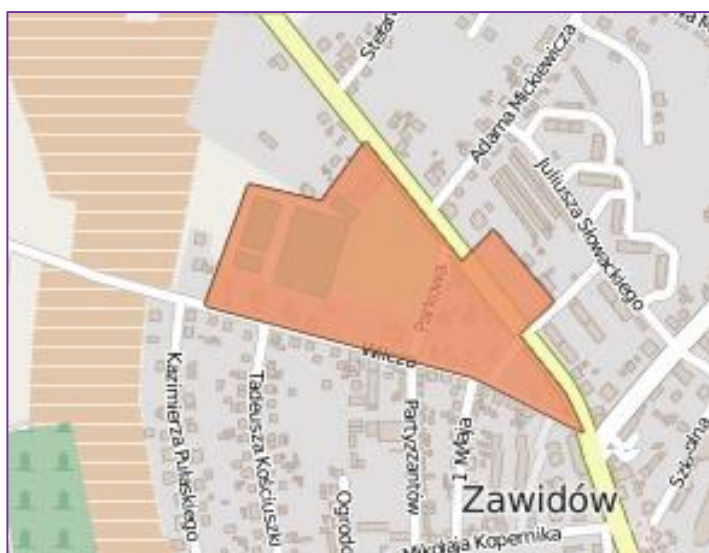
W skład kompleksu sportowego zlokalizowanego przy ul. Zgorzeleckiej wchodzi również kort do gry w tenisa ziemnego. Stan techniczny tego obiektu jest jednak bardzo zły i wymaga przeprowadzenia kompleksowej przebudowy. Dodatkowo brak jest ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej, która mogłaby zaspokoić oczekiwania i potrzeby osób w różnym wieku (np. brak jest crossu rowerowego/rolkowego, siłowni wewnętrznej, strefy gier zespołowych wyposażonej np. w stoły do gry w ping-ponga, szachów, gier karcianych).

Stan techniczny budynków na obszarze przewidzianym do rewitalizacji należy określić jako zły. Na omawianym obszarze znajduje się 37 budynków, z czego aż 27 zostało wybudowanych przed 1945 r. Pozostałe obiekty powstały w okresie od 1945 do 1989 (5 budynków, co stanowi 15,63 % wszystkich obiektów). Są to przede wszystkim obiekty wielorodzinne. Należy podkreślić, iż w ostatnich latach

kompleksowa modernizacja objęła tylko niewielki odsetek tych budynków. Mieszkańcy tej części miasta korzystają z indywidualnych źródeł ciepła znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecowe lub etażowe c.o.) opalanych węglem i koksem. Na obszarze rewitalizacji brak jest systemu monitoringu wizyjnego.

Ponadto na obszarze rewitalizacji przy ul. Zgorzeleckiej zlokalizowany jest skwer miejski, który z uwagi na obecny stan zagospodarowania wymaga przeprowadzenia kompleksowych prac rewitalizacyjnych w celu przywrócenia funkcji wypoczynkowej/rekreacyjnej wraz podniesieniem komfortu użytkowania i pogłębieniem aktywnej ochrony zasobów przyrodniczych. W sąsiedztwie skweru miejskiego (u zbiegu ul. Wilczej i Zgorzeleckiej) zlokalizowany jest plac, na którym znajduje się przystanek autobusowy, utwardzone ciągi jezdne, nieuporządkowane tereny zielone oraz miejsca zaadaptowane na tymczasowy parking/miejsca postojowe. Jest to obszar, dla którego wymagane jest kompleksowe zagospodarowanie w celu stworzenia nowych, ogólnodostępnych i przyjaznych miejsc spotkań dla mieszkańców (m.in. przeprowadzenie prac z zakresu zieleni; instalację małej architektury takiej jak ławki parkowe, kosze na śmieci itp.; remont i przebudowa oświetlenia; montaż instalacji monitoringu wizyjnego).

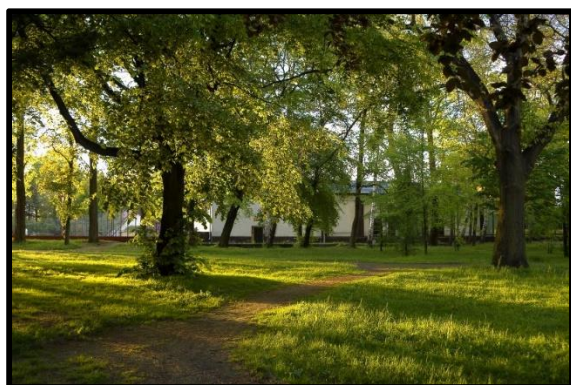
Mapa 6. Lokalizacja podobszaru rewitalizacji „B”

Źródło: opracowanie własne.

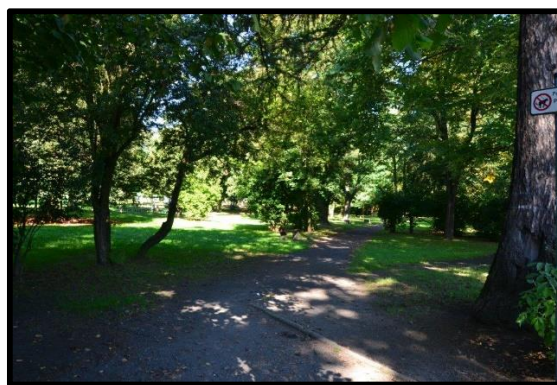
Dokumentacja zdjęciowa podobszar rewitalizacji „B”

Park Miejski im Jakuba Boehme w Zawidowie

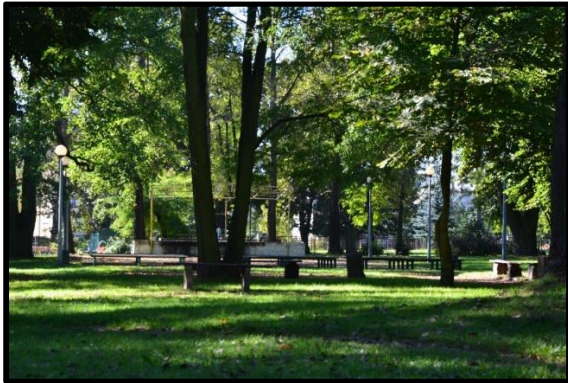
źródło: UM w Zawidowie

Park Miejski im Jakuba Boehme w Zawidowie

źródło: UM w Zawidowie

Park Miejski im Jakuba Boehme w Zawidowie – w tle zdegradowany obiekt sceny koncertowej

źródło: UM w Zawidowie

Ulica Parkowa – widok od strony ul. Zgorzeleckiej

źródło: UM w Zawidowie

Park Miejski im Jakuba Boehme w Zawidowie - w tle przewidziana do rozbudowa strefa street workout

źródło: UM w Zawidowie

Ulica Parkowa – widok od strony ul. Wilczej

źródło: UM w Zawidowie

Budynek remizy strażackiej przy ul. Wilczej 12 w Zawidowie

źródło: UM w Zawidowie

Ulica Wilcza – widok od strony ul. Parkowej.

źródło: UM w Zawidowie

Ulica Wilcza – widok od strony ul. Parkowej.

źródło: UM w Zawidowie

Ośrodek Kultury w Zawidowie - ul. Zgorzelecka 39

źródło: UM w Zawidowie

Ośrodek Kultury w Zawidowie - ul. Zgorzelecka 39

źródło: UM w Zawidowie

Widok na obszar zlokalizowany pomiędzy Ośrodkiem Kultury w Zawidowie a Parkiem Miejskim w Zawidowie

źródło: UM w Zawidowie

Kort do gry w tenisa ziemnego - ul. Zgorzelecka 39

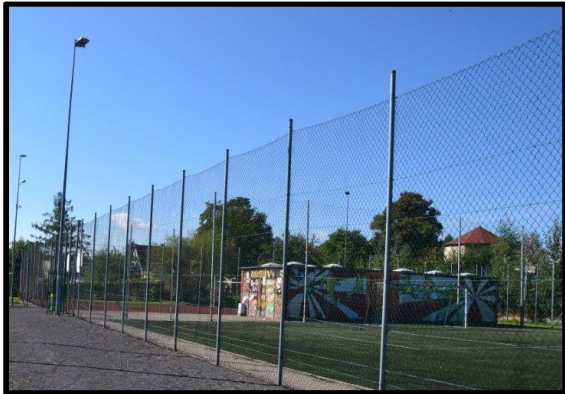
źródło: UM w Zawidowie

Kort do gry w tenisa ziemnego przylegający do Ośrodka Kultury w Zawidowie

źródło: UM w Zawidowie

Budynek stanowiący zaplecze dla obiektów kompleksu sportowego – ul. Zgorzelecka.

źródło: UM w Zawidowie

Budynek Przedszkola Publicznego w Zawidowie, ul. Parkowa 2

źródło: UM w Zawidowie

Skwer miejski przy ul. Zgorzeleckiej

źródło: UM w Zawidowie

Budynek stanowiący zaplecze dla obiektów kompleksu sportowego – ul. Zgorzelecka.

źródło: UM w Zawidowie

Skwer miejski przy ul. Zgorzeleckiej

źródło: UM w Zawidowie

Plac przy przystanku PKS, ul. Zgorzelecka/Wilcza

źródło: UM w Zawidowie

Plac przy ul. Zgorzeleckiej/Wilczej

źródło: UM w Zawidowie

4.2 ANALIZA WSKAŹNIKÓW/MIERNIKÓW W ODNIESIENIU DO OBSZARU ZDEGRADOWANEGO WSKAZANEGO DO REWITALIZACJI

Na terenie obszarów uznanych jako zdegradowane (podobszar „A” oraz podobszar „B”) występuje sytuacja kryzysowa dotycząca problemów społecznych (świadczenia w zakresie pomocy społecznej udzielane mieszkańcom, poziom bezpieczeństwa publicznego, struktura demograficzna), gospodarczych (poziom aktywności gospodarczej) i przestrzennych (stan techniczny obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej, infrastruktury technicznej oraz przestrzeni publicznej).

W celu uzyskania potwierdzenia występowania sytuacji kryzysowej na obszarze obejmującym:

- historyczne centrum miasta (obszar Starego Miasta – w przeważającej większości zabudowa powstała przed 1945 r.),
- zespół parkowy (Park Miejski im. Jakuba Boehme) wraz z infrastrukturą i obiektami użyteczności publicznej (Przedszkole Publiczne w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie, remiza strażacka OSP w Zawidowie, obiekty kompleksu sportowo-rekreacyjnego), przestrzenie publiczne (skwer miejski, plac przy ul. Zgorzeleckiej) oraz zabudowę mieszkaniową zlokalizowaną przy ulicy Zgorzeleckiej, Parkowej i Wilczej,

dokonano analizy mierników (wskaźników) rozwoju w oparciu o dostępne dane statystyczne. Wspomniana analiza wskaźnikowa została dokonana w odniesieniu do wartości dla całego Miasta.

Mając na uwadze powyższe założenia i wytyczne wyodrębniono 2 obszary zdegradowane zlokalizowane na terenie Miasta Zawidowa. Na tych obszarach występuje szczególnie wysoka koncentracja sytuacji kryzysowej.

Aspekty przestrzenne

1. Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych przed 1989 r., budynki od 1989 r. (według stanu na dzień 31.12.2015 r.).

Podobszar „A”

Nazwa ulicy	Rok budowy: przed 1945 r.	Rok budowy: od 1945 r. do 1989	Rok budowy: od 1989 r.	razem
ul. Lubańska	5	4	0	9
ul. Niecała	3	13	0	16
ul. Cmentarna	4	0	0	4
Pl. Zwycięstwa	26	0	0	26
ul. Strzelecka	12	0	0	12
ul. Jana Pawła II	23	0	0	23
ul. Kościelna	0	0	0	0
ul. Młynarska	1	0	0	1
ul. Żeromskiego	2	0	0	2
ul. Niepodległości	13	0	0	13
ul. Grunwaldzka	2	0	0	2
ul. Szeroka	11	0	0	11
ul. Graniczna	0	0	0	0
ul. Zgorzelecka	17	0	0	17
Razem	119	17	0	136
udział %	87,50%	12,50%	0,00%	100,00%

Podobszar „B”

Nazwa ulicy	Rok budowy: przed 1945 r.	Rok budowy: od 1945 r. do 1989	Rok budowy: od 1989 r.	razem
ul. Parkowa	2	1	0	3
ul. Wilcza	19	4	0	23
u. Zgorzelecka	6	0	0	6
Razem	27	5	0	32
udział %	84,38%	15,63%	0,00%	100,00%

Porównanie obszarów rewitalizowanych do wartości dla całego Miasta.

Wyszczególnienie	Rok budowy: przed 1945 r.	Rok budowy: od 1945 r. do 1989	Rok budowy: od 1989 r.	Rok budowy: do 1989 r.
	udział %			
Podobszar „A”	87,50%	12,50%	0,00%	100%
Podobszar „B”	84,38%	15,63%	0,00%	100%
Miasto Zawidów	62,86%	21,92%	15,22%	84,78

Wartość wskaźnika wyższa od średniej dla Zawidowa

We wszystkich wyznaczonych obszarach zdegradowanych występują jedynie budynki wybudowane przed 1989 rokiem (100%). Dla Zawidowa wskaźnik ten jest niższy i wynosi 84,78%. Należy zatem stwierdzić, iż na wyznaczonych obszarach zdegradowanych występują największe problemy związane ze stanem technicznym budynków (tylko nieliczne budynki wybudowane przed 1989 zostały poddane pracom remontowym podnoszącym ich poziom efektywności energetycznej oraz standard i jakość warunków zamieszkania).

Dodatkowo należy podkreślić, iż na podobszarze „A” budynki wybudowane przed 1945 r. stanowią aż 87,50% wszystkich budynków z tego obszaru. Na podobszarze „B” udział ten jest również bardzo wysoki i wynosi 84,38%. Na wskazanych obszarach występuje również największa liczba obiektów zabytkowych wymagających podjęcia w stosunku do nich prac modernizacyjnych. Średnia dla miasta wynosi 62,86%.

Aspekty społeczne

1. Liczba ludności wg kategorii: w wieku przedprodukcyjnym, w wieku produkcyjnym i w wieku poprodukcyjnym (według stanu na dzień 31.12.2014 r.)

Podobszar „A”

Nazwa ulicy	Liczba osób w wieku			razem
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	
ul. Lubańska	17	26	6	49
ul. Niecała	9	31	22	62
ul. Cmentarna	18	27	3	48
Pl. Zwycięstwa	46	90	34	170
ul. Strzelecka	10	59	16	85
ul. Jana Pawła II	18	53	20	91
ul. Kościelna	0	0	0	0
ul. Młynarska	0	1	0	1
ul. Żeromskiego	1	5	1	7
ul. Niepodległości	18	60	7	85
ul. Grunwaldzka	1	6	2	9
ul. Szeroka	22	35	11	68
ul. Graniczna	0	0	1	1
ul. Zgorzelecka	28	64	19	111
Razem	188	457	142	787
udział %	23,89%	58,07%	18,04%	100,00%

Obszar „B”

Nazwa ulicy	Liczba osób w wieku			razem
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	
ul. Parkowa	2	10	2	14
ul. Wilcza	28	101	31	160
ul. Zgorzelecka	12	40	13	65
Razem	42	151	46	239
udział %	17,57%	63,18%	19,25%	100,00%

Porównanie obszarów rewitalizowanych do wartości dla całego Miasta.

Wyszczególnienie	liczba osób w wieku		
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
	udział %		
Podobszar „A”	23,89%	58,07%	18,04%
Podobszar „B”	17,57%	63,18%	19,25%
Miasto Zawidów	17,12%	65,88%	17,00%

Wartość wskaźnika wyższą od średniej dla Zawidowa

We wszystkich wyznaczonych obszarach zdegradowanych (podobszarach rewitalizacji) udział % osób w wieku produkcyjnym jest niższy od średniej dla Zawidowa, który wynosi 65,88%.

Udział osób w wieku przedprodukcyjnym dla Zawidowa wynosi 17,12%. Należy zwrócić uwagę, iż na podobszarze rewitalizacji „A” udział osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi aż 23,89%.

Wysoki udział osób wieku przedprodukcyjnym na danym obszarze wymusza podjęcie kroków zmierzających do zintensyfikowania działań skierowanych do tej części populacji Zawidowa oraz wsparcia osób wychowujących dzieci i młodzież.

Udział osób w wieku poprodukcyjnym w Zawidowie kształtuje się na poziomie 17,00%. Na terenie podobszaru rewitalizacji „A” i „B” liczba osób w tym wieku przewyższa w znaczącym stopniu średnią dla Miasta. Tym samym największe zapotrzebowanie na ofertę i usługi skierowane do seniorów wstępuje na tych właśnie obszarach. Dodatkowo wskazane jest podjęcie działań zmierzających do eliminacji barier architektonicznych uniemożliwiających poruszanie się osób w podeszłym wieku w tym osób niepełnosprawnych.

2. Poziom ubóstwa i wykluczenia (osoby korzystające z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności według stanu na dzień 31.12.2014 r.).

Podobszar „A”

Nazwa ulicy	liczba osób korzystające z pomocy społecznej
ul. Lubańska	1
ul. Niecała	0
ul. Cmentarna	1
Pl. Zwycięstwa	16
ul. Strzelecka	10
ul. Jana Pawła II	3
ul. Kościelna	0
ul. Młynarska	3
ul. Żeromskiego	0
ul. Niepodległości	14
ul. Grunwaldzka	0
ul. Szeroka	12
ul. Graniczna	0
ul. Zgorzelecka	26
Razem	86
udział %	10,93%

Podobszar „B”

Nazwa ulicy	liczba osób korzystające z pomocy społecznej
ul. Parkowa	3
ul. Wilcza	8
ul. Zgorzelecka	6
Razem	17
udział %	7,11%

Porównanie obszarów rewitalizowanych do wartości dla całego Miasta.

Wyszczególnienie	Udział % osób korzystające z pomocy społecznej
Podobszar „A”	10,93%
Podobszar „B”	7,11%
Miasto Zawidów	5,79%

Wartość wskaźnika wyższa od średniej dla Zawidowa

We wszystkich wyznaczonych obszarach zdegradowanych (podobszarach rewitalizacji) poziom ubóstwa i wykluczenia (liczony, jako liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności) jest zdecydowanie wyższy od średniej dla Zawidowa. Ze świadczeń pomocy społecznej według stanu na dzień 31.12.2014 r. korzystało 5,79% mieszkańców Zawidowa. Prawie dwukrotnie więcej (10,93%) korzystających z takich świadczeń zamieszkiwało podobszar rewitalizowany A. Również na podobszarze rewitalizacji „B” odnotowany został wysoki wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej, który był wyższy od średniej dla Zawidowa.

Powyższe dane potwierdzają zatem występowanie sytuacji kryzysowej na obszarach zdegradowanych.

3. Wskaźnik aktywności gospodarczej (zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności obszaru zdegradowanego – na dzień 31.12.2015 r.)

Podobszar „A”

Nazwa ulicy	liczba podmiotów gospodarczych – wg. wpisu w CEIDG
ul. Lubańska	1
ul. Niecała	2
ul. Cmentarna	2
Pl. Zwycięstwa	4
ul. Strzelecka	1
ul. Jana Pawła II	3
ul. Kościelna	0
ul. Młynarska	0
ul. Żeromskiego	0
ul. Niepodległości	5
ul. Grunwaldzka	0
ul. Szeroka	5
ul. Graniczna	3
ul. Zgorzelecka	3
Razem	29
Na 100 mieszkańców	3,68

Podobszar „B”

Nazwa ulicy	liczba podmiotów gospodarczych – wg. wpisu w CEIDG
ul. Parkowa	0
ul. Wilcza	7
ul. Zgorzelecka	2
Razem	9
Na 100 mieszkańców	3,77

Porównanie obszarów rewitalizowanych do wartości dla całego Miasta.

Wyszczególnienie	liczba podmiotów gospodarczych – wg. wpisu w CEIDG przypadająca na 100 mieszkańców
Podobszar „A”	3,68
Podobszar „B”	3,77
Miasto Zawidów	4,14

Wartość wskaźnika niższa od średniej dla Zawidowa

Wskaźnik aktywności gospodarczej (zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności na dzień 31.12.2015 r.) mieszkańców Miasta Zawidów kształtował się na poziomie 4,14 podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców. Zdecydowanie najmniej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych działało na terenie podobszaru „A” tj. 3,68 podmiotów na 100 mieszkańców.

Na terenie podobszaru rewitalizacji „B” poziom aktywności gospodarczej jest również niższy od średniej dla Miasta Zawidowa i wynosiła 3,77 podmiotu gospodarczego przypadającego na 100 mieszkańców.

4. Poziom przestępczości w 2014 r. (liczba wykroczeń w stosunku do liczby ludności).

Porównanie obszarów rewitalizowanych do wartości dla całego Miasta.

Rodzaj wykroczenia	Miasto Zawidów			Podobszar „A”			Podobszar „B”		
	ogółem	na 100 mieszk.	na 1 km ²	ogółem	na 100 mieszk.	na 1 km ²	ogółem	na 100 mieszk.	na 1 km ²
Przeciwko mieniu (kradzież, zniszczenie mienia)	155	3,65	25,54	59	7,50	40,97	12	5,02	164,38
Przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	47	1,11	7,74	16	2,03	11,11	6	2,51	82,19
Przeciwko obyczajności publicznej	23	0,54	3,79	9	1,14	6,25	4	1,67	54,79

Wartość wskaźnika wyższa od średniej dla Zawidowa

We wszystkich wyznaczonych obszarach zdegradowanych (podobszarach rewitalizacji) poziom przestępczości (liczony, jako liczba wykroczeń w stosunku do liczby ludności oraz analizowanej powierzchni przypadającej na liczbę wykroczeń) jest zdecydowanie wyższy od średniej dla Miasta Zawidowa.

Do analizy przyjęto liczbę odnotowanych wykroczeń przeciwko mieniu (kradzież, zniszczenie mienia), wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu oraz wykroczeń przeciwko obyczajności publicznej.

Powyższe dane potwierdzają zatem występowanie sytuacji kryzysowej na obszarach zdegradowanych. Jest to jeden z kluczowych wskaźników, które uzasadniają konieczność rewitalizacji wyznaczonych podobszarów. Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć w istotny sposób podniesie bezpieczeństwo publiczne na tych obszarach. Aktualnie na podobszarze „A” oraz podobszarze „B” m.in. brak jest systemu monitoringu wizyjnego.

Poniżej przedstawiono graficznie zestawienie wyników analizy obejmującej następujące wskaźniki pomiaru:

- Liczba budynków wg kategorii: wybudowanych przed 1945 r., wybudowanych po 1989 r.
- Liczba ludności wg kategorii: w wieku przedprodukcyjnym, w wieku produkcyjnym i w wieku poprodukcyjnym,

- Poziom przestępczości: a) wykroczenia przeciwko mieniu (kradzież, zniszczenie mienia), b) wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu, c) wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej,
- Poziom ubóstwa i wykluczenia,
- Wskaźnik aktywności gospodarczej.

Aż dla 8 wskaźników obszary zdegradowane osiągają wartości wyższe od średniej dla Zawidowa w polach oznaczonych kolorem czerwonym. W tym przypadku wyższe wartości należy interpretować jako niekorzystną sytuację z uwagi na konieczność podjęcia intensywnych działań mających na celu wyeliminowanie sytuacji kryzysowej. Działania te obejmują m.in. przeprowadzenie prac remontowych w budynkach zabytkowych oraz wybudowanych przez 1945 r., realizację działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa publicznego, zwiększenie poziomu aktywności gospodarczej, zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego i ubóstwa, realizację zadań i projektów skierowanych do seniorów z uwagi na zachodzące zmiany demograficzne.

Niższe wartości (oznaczone kolorem zielonym) od średniej dla Zawidowa dla wszystkich podobszarów rewitalizacji odnotowano dla 2 wskaźników pomiaru (liczba wybudowanych budynków po 1989 r. w %, udział osób w wieku produkcyjnym w %). W tym przypadku niższe wartości należy interpretować, jako niekorzystną sytuację (np. konieczność przeprowadzenia prac remontowych w szczególności w budynkach zabytkowych oraz wybudowanych przed 1989 r., konieczność dostosowania oferty usług publicznych do spadku udziału osób w wieku produkcyjnym – negatywne procesy demograficzne).

Wskaźnik pomiaru	podobszar A	podobszar B
Udział budynków wybudowanych przed 1945 r.		
Udział budynków wybudowanych po 1989 r.		
Udział osób w wieku przedprodukcyjnym		
Udział osób w wieku produkcyjnym		
Udział osób w wieku poprodukcyjnym		
Wykroczenia przeciwko mieniu (kradzież, zniszczenie mienia) - w przeliczeniu na liczbę mieszkańców i powierzchnię.		
Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu – w przeliczeniu na liczbę mieszkańców i powierzchnię.		
Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej - – w przeliczeniu na liczbę mieszkańców i powierzchnię.		
Udział % osób korzystające z pomocy społecznej		
Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców		

Legenda:

Wartość wskaźnika wyższa od średniej dla Zawidowa

Wartość wskaźnika niższa od średniej dla Zawidowa

Wyniki przeprowadzonej diagnozy potwierdzają, że w centrum miasta oraz w rejonie Parku Miejskiego przy ul. Zgorzeleckiej i w jego sąsiedztwie kumuluje się szereg negatywnych zjawisk o charakterze

społecznym, na które nakładają się wybrane problemy gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne.

Na problemy społeczne i gospodarcze (w szczególności niski poziom przedsiębiorczości, wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego, niski poziom bezpieczeństwa) nakładają się także wybrane problemy środowiskowe, w tym związane z jakością powietrza atmosferycznego, funkcjonalno-przestrzenne związane m.in. ze złym stanem obiektów zabytkowych.

Do najważniejszych problemów rozwojowych podobszarów rewitalizacji, których eliminowanie pozwoli wejść Miastu w sposób najefektywniejszy na ścieżkę rozwoju, należy zaliczyć:

W sferze społecznej:

- ✓ depopulację spowodowaną ujemnym przyrostem naturalnym, jak i saldem migracji,
- ✓ starzenie się społeczeństwa, niekorzystną strukturę wieku społeczeństwa – wzrost populacji w wieku poprodukcyjnym kosztem ludności w wieku produkcyjnym (migracje),
- ✓ znaczny odsetek osób korzystających z pomocy społecznej,
- ✓ negatywne skutki migracji zarobkowej (malejąca funkcja wychowawcza rodziny),
- ✓ występowanie zjawisk wpływających na poziom bezpieczeństwa i jakość życia - czyny chuligańskie, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych itp.,
- ✓ brak monitoringu wizyjnego wpływającego na poprawę bezpieczeństwa publicznego,
- ✓ mała liczba i niska aktywność organizacji porządkowych.

W sferze gospodarczej:

- ✓ niską skuteczność działań aktywizujących rozwój przedsiębiorczości – znaczne wsparcie dla bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej nie skutkuje zmianą salda przedsiębiorców nowych i wykreślonych z rejestru REGON,
- ✓ małą aktywność zawodową społeczności lokalnej pozostającej bez pracy,
- ✓ niską aktywność osób w wieku produkcyjnym w kierunku rozwoju własnej przedsiębiorczości,
- ✓ słabo rozwinięte struktury wspierające rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
- ✓ niski poziom wynagrodzeń.

W sferze środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej:

- ✓ niezadawalający poziom zagospodarowania Rynku w Zawidowie,
- ✓ nieuregulowany stan prawny budynków /kamienic/ w Rynku i jego sąsiedztwie wpływający na ograniczenie możliwości skutecznych działań w zakresie rewitalizacji tej części Miasta,
- ✓ zły stan zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego, budynków mieszkalnych,
- ✓ zły stan techniczny dróg w tym szczególności dróg gminnych,
- ✓ niewystarczający poziom czystości terenów zielonych i przestrzeni publicznej,
- ✓ niezadawalający poziom zagospodarowania przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni, parku miejskiego, infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz pozostałej infrastruktury publicznej (w tym obiektów użyteczności publicznej),
- ✓ niesatysfakcjonujący poziom rozwoju sektora/branży turystycznej w stosunku do istniejącego potencjału,
- ✓ „niska emisja” – problem związany z zanieczyszczeniem powietrza przez mieszkańców, którzy spalają w swoich piecach odpady (problem dotyczy w szczególności osób najmniej zamożnych), co wpływa na obniżenie atrakcyjności turystycznej Zawidowa,

- ✓ niski poziom efektywności energetycznej dużej części budynków użyteczności publicznej i budynków wielorodzinnych zlokalizowanych na obszarach rewitalizowanych, (co wpływa m.in. na wysokie koszty użytkowania obiektów oraz zwiększenie emisji, CO₂ i zanieczyszczeń do atmosfery).

Obszar zdegradowany, przejawiający się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk o charakterze gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym oraz technicznym – występuje w szczególności na obszarze centrum miasta (podobszar rewitalizacji „A” i „B”). Dodatkowo należy podkreślić, że centrum miasta posiada szczególne znaczenie w kontekście celów rozwojowych Zawidowa.

5 WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Wizja stanowi obraz pożądanego stanu, jaki społeczność lokalna chce osiągnąć na koniec wdrażania *Lokalnego programu rewitalizacji Miasta Zawidów* na lata 2016-2020. Odpowiada na pytania:

- **Co chcemy osiągnąć?**
- **Jaką sytuację chcemy mieć?**

Wizja wskazuje zasadniczy kierunek działań jaki stoi przed Miastem Zawidów. Wizja jest również zobrazowaniem pożądanego przyszłości, która z założenia motywuje jej twórców i adresatów do działań na rzecz jej realizacji.

Wizję wyprowadzenia obszarów zdegradowanych z sytuacji kryzysowej (planowany efekt rewitalizacji), sformułowano w następujący sposób:

Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Zawidów po przeprowadzeniu procesów i wdrożeniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest obszarem, który został uzdrowiony i ożywiony społecznie, gospodarczo, kulturowo, jak i przestrzennie, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i walorów środowiskowych.

Na jego terenie została odnowiona zabudowa wyposażona w infrastrukturę oraz poprawiła się jakość życia. Obszar stał się atrakcyjny pod względem zamieszkania, prowadzenia przedsiębiorczości, jak również turystyki - w oparciu o wykorzystanie lokalnych zasobów. Pojawiają się tutaj nowi mieszkańcy, inwestorzy i turyści. Ożywia się przyjazna i zróżnicowana przestrzeń publiczna, pojawiają się nowe punkty usługowe, miejsca odpoczynku i aktywnego spędzania czasu, obiekty kultury i miejsca spotkań - zaspokajające potrzeby użytkowników i tworzące nowe miejsca pracy.

Na obszarach rewitalizowanych zwiększył się poziom i poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców Zawidowa. Została wzmocniona spójność, zniwelowano wykluczenie społeczne i ubóstwo, zwiększyło się zatrudnienie wśród mieszkańców, a tym samym spadł poziom bezrobocia. Nastąpiła również poprawa aktywności społecznej i gospodarczej osób zamieszkujących niniejsze obszary oraz wzrost inicjatyw lokalnych.

6 CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe tj. integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, lokalnej gospodarki oraz przestrzeni - środowiska i infrastruktury. Ponadto zaplanowane przedsięwzięcia muszą być skoncentrowane terytorialnie i powinny być prowadzone w sposób zaplanowany, spójny oraz zintegrowany poprzez program rewitalizacji. Według definicji określonej przez Ministerstwo Rozwoju rewitalizacja jest procesem wieloletnim, prowadzonym we współpracy z lokalną społecznością.

Lokalny Program Rewitalizacji zbudowany został w oparciu o hierarchiczną strukturę celów, w tym celu głównego, podlegających jemu celów szczegółowych oraz kierunków działań rewitalizacyjnych (kluczowe zadania). Cele główne nawiązują bezpośrednio do wizji obszaru rewitalizacji, stanowiąc jej rozwinięcie. Hierarchiczna struktura celów porządkuje sposób działań związanych z rewitalizacją, wskazując poszczególnych kierunkom działań ich nadrzędny cel.

Cel główny oraz cele szczegółowe zostały skorelowane z celami strategicznymi i operacyjnymi *Strategii Rozwoju Miasta Zawidów na lata 2016-2022* oraz *Planem Odnowy Miejscowości Zawidów na lata 2016-2022*.

Mając na uwadze powyższe, cel główny „Lokalnego programu rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016 - 2022” został sformułowany w następujący sposób:

Aktywna rewitalizacja społeczna w powiązaniu z działaniami infrastrukturalnymi.

W dalszym etapie prac wyodrębniono dwa obszary (komponenty), dla których przyporządkowane zostały cele szczegółowe.

Obszar (komponent) przestrzenno-środowiskowy oraz infrastrukturalny

CS1. Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych

Kierunki działań:

- Poprawa estetyki, stanu technicznego obiektów i terenów zdegradowanych w tym m.in. rynku miejskiego w Zawidowie,
- Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni, parku miejskiego,
- Ochrona zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego,
- Modernizacja i remonty dróg oraz chodników,
- Rozwój ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszych,
- Budowanie świadomości społecznej w zakresie dbałości o czystość i estetykę otoczenia.

CS2 Ochrona przed czynnikami szkodliwymi i zanieczyszczeniem środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej, termomodernizację obiektów, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz rewaloryzację i utworzenie zielonych przestrzeni publicznych.

Kierunki działań:

- Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni, parku miejskiego,
- Prowadzenie edukacji ekologicznej,
- Tworzenie warunków do wykorzystania i rozwoju energii odnawialnej,
- Działania na rzecz poprawy energooszczędności w tym termomodernizacja budynków,
- Działania na rzecz eliminacji niskiej emisji.

CS3. Rozbudowa, modernizacja oraz poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, w szczególności posiadających walory historyczne i architektoniczne.

Kierunki działań:

- Modernizacja i prace konserwatorskie w kamienicach zlokalizowanych na rynku i jego bezpośrednim sąsiedztwie,
- Wspieranie inicjatyw w zakresie prowadzenia remontów w budynkach należących do prywatnych właścicieli (w tym w szczególności wpisanych do rejestru zabytków),
- Ochrona zasobów materialnych dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona obiektów zabytkowych,
- Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej m.in. Przedszkola Publicznego, Ośrodka Kultury, remizy strażackiej,
- Działania na rzecz poprawy energooszczędności w tym termomodernizacja budynków, działania na rzecz rozwoju OZE.

CS4. Inwestycje w infrastrukturę społeczną, które przyczyniają się do promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych.

Kierunki działań:

- Rozwój budownictwa socjalnego,
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,

Obszar (komponent) społeczno-gospodarczy

CS5. Aktywizacja i promocja zaangażowania społecznego osób zamieszkujących obszary zdegradowane, która wpłynie bezpośrednio lub pośrednio na ożywienie społeczne i gospodarcze, w tym: rozwój działalności kulturalnej, edukacyjnej, społecznej, opiekuńczej, integracyjnej, turystycznej i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

Kierunki działań:

- Promowanie lokalnego patriotyzmu oraz budowanie tożsamości wśród mieszkańców miasta,
- Inicjowanie działań integrujących aktywność obywatelską,
- Kształtowanie i promocja oferty kulturalnej oraz ochrona, zachowanie dziedzictwa kulturowego i tradycji,
- Realizacja działań związanych z propagowaniem aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia,
- Kształtowanie wśród młodzieży sportowego modelu spędzania czasu wolnego,
- Promocja i wsparcie form samoorganizacji społecznej,
- Identyfikacja i kreacja produktów turystycznych, w tym w ujęciu ponadlokalnym.

CS6. Aktywne włączenie, w szczególności z zakresie promowania równych szans, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz zwiększania szans na zatrudnienie.

Kierunki działań:

- Wsparcie rozwoju i integracja organizacji pozarządowych,
- Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie zwiększenia poziomu przedsiębiorczości na terenach rewitalizowanych,
- Organizacja i realizacja projektów aktywizujących seniorów,
- Budowanie oferty międzypokoleniowej,
- Promowanie i wspieranie zdrowego i aktywnego trybu życia, w tym programy promocji zdrowia skierowane do seniorów,
- Działania wspierające rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- Kształtowanie postaw wśród młodzieży w zakresie aktywności zawodowej,
- Działania w zakresie reintegracji społecznej.

CS7. Poprawienie struktury społecznej obszarów przewidzianych do rewitalizacji – likwidacja koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, poprawa bezpieczeństwa publicznego.

Kierunki działań:

- Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym m.in. poprzez powstanie monitoringu wizyjnego,
- Działania aktywizujące osoby pozostające bez pracy - rozwój systemu doradztwa zawodowego, wpieranie i integracja działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej,

- Realizacja programów w zakresie wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- Kształtowanie właściwych postaw wśród młodzieży,
- Kształtowanie postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych.

7 ZADANIA/PROJEKTY REWITALIZACYJNE

Kompleksowe wdrożenie „Lokalnego programu rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022” wymaga zastosowania podejścia projektowego. Zadaniem przedsięwzięć/projektów (kierunków interwencji) jest etapowe wprowadzenie zmian, które w okresie do 2022 roku przyczynią się do realizacji wizji rewitalizacji.

Realizacja przedsięwzięć/projektów (kierunków interwencji) powinna być inicjowana i koordynowana przez samorząd Zawidowa we współpracy z lokalnymi społecznościami, sektorem biznesu, organizacjami pozarządowymi.

Przy definiowaniu i podziale zadań na **podstawowe (lista A)** oraz **uzupełniające (lista B)** kierowano się zaleceniami zawartymi w:

- Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, które zostały opracowane przez Ministerstwo Rozwoju (dokument z dnia 2 sierpnia 2016 r.),
- „Wytycznych programowych IZ RPO WD dotyczących zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020”.

Do zadań/projektów podstawowych (lista A) zaliczono takie przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które będą ubiegały się o dofinansowanie (lub ich zakres umożliwia to) w konkursie o dofinansowanie w ramach działania 6.3 „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów” RPO WD 2014-2020.

Do zadań/projektów uzupełniających (lista B) zaliczono takie przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które będą ubiegały się o dofinansowanie (lub ich zakres umożliwia to) w konkursach o dofinansowanie w ramach innych działań RPO WD 2014-2020 tj.:

- 1.3 Rozwój przedsiębiorczości (EFRR),
- 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym (EFRR),
- 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych (EFRR),
- 4.3 Dziedzictwo kulturowe (EFRR),
- 5.2 System transportu kolejowego (EFRR),
- 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną (EFRR),
- 8.2 Wsparcie osób poszukujących pracy (EFS),
- 8.3 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy (EFS),
- 9.1 Aktywna integracja (EFS),
- 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych (EFS),
- 9.4 Wspieranie gospodarki społecznej (EFS).

7.1 SZCZEGÓŁOWY OPIS PODSTAWOWYCH ZADAŃ/PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH (LISTA A).

Nr przedsięwzięcia	1/P
Nazwa zadania/projektu	Rewitalizacja rynku miejskiego w Zawidowie
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A”
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów, Partnerzy m.in.: - Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa, - Ochotnicza Straż Pożarna Zawidów, - Fundacja Wspierania Inicjatyw Lokalnych PROBUS, - Wielospecjalistyczny Szpital - Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu.
Krótki opis przedsięwzięcia	Rewitalizacja Rynku miejskiego w Zawidowie w tym m.in.:
Cel realizacji:	<ul style="list-style-type: none"> • modernizacja ulic, w tym: ul. Jana Pawła II, ul. Niepodległości, • zagospodarowanie skweru miejskiego zlokalizowanego w centralnej części rynku (Plac Zwycięstwa), • modernizacja centralnej części rynku (Plac Zwycięstwa), • wymiana oświetlenia ulicznego, • montaż monitoringu, • modernizacja i dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych budynku Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz MOPS w Zawidowie, (Plac Zwycięstwa 21/22) <p>Cel realizacji:</p> <p>Głównym celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności społeczno-gospodarczej i przestrzennej Zawidowa. Zakres prac przewiduje usprawnienie komunikacji w ruchu pieszo – jeźdźnym na terenie miejscowości, stworzenie ogólnodostępnego i przyjaznego miejsca spotkań dla mieszkańców. Dzięki realizacji projektu uzyska się w sercu miasta kameralną, estetyczną, dobrze zagospodarowaną i przyjemną przestrzeń wspólną.</p> <p>W wyniku realizacji projektu nastąpi poprawa warunków do zaspokajania potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców Zawidowa i nawiązywania kontaktów międzyludzkich, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.</p> <p>Osiągnięcie powyższych celów możliwe będzie poprzez realizację celów szczegółowych tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zahamowanie zjawiska degradacji obszaru Rynku i ulic do niego przyległych, • zwiększenie potencjału kulturalnego i turystycznego miasta poprzez nadanie obiektom i terenom nowych funkcji społeczno-kulturalnych i turystycznych, • pobudzenie aktywności oraz stymulowanie współpracy środowiska lokalnego na rzecz przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego niektórych grup społecznych, • zahamowanie procesu marginalizacji ekonomicznej i społecznej rewitalizowanego obszaru, • zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta, • ożywienie gospodarcze i kulturalne tej części Miasta. • poprawa jakości życia w centrum i odtwarzanie więzi społecznych.

Przeznaczenie	<p>Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa estetyki rewitalizowanego terenu, co będzie miało wpływ na podniesienie jakości życia mieszkańców, prowadzenia działalności gospodarczej. Rynekowi zostanie przywrócona jego pierwotna forma i funkcja. W wyniku realizacji projektu Rynek nabierze charakteru miejsca spotkań i spacerów nie tylko mieszkańców, ale także turystów.</p> <p>Zmodernizowane drogi gminne, chodniki i place służyć będą zarówno mieszkańcom przedsiębiorcom, jak i turystom. Stanowiąc będą połączenie komunikacyjne z budynkami mieszkalnymi, infrastrukturą publiczną, zakładami pracy, placówkami handlowo-usługowymi zlokalizowanymi na terenie Zawidowa. Modernizacja ciągów komunikacyjnych ma również wpłynąć na poprawę dostępności do granicy polsko – czeskiej oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie.</p>
Wskaźnik produktu:	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.]: 2 • Długość przebudowanych dróg gminnych [km]: 0,93 • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]: 14,40 ha
Wskaźnik rezultatu:	Na poziomie SZOOP w ramach działania 6.3 nie planuje się wskaźników o charakterze rezultatu bezpośredniego
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	7 500 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki własne partnerów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	2/P
Nazwa zadania/projektu	Rewitalizacja parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej
Lokalizacja	<p>Podobszar rewitalizacji „B” w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Park Miejski im. Jakuba Boehme, • budynek remizy strażackiej w Zawidowie – ul. Wilcza 12, Zawidów, • ulica Parkowa (na całej długości) – Zawidów, • Przedszkole Publiczne w Zawidowie - ul. Parkowa 2, Zawidów, • budynek stanowiący zaplecze dla obiektów kompleksu sportowego (stadion miejski, boisko wielofunkcyjne „Orlik”) – ul. Zgorzelecka 39, Zawidów, • skwer miejski przy ul. Zgorzeleckiej, • plac przy ul. Zgorzeleckiej/Wilczej.
Jednostka odpowiedzialna za realizację	<p>Miasto Zawidów, Partnerzy m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa, - Ochotnicza Straż Pożarna Zawidów, - Fundacja Wspierania Inicjatyw Lokalnych PROBUS, - Wielospecjalistyczny Szpital - Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu.
Krótki opis przedsięwzięcia/ Cel realizacji	Zakres prac w ramach projektu obejmuje realizację następujących zadań:

	<p>a) rewitalizacja parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni, b) modernizacja ulicy Parkowej, c) modernizacja istniejącej oraz powstanie nowej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, d) remont/przebudowa budynku Przedszkola Publicznego w Zawidowie, e) remont/przebudowa budynku remizy strażackiej w Zawidowie, f) rewitalizacja skweru miejskiego przy ul. Zgorzeleckiej, g) rewitalizacja/przebudowa placu przy ul. Zgorzeleckiej/Wilczej.</p> <p>Projekt obejmuje wiązkę ściśle ze sobą powiązanych zadań inwestycyjnych w zakresie przywrócenia lub nadania temu obszarowi oraz obiektom nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych.</p> <p>Przedstawiono krótką informację dotyczącą planowanego zakresu prac dla każdego z wyżej wymienionych działań:</p> <p>Ad a) Zakres prac obejmuje rewitalizację zdegradowanego parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni w celu przywrócenia mu funkcji wypoczynkowej/rekreacyjnej wraz podniesieniem komfortu użytkowania parku z jednoczesnym pogłębieniem aktywnej ochrony zasobów przyrodniczych. W ramach kompleksowej rewitalizacji Parku Miejskiego zakłada się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie prac z zakresu zieleni; • modernizację ścieżek pieszych; • instalację małej architektury takiej jak ławki parkowe, kosze na śmieci itp. • remont i przebudowa oświetlenia; • montaż instalacji monitoringu wizyjnego, • przebudowa miejsca przewidzianego do organizowania imprez kulturalnych takich jak koncerty, wystawy, kino letnie itp. (w tym prace rozbiórkowe zabudowań zdegradowanego obiektu sceny koncertowej). <p>Ad b). Zakres prac obejmuje modernizację 150 m ul. Parkowej. Aktualny stan techniczny ulicy stanowiącej bezpośrednie połączenie komunikacyjne z parkiem oraz terenami i obiektami do niego przyległymi jest zły. Tym samym obniża to atrakcyjność tego obszaru oraz możliwości dojazdu do niego.</p> <p>Ad. c) Zakres prac obejmuje modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz wyposażenie obszaru objętego procesem rewitalizacji (Park Miejski – w tym przypadku występuje m.in. tu komplementarność przestrzenna działań w celu przywrócenia funkcji rekreacyjnej) w nową infrastrukturę dostosowaną do potrzeb lokalnej społeczności biorąc pod uwagę zgłaszane potrzeby oraz zmiany demograficzne.</p> <p>W ramach modernizacji istniejącej oraz powstanie nowej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przewidziano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powstanie crossu rowerowego/rolkowego, • rozbudowa strefy street workout, • powstanie strefy gier zespołowych (m.in. stoły do gry w ping-ponga, szachów, gier karcianych), • remont kortu do gry w tenisa ziemnego, • remont/rozbudowa budynku stanowiącego zaplecze dla obiektów kompleksu sportowego w celu zaadaptowania go do pełnienia funkcji rekreacyjno-sportowej tj. utworzenie siłowni wraz niezbędnym wyposażeniem. <p>Ad. d) Zakres prac obejmuje zakładanie remont/przebudowę budynku przedszkola publicznego w celu przywrócenia i zapewnienia obiektowi funkcji</p>
--	---

	<p>użytkowych oraz standardu, jakie powinien spełniać obecnie taki obiekt. W celu zaplanowano poprawę jego dostępności (m.in. dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych), warunków i jakości kształcenia na poziomie przedszkolnym poprzez remont, przebudowę i wyposażenie Przedszkola. Po przebudowie budynku nadane zostaną jemu nowe funkcje umożliwiające rozwój i podjęcie intensywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi, rodzicami, seniorami. Tym samym będą mogły się odbywać w placówce działania integracyjne, reintegracyjne, edukacyjne i wychowawcze skierowane do lokalnej społeczności (w tym dzieci) zamieszkujących obszary rewitalizowane.</p> <p>Ad. e). Zakres prac obejmuje kompleksowy remont/przebudowę budynku remizy strażackiej w Zawidowie (obiekt z 1926 r. wpisany do rejestru zabytków). W wyniku realizacji projektu zostanie przywrócona pierwotna funkcja budynku związana z zapewnieniem bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie Zawidowa przez OSP Zawidów. W celu przywrócenia pierwotnej funkcji budynku konieczny będzie zakup niezbędnego wyposażenia jednostki OSP. Ponadto po przebudowie budynku część jego pomieszczeń będzie wykorzystywana w zakresie szeroko pojętej integracji społecznej (użytkowana przez NGO, lokalną społeczność w tym seniorów, jako miejsce spotkań itp.). Na etapie przebudowy zostaną wykorzystane rozwiązania architektoniczne i techniczne ułatwiające dostęp do obiektu osobom niepełnosprawnym.</p> <p>Ad. f). Zakres prac obejmuje rewitalizację skweru miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni w celu przywrócenia mu funkcji wypoczynkowej/rekreacyjnej wraz podniesieniem komfortu użytkowania skweru z jednoczesnym pogłębieniem aktywnej ochrony zasobów przyrodniczych. W ramach kompleksowej rewitalizacji skweru zakłada się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie prac z zakresu zieleni; • modernizację ścieżek pieszych; • instalację małej architektury takiej jak ławki parkowe, kosze na śmieci itp. • remont i przebudowa oświetlenia; • montaż instalacji monitoringu wizyjnego, • modernizację infrastruktury rekreacyjnej (placu zabaw dla dzieci). <p>Ad. g). Zakres prac obejmuje rewitalizację placu zlokalizowanego u zbiegu ul. Wilczej i Zgorzeleckiej. Obecnie na placu znajduje się przystanek autobusowy, utwardzone ciągi jezdne, nieuporządkowane tereny zielone oraz miejsce zaadaptowane na tymczasowy parking/miejsca postojowe.</p> <p>W ramach kompleksowej rewitalizacji skweru zakłada się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie prac z zakresu zieleni (m.in. nowe nasadzenia krzewów, drzew); • instalację małej architektury takiej jak ławki parkowe, kosze na śmieci itp. • remont i przebudowa oświetlenia; • montaż instalacji monitoringu wizyjnego. <p><u>Cel realizacji:</u> Działania w ramach projektu rewitalizacyjnego będą uwzględniały w szczególności zasadę kompleksowości oraz komplementarności przestrzennej i problemowej obszaru rewitalizowanego (obszar B). Podstawowymi celami projektu będzie:</p>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • przywrócenie funkcji wypoczynkowej i komfortu użytkowania Parku Miejskiego z jednoczesnym pogłębieniem aktywnej ochrony zasobów przyrodniczych. • przywrócenie i zapewnienie obiektowi Przedszkola Publicznego funkcji użytkowych oraz standardu, jakie powinien spełniać obecnie taki obiekt. Dodatkowo poprzez nadanie nowych funkcji pozwoli na rozwój intensywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi, rodzicami, seniorami. Tym samym będą mogły się odbywać w placówce działania integracyjne, reintegracyjne, edukacyjne i wychowawcze skierowane do lokalnej społeczności (w tym dzieci) zamieszkujących obszary rewitalizowane. • wzrost dostępności infrastruktury sportowo- rekreacyjnej, a w dłuższej perspektywie następujące korzyści: <ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja ruchowa, poprawa wydolności i sprawności fizycznej mieszkańców; - zmniejszenie zagrożenia zachorowań na tzw. choroby cywilizacyjne; upowszechnienie sportu, jako działania przeciw negatywnym zjawiskom i patologiom społecznym; - wzrost integracji mieszkańców i zwiększenie atrakcyjności miasta; - ograniczenie wandalizmu i czynów chuligańskich. • zapewnienie właściwego standardu technicznego sieci drogowej oraz usprawnienie komunikacji w ruchu pieszo – jezdnym na rewitalizowanym obszarze. • przywrócenie pierwotnej funkcji budynku remizy strażackiej związanej z zapewnieniem bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie Zawidowa przez OSP Zawidów oraz stworzenie warunków do prowadzenia w obiekcie działań w zakresie szeroko pojętej integracji społecznej. • stworzenie ogólnodostępnych i przyjaznych miejsc spotkań dla mieszkańców będzie działaniem na rzecz poprawy jakości życia w centrum i odtwarzania więzi społecznych. Dzięki realizacji projektu uzyska się w sercu miasta kameralną, estetyczną, dobrze zagospodarowaną i przyjemną przestrzeń wspólną (skwer miejski przy ul. Zgorzeleckiej oraz plac przy ul. Zgorzeleckiej/Wilczej).
<p>Przeznaczenie</p>	<p>Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa estetyki rewitalizowanego terenu, co będzie miało wpływ na podniesienie jakości życia mieszkańców. Zostanie utworzone miejsce atrakcyjne rekreacyjnie, które przyczyni się do likwidacji istotnych problemów społecznych na rewitalizowanym obszarze (m.in. ograniczenie wandalizmu i chuligaństwa) i przywróci ład tej przestrzeni publicznej.</p> <p>Baza sportowo-rekreacyjna będzie miejscem rozwijania zainteresowań różnymi formami aktywności rekreacyjnej i sportowej mieszkańców Zawidowa i w dłuższej perspektywie przyniesie wiele korzyści społecznych. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim całej lokalnej społeczności.</p> <p>Realizacja analizowanego projektu (w zakresie remontu/przebudowy budynku przedszkola publicznego) pozwoli również na uzyskanie w długim horyzoncie czasowym oddziaływania przejawiającego się w podwyższaniu konkurencyjności regionu /zwłaszcza terenów objętych realizacją projektu/, co powinno przejawiać się w poprawie warunków kształcenia na poziomie przedszkolnym, zapewniającym podstawę właściwego rozwoju najmłodszych mieszkańców Zawidowa w tym w szczególności zamieszkujących obszar przewidziany do realizacji. Placówka we współpracy z organizacjami pozarządowymi będzie prowadziła działania integracyjne, reintegracyjne,</p>

	<p>edukacyjne i wychowawcze skierowane do lokalnej społeczności (w tym dzieci) zamieszkujących obszary rewitalizowane.</p> <p>Zmodernizowany układ komunikacyjny będzie służyć zarówno mieszkańcom przedsiębiorcom, jak i turystom. Stanowić będą połączenie komunikacyjne z Parkiem Miejskim, infrastrukturą publiczną, budynkami mieszkalnymi zlokalizowanymi na rewitalizowanym obszarze Zawidowa.</p> <p>Efekty związane z remontem/przebudową budynku remizy strażackiej OSP służyć będą lokalnej społeczności (powstanie nowe miejsce, gdzie będą mogły być realizowane projekty w zakresie integracji społecznej mieszkańców zamieszkujących obszary rewitalizowane). Realizacja projektu pozwoli na dodatkowe pogłębienie współpracy międzynarodowej młodzieżówek OSP (w tym zaangażowanie w taką współpracę mieszkańców obszarów rewitalizowanych).</p> <p>Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa estetyki terenów zielonych oraz przestrzeni publicznych, co będzie miało wpływ na podniesienie jakości życia mieszkańców. Realizacja prac związana jest z koniecznością odpowiedniego zagospodarowania takiego typu przestrzeni publicznej (skwer miejski przy ul. Zgorzeleckiej, plac przy ul. Zgorzeleckiej/Wilczej).</p> <p>Projekt będzie miał również wpływ na ożywienie gospodarcze i kulturalne tej części Miasta.</p>
Wskaźnik produktu:	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]: 7,3 ha • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.]: 6 szt. • Długość przebudowanych dróg gminnych [km]: 0,15
Wskaźnik rezultatu:	Na poziomie SZOOP w ramach działania 6.3 nie planuje się wskaźników o charakterze rezultatu bezpośredniego
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	4 720 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki własne partnerów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze

Nr przedsięwzięcia	3/P
Nazwa zadania/projektu	Remont wielorodzinnych budynków mieszkalnych
Lokalizacja	<p>Podobszar rewitalizacji „A” w tym m.in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ul. Jana Pawła II 7 (w 100% własność komunalna), • ul. Jana Pawła II 19, • ul. Niepodległości 10 (w 100% własność komunalna), • ul. Niepodległości 6, • ul. Lubańska 6, • ul. Cmentarna 3, • Plac Zwycięstwa 1, 2, 11, 18, 20, 26 i 30 • ul. Strzelecka 1 • ul. Strzelecka 7, • ul. Strzelecka 9.

	<p>Podobszar rewitalizacji „B” w tym m.in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ul. Wilcza 11.
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów, Wspólnoty Mieszkaniowe
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	<p>Zakres prac dotyczy remontów, modernizacji (w tym w zakresie głębokiej termomodernizacji), prac konserwatorskich w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych (kamienicach) zlokalizowanych na Rynku i jego bezpośrednim sąsiedztwie oraz przy ul. Wilczej, ul. Parkowej oraz ul. Zgorzeleckiej (od ul. Parkowej do ul. Wilczej).</p> <p>Cel realizacji: Głównym celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności społeczno-gospodarczej i przestrzennej Zawidowa. W wyniku realizacji projektu nastąpi wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Zawidowa.</p> <p>Osiągnięcie powyższych celów możliwe będzie poprzez realizację celów szczegółowych tj.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zahamowanie zjawiska degradacji obszaru Rynku i ulic do niego przyległych oraz obszaru zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie parku miejskiego. • obniżenie energochłonności infrastruktury budynków mieszkalnych oraz poprawę jakości powietrza (zmniejszenie emisji pyłów i emisji CO₂) na obszarze objętym procesem rewitalizacji, • zahamowanie procesu marginalizacji ekonomicznej i społecznej rewitalizowanego obszaru, • zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta, • ożywienie gospodarcze i kulturalne tej części Miasta. • poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji i odtwarzanie więzi społecznych.
Przeznaczenie	<p>Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa estetyki rewitalizowanego terenu, co będzie miało wpływ na podniesienie jakości życia mieszkańców, prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>Realizacja projektu wpłynie na poprawę stanu i efektywności optymalnego wykorzystania energii elektrycznej i ciepłej w budynkach wielorodzinnych. Efekty projektu służyć będą Miastu Zawidów oraz lokalnej społeczności. W wyniku realizacji projektu nastąpi zwiększenie atrakcyjności społeczno-gospodarczej i przestrzennej Zawidowa oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej. Projekt przyczyni się również do poprawy środowiska naturalnego (zmniejszenie poziomu niskiej emisji).</p>
Wskaźnik produktu:	<ul style="list-style-type: none"> • Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich (CI 40): 12 • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]: 21,7 ha
Wskaźnik rezultatu:	Na poziomie SZOOP w ramach działania 6.3 nie planuje się wskaźników o charakterze rezultatu bezpośredniego
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	2.750.000
Przewidywane źródła finansowania	<p>środki własne – budżet Miasta Zawidów, wspólnoty mieszkaniowe, zarządcy budynków.</p> <p>środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POIiŚ 2014 – 2020, inne fundusze.</p>

7.2 OPIS UZUPEŁNIAJĄCYCH ZADAŃ/PROJEKTÓW (LISTA B).

7.2.1 Projekty inwestycyjne

Nr przedsięwzięcia	4/U
Nazwa zadania/projektu	Zagospodarowanie otoczenia kościoła ewangelickiego oraz stworzenie punktu widokowego
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A” ul. Cmentarna, Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności turystycznej tej części Zawidowa, przywrócenie temu miejscu wartości historycznych i estetycznych.
Przeznaczenie	W wyniku realizacji projektu zakłada się zagospodarowanie turystyczne otoczenia kościoła ewangelickiego oraz urządzenie punktu widokowego oraz punktu postoju turystów w miejsce odpoczynku dla turystów, małej architektury turystycznej oraz zagospodarowanie terenów zielonych. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim turystom oraz lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 000 000 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.

Nr przedsięwzięcia	5/U
Nazwa zadania/projektu	Modernizacja Ośrodka Kultury w Zawidowie
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „B” ul. Zgorzelecka 39, Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest podniesienie standardu świadczonych usług kulturalnych poprzez Ośrodek Kultury w Zawidowie.
Przeznaczenie	Realizacja inwestycji przyczyni się do zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców, wpłynie na zwiększenie integracji lokalnej społeczności oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego miejscowości.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	800 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	6/U
Nazwa zadania/projektu	Budowa ścieżki rowerowej oraz włączenie jej do międzynarodowego systemu ścieżek/dróg rowerowych
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A” i „B”. Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest poprawa atrakcyjności turystycznej Zawidowa poprzez budowę ścieżek/dróg rowerowych.
Przeznaczenie	Obszar objęty inwestycją cechuje się dużym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym. Projekt przewiduje budowę lokalnego systemu ścieżek rowerowych w Zawidowie oraz włączenie ścieżek do istniejącego krajowego i międzynarodowego systemu. Efekty projektu służyć będą przede wszystkim turystom oraz lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	750 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020, PROW 2014-2020.

Nr przedsięwzięcia	7/U
Nazwa zadania/projektu	Opracowanie strategii promocji w oparciu o postać Jakuba Boehme wraz z realizacją zadań inwestycyjnych
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A” i „B”. Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest utworzeniu i promocja produktu turystycznego opartego na dziedzictwie historycznym urodzonego w Zawidowie Jakuba Boehme.
Przeznaczenie	W wyniku realizacji projektu zakłada się zwiększenie liczby turystów odwiedzających Zawidów oraz rozwój gospodarczy w tym tworzenie miejsc w sektorze związanym z obsługą ruchu turystycznego. Zakres prac dot. utworzenia miejsc tworzących atrakcje turystyczne zostanie określony na etapie opracowania strategii (m.in. stworzenie izby pamięci im. Jakuba Boehme). Efekty projektu służyć będą przede wszystkim turystom i społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	250 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	8/U
Nazwa zadania/projektu	Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A”, Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. Cel realizacji: Wzrost zapotrzebowania na energię (elektryczną i ciepłą) spowodowany rozwojem sektora mieszkaniowego, gospodarczego i komunalnego, ograniczona ilość zasobów naturalnych, a także zanieczyszczenie środowiska, powodują konieczność lepszego wykorzystania dostępnych zasobów.
Przeznaczenie	Realizacja projektu wpłynie na poprawę stanu i efektywności optymalnego wykorzystania energii elektrycznej i ciepłej w budynkach użyteczności publicznej. Efekty projektu służyć będą Miastu Zawidów oraz lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 100 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POIiŚ 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	9/U
Nazwa zadania/projektu	Modernizacja sieci wodociągowej
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A” i „B”, Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Głównym celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców Zawidowa oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój działalności turystycznej i gospodarczej w związku z poprawą systemu zaopatrzenia w wodę.
Przeznaczenie	Zapewnienie ciągłości dostaw wody o wysokich parametrach fizyko - chemicznych i walorach konsumpcyjnych stanowi podstawowy warunek rozwoju gospodarki, osadnictwa i turystyki w Zawidowie. Pobudzenie aktywności inwestycyjnej i społecznej powinno pozytywnie wpłynąć na decyzje o podejmowaniu działalności na tym obszarze przez potencjalnych inwestorów. Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności, przedsiębiorcom oraz turystom.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	2 500 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	10/U
Nazwa zadania/projektu	Rozbudowa i modernizacja sieci systemów kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A” i „B”, Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Podstawowym celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków społeczno – gospodarczo – przyrodniczych Zawidowa poprzez wzrost wyposażenia miasta w system kanalizacji zbiorczej (sanitarnej i deszczowej).
Przeznaczenie	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej przyczyni się do ograniczenia procesu przedostawania się niebezpiecznych substancji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi do wody i gleby oraz dotrzymywania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności, przedsiębiorcom oraz turystom.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	3 500 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	11/U
Nazwa zadania/projektu	Ograniczanie niskiej emisji na terenie gminy - działania związane z dofinansowaniem OZE dla mieszkańców gminy
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A” i „B”, Zawidów.
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Beneficjenci: mieszkańcy Zawidowa Partner: Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Głównym celem projektu jest zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii. Projekt przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, poprzez efektywne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii - ograniczenie emisji zanieczyszczeń (niska emisja). Tym samym nastąpi poprawa warunków życia mieszkańców Zawidowa oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój działalności turystycznej i gospodarczej.
Przeznaczenie	Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności oraz turystom (mniejsze zanieczyszczenie powietrza).
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2022
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 600 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – osoby fizyczne, budżet Miasta Zawidów. środki zewnętrzne – POIiŚ 2014-2020, inne fundusze zewnętrzne.

Nr przedsięwzięcia	12/U
Nazwa zadania/projektu	Mieszkalnictwo socjalne – adaptacja budynku na cele utworzenia mieszkań socjalnych
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A”, Zawidów
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Cel realizacji: Celem projektu jest pozyskanie lokali socjalnych dla rodzin eksmitowanych z dotychczas zajmowanych mieszkań i posiadających przyznane przez Sąd prawo do lokalu socjalnego oraz realizacja wniosków o lokale socjalne, spełniających określone przez Radę Miejską w Zawidowie kryteria.
Przeznaczenie	Przedmiotem projektu jest przebudowa budynku w celu adaptacji jego na mieszkania socjalne. Efekty projektu służyć będą lokalnej społeczności.
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 200 000 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, inne fundusze.

Nr przedsięwzięcia	13/U
Nazwa zadania/projektu	Poprawa jakości i standardu dróg, chodników placów na terenie Miasta Zawidów
Lokalizacja	Podobszar rewitalizacji „A” <ul style="list-style-type: none"> • ul. Grunwaldzka, • ul. Strzelecka, • ul. Cmentarna, • ul. Szeroka, • ul. Zgorzelecka • ul. Niecała,
Jednostka odpowiedzialna za realizację	Miasto Zawidów
Krótki opis przedsięwzięcia / Cel realizacji	Modernizacja dróg gminnych, chodników, parkingów, placów w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • ul. Grunwaldzka, • ul. Strzelecka, • ul. Cmentarna, • ul. Szeroka, • ul. Zgorzelecka, • ul. Niecała. <p>Łączna długość ww. ulic wynosi 1,23 km.</p> <p>Cel realizacji: Usprawnienie komunikacji w ruchu pieszo – jeźdźnym na terenie obszaru przeznaczonego do rewitalizacji. Poprawa warunków do zaspokajania potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców Zawidowa i nawiązywania kontaktów międzyludzkich, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.</p>
Przeznaczenie	Drogi gminne, chodniki i place służyć będą zarówno mieszkańcom przedsiębiorcom, jak i turystom. Stanowiąc będą połączenie komunikacyjne

	<p>z budynkami mieszkalnymi, infrastrukturą publiczną, zakładami pracy, placówkami handlowo-usługowymi zlokalizowanymi na terenie Zawidowa.</p> <p>Modernizacja ciągów komunikacyjnych ma również wpłynąć na poprawę dostępności do granicy polsko – czeskiej oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie.</p>
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	1 800 000
Przewidywane źródła finansowania	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

7.2.2 Projekty nieinwestycyjne

Nr zadania	Nazwa zadania/projektu	Planowany efekt realizacji	Jednostka realizująca	Partnerzy	Przewidywany koszt w zł	lata realizacji
14/U	Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci.	Wyrównywanie dysproporcji i zwiększenie szans edukacyjnych uczniów.	Miasto Zawidów, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	120 000	2016-2022
15/U	Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci i młodzieży (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych)	Wyrównywanie dysproporcji i zwiększenie szans edukacyjnych uczniów. Poprawa efektywności uczenia się oraz zwiększenie umiejętności uczniów w zakresie kompetencji kluczowych.	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	80 000	2016-2022
16/U	Pogłębianie współpracy i wymiany międzynarodowej dzieci i młodzieży	Aktywizacja społeczna poprzez nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, wyrównywanie dysproporcji i zwiększenie szans edukacyjnych uczniów.	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	organizacje pozarządowe, podmioty zagraniczne (m.in. placówki edukacyjne), Ośrodek Kultury w Zawidowie.	65 000	2016-2022
17/U	Rozwój programów odkrywania i wspierania talentów	Zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	35 000	2016-2022
18/U	Wdrażanie systemowych form wsparcia wyboru kierunków kształcenia i rozwój doradztwa zawodowego	Wykształcenie właściwych postaw w zakresie podejmowania decyzji w zakresie wyboru zawodu w powiązaniu z aktualnymi potrzebami rynku pracy.	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pracodawców, Ośrodek Kultury w Zawidowie	22 000	2016-2022

Nr zadania	Nazwa zadania/projektu	Planowany efekt realizacji	Jednostka realizująca	Partnerzy	Przewidywany koszt w zł	lata realizacji
19/U	Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie dostosowania oferty kształcenia do potrzeb subregionalnego rynku pracy	Wykształcenie właściwych postaw w zakresie podejmowania decyzji w zakresie wyboru zawodu w powiązaniu z aktualnymi potrzebami rynku pracy.	Miasto Zawidów, szkoły ponadgimnazjalne, Powiat zgorzelecki,	organizacje pracodawców, przedsiębiorstwa	22 000	2016-2022
20/U	Rozwój systemu doradztwa zawodowego, koordynacja działań instytucji różnych szczebli	Nabycie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych.	Powiatowy Urząd Pracy	Miasto Zawidów, szkoły, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Szkolne Ośrodki Kariery, organizacje pracodawców	30 000	2016-2022
21/U	Promocja podejmowania nauki na kierunkach zawodowych, w tym technicznych; podnoszenie rangi szkół zawodowych.	Wykształcenie właściwych postaw w zakresie podejmowania decyzji w zakresie wyboru zawodu w powiązaniu z aktualnymi potrzebami rynku pracy. Nabycie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych.	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, gminy powiatu zgorzeleckiego, przedsiębiorstwa, Ośrodek Kultury w Zawidowie, organizacje pozarządowe	85 000	2016-2022
22/U	Aktywna współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie udzielania informacji, szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców oraz osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą	Zmniejszenie poziomu bezrobocia, zwiększenie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych.	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje Pracodawców, NGO	Gmina Zawidów, Województwo dolnośląskie, Powiat zgorzelecki, Gminy Porozumienia Izerskiego	65 000	2016-2022
23/U	Współpraca z instytucjami oferującymi wsparcie finansowe dla rozwoju działalności gospodarczej	Zmniejszenie poziomu bezrobocia, zwiększenie poziomu przedsiębiorczości wśród	Miasto Zawidów, Instytucje Otoczenia Biznesu, Organizacja Pracodawców,	Banki	25 000	2016-2022

Nr zadania	Nazwa zadania/projektu	Planowany efekt realizacji	Jednostka realizująca	Partnerzy	Przewidywany koszt w zł	lata realizacji
		mieszkańców obszarów rewitalizowanych.				
24/U	Wspieranie edukacji w zakresie przedsiębiorczości począwszy od wczesnych etapów kształcenia	Zmniejszenie poziomu bezrobocia, zwiększenie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych.	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie, Szkolne Ośrodki Kariery	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	20 000	2016-2022
25/U	Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do seniorów w kontekście starzenia się społeczeństwa	Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji wśród seniorów.	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe	15 000	2016-2022
26/U	Stworzenie oferty zajęć wspólnego spędzania czasu przez dzieci oraz rodziców, budowanie oferty międzypokoleniowej	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji.	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	organizacje pozarządowe,	20 000	2016-2022
27/U	Ekspozowanie tożsamości regionalnej i wielokulturowej spuścizny historycznej Zawidowa	Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Podejmowanie inicjatyw kulturalnych zapoznających mieszkańców (szczególności dzieci i młodzieży) z tradycją	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, Województwo dolnośląskie, Gminy Partnerstwa Izerskiego, organizacje pozarządowe, organizacje turystyczne, szkoły, instytucje kultury,	25 000	2016-2022

Nr zdania	Nazwa zadania/projektu	Planowany efekt realizacji	Jednostka realizująca	Partnerzy	Przewidywany koszt w zł	lata realizacji
		i kulturą regionu, wzmocnienie więzi rodzinnych oraz budowanie postawy patriotycznej		uniwersytety trzeciego wieku		
28/U	Wykreowanie rozpoznawalnego produktu turystycznego/kulturalnego Zawidowa	Wzrost postaw patriotyzmu lokalnego, pogłębienie świadomości lokalnej i regionalnej oraz kreowanie zainteresowań.	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, Województwo dolnośląskie, Gminy Partnerstwa Izerskiego, organizacje pozarządowe, LGD, kapitał prywatny	35 000	2016-2022
29/U	Współorganizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym – wydarzenia cykliczne, ponadlokalne (np. teatry uliczne)	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji.	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, Województwo dolnośląskie, Gminy Partnerstwa Izerskiego, Nadleśnictwa, LGD, kapitał prywatny, organizacje pozarządowe.	85 000	2016-2022
30/U	Realizacja działań związanych z propagowaniem aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji.	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	organizacje pozarządowe	65 000	2016-2022

Nr zadania	Nazwa zadania/projektu	Planowany efekt realizacji	Jednostka realizująca	Partnerzy	Przewidywany koszt w zł	lata realizacji
31/U	Kształtowanie wśród młodzieży sportowego modelu spędzania czasu wolnego (międzyszkolna rywalizacja sportowa)	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji.	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, Gminy Partnerstwa Izerskiego, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie.	110 000	2016-2022
32/U	Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów	Wpływ na zwiększenie świadomości społeczności nt. problemu niskiej emisji skutkujący rzeczywistą poprawą jakości powietrza, zagospodarowania odpadów i utrzymania czystości środowiska naturalnego.	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie.	organizacje pozarządowe, mieszkańcy Zawidowa, inwestorzy, przedsiębiorcy	20 000	2016-2022
33/U	Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE	Wpływ na zwiększenie świadomości społeczności nt. problemu niskiej emisji skutkujący rzeczywistą poprawą jakości powietrza.	Miasto Zawidów	Powiat zgorzelecki, Województwo dolnośląskie, mieszkańcy Zawidowa, inwestorzy, przedsiębiorcy	15 000	2016-2022
34/U	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej	Wpływ na zwiększenie świadomości społeczności nt. problemu zagospodarowania odpadów i utrzymania czystości środowiska naturalnego.	Miasto Zawidów, podmioty odpowiedzialne za gospodarkę odpadami	Powiat zgorzelecki, organizacje pozarządowe, Nadleśnictwa, mieszkańcy Zawidowa, Ośrodek Kultury w Zawidowie	10 000	2016-2022
35/U	Dodatkowe pogłębianie współpracy międzynarodowej młodzieżówek OSP	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	OSP w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Miasto Zawidów, podmioty zagraniczne (w tym zagraniczne OSP).	45 000	2016-2022

Nr zadania	Nazwa zadania/projektu	Planowany efekt realizacji	Jednostka realizująca	Partnerzy	Przewidywany koszt w zł	lata realizacji
36/U	Promocja i upowszechnianie zdrowego stylu życia	Poprawa stanu zdrowia mieszkańców, kształtowanie właściwych postaw w zakresie spędzania wolnego czasu, aktywizacja społeczna.	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe	15 000	2016-2022
37/U	Wpieranie i integracja działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej	Wsparcie osób zainteresowanych działaniami i zatrudnieniem w sektorze ekonomii społecznej zamieszkujących obszary objęte procesem rewitalizacji.	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe	15 000	2016-2022
38/U	Podejmowanie działań dostosowawczych w polityce społecznej w kontekście starzenia się społeczeństwa	Dostosowanie oferty usług publicznych do potrzeb osób zamieszkujących obszary przeznaczone do rewitalizacji. Tym samym wydłużony zostanie okres aktywności zawodowej i społecznej seniorów.	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	10 000	2016-2022
39/U	Podejmowanie działań dostosowawczych z zakresu opieki medycznej do wyzwań demograficznych	Dostosowanie oferty usług publicznych do potrzeb osób zamieszkujących obszary przeznaczone do rewitalizacji. Tym samym wydłużony zostanie okres aktywności zawodowej i społecznej seniorów.	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	Miasto Zawidów, Szpital Powiatowy, NFZ, organizacje pozarządowe	10 000	2016-2022
40/U	Utworzenie sieci mobilnych usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych	Dostosowanie oferty usług publicznych do potrzeb osób zamieszkujących obszary przeznaczone do rewitalizacji. Tym samym wydłużony zostanie okres aktywności społecznej seniorów i osób niepełnosprawnych.	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe	45 000	2016-2022

Nr zdania	Nazwa zadania/projektu	Planowany efekt realizacji	Jednostka realizująca	Partnerzy	Przewidywany koszt w zł	lata realizacji
41/U	Realizacja programów w zakresie wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Nabywanie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu.	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Powiat zgorzelecki, Ośrodek Kultury w Zawidowie	40 000	2016-2022
42/U	Realizacja programów mających na celu wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	Organizacje pozarządowe, Powiat zgorzelecki, Ośrodek Kultury w Zawidowie	40 000	2016-2022
43/U	Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia świadomości i tożsamości lokalnej mieszkańców Zawidowa	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	25 000	2016-2022
44/U	Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	15 000	2016-2022
45/U	Promocja i wsparcie form samoorganizacji społecznej	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	15 000	2016-2022
46/U	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Aktywizacja społeczna w oparciu o współpracę z sektorem pozarządowym.	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	5 000	2016-2022

Nr zdania	Nazwa zadania/projektu	Planowany efekt realizacji	Jednostka realizująca	Partnerzy	Przewidywany koszt w zł	lata realizacji
47/U	Rozwijanie partnerstw publiczno-społecznych	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Aktywizacja społeczna w oparciu o współpracę z sektorem pozarządowym.	Miasto Zawidów	Podmioty prywatne, organizacje pozarządowe	25 000	2016-2022
48/U	Kształtowanie postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych	Nabywanie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu.	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	30 000	2016-2022
49/U	Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym w zakresie ruchu drogowego (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne).	Poprawa bezpieczeństwa publicznego na obszarach rewitalizowanych w tym w szczególności zmniejszenie czynów chuligańskich, wandalizmu.	Miasto Zawidów, Komenda Powiatowa Policji	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	150 000	2016-2022
50/U	Program Aktywności Lokalnej dla obszaru objętego procesem rewitalizacji	Nastąpi reintegracja społeczna, dzięki zaplanowaniu działań zwiększających szansę na przygotowanie mieszkańców do samopomocy, rozwoju zawodowego oraz podejmowaniu efektywniejszych działań społecznych.	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	15 000	2016-2022

8 MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI

Lokalny program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych, które mogą być współfinansowane ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego, lub technicznego, lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to w każdym przypadku obowiązku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wskazują na następujące rodzaje komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji:

- komplementarność przestrzenna,
- komplementarność problemowa,
- komplementarność proceduralno-instytucjonalna,
- komplementarność międzyokresowa,
- komplementarność źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii. Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Komplementarność przestrzenna skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla skuteczności programu rewitalizacji.

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, „rewitalizacji społecznej” – określeń błędnie stosowanych, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania

działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle.

W celu zapewnienia komplementarności międzyokresowej IZ RPO opracowuje analizę i krytyczną ocenę oraz formułuje wnioski na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007-2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie. Na tej podstawie dokonywane jest zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji.

Koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE. Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanych zmian.

Oznacza to, że budowa i realizacji programu rewitalizacji jest zabiegiem złożonym. Wymaga bowiem przeprowadzenia wielu działań o charakterze diagnostycznym, konsultacyjnym, negocjacyjnym, planistycznym, prawnym, wdrożeniowym i monitoringowym – korygowania projektów i działań w trakcie ich realizacji oraz kompleksowej oceny po zakończeniu. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu rewitalizacji wymaga utworzenia lub wyznaczenia przez podmiot rewitalizacji organu, któremu czynność ta zostanie powierzona.

8.1 POWIĄZANIA WYSTĘPUJĄCE POMIĘDZY CELAMI SZCZEGÓŁOWYMI LPR A PROJEKTAMI /PROGRAMAMI

Poniżej zaprezentowano analizę występujących powiązań pomiędzy celami szczegółowymi a poszczególnymi projektami/programami (przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie komponentu przestrzenno-środowiskowego i infrastrukturalnego, przedsięwzięcia w zakresie komponentu społeczno-gospodarczego).

CS1. Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych

- komponent przestrzenny: 1/P, 2/P, 3/P, 4U, 5U, 6/U, 8U, 12/U, 13/U.
- komponent społeczno-gospodarczy: 32/U, 34/U.

CS2 Ochrona przed czynnikami szkodliwymi i zanieczyszczeniem środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej, termomodernizację obiektów, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz rewaloryzację i utworzenie zielonych przestrzeni publicznych.

- komponent przestrzenny: 1/P, 2/P, 3/P, 4U, 5/U, 6/U, 8/U, 9/U, 10/P, 11/U, 13/U.
- komponent społeczno-gospodarczy: 32/U, 33/U, 34/U

CS3. Rozbudowa, modernizacja oraz poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, w szczególności posiadających walory historyczne i architektoniczne.

- komponent przestrzenny: 1/P, 2/P, 3/P, 5/U, 8/U, 12/U.

CS4. Inwestycje w infrastrukturę społeczną, które przyczyniają się do promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych.

- komponent przestrzenny: 1/P, 2/P, 4/U, 5/U, 6/U, 7/U, 12/U.

Obszar (komponent) społeczno-gospodarczy

CS5. Aktywizacja i promocja zaangażowania społecznego osób zamieszkujących obszary zdegradowane, która wpłynie bezpośrednio lub pośrednio na ożywienie społeczne i gospodarcze, w tym: rozwój działalności kulturalnej, edukacyjnej, społecznej, opiekuńczej, integracyjnej, turystycznej i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

- komponent społeczno-gospodarczy: 18/U, 27/U, 28/U, 29/U, 30/U, 31/U, 35/U, 36/U, 38/U, 39/U, 42/U, 43/U, 44/U, 45/U, 46/U, 47/U, 48/U, 50/U.

CS6. Aktywne włączenie, w szczególności z zakresie promowania równych szans, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz zwiększania szans na zatrudnienie.

- komponent społeczno-gospodarczy: 14/U, 15/U, 16/U, 17/U, 18/U, 19/U, 20/U, 21/U, 22/U, 23/U, 24/U, 25/U, 26/U, 27/U, 30/U, 31/U, 37/U, 38/U, 39/U, 41/U, 48/U, 50/U.

CS7. Poprawienie struktury społecznej obszarów przewidzianych do rewitalizacji – likwidacja koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, poprawa bezpieczeństwa publicznego.

- komponent przestrzenny: 1/P, 2/P, 3/P, 12/U.
- komponent społeczno-gospodarczy: 4/U, 14/U, 15/U, 16/U, 17/U, 18/U, 19/U, 20/U, 21/U, 22/U, 23/U, 24/U, 25/U, 26/U, 27/U, 30/U, 31/U, 32/U, 34/U, 36/U, 37/U, 38/U, 39/U, 40/U, 41/U, 42/U, 43/U, 45/U, 48/U, 49/U.

8.2 POWIĄZANIA WYSTĘPUJĄCE POMIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI/PROGRAMAMI

Poniżej zaprezentowano analizę występujących powiązań pomiędzy przedsięwzięciami inwestycyjnymi dotyczącymi komponentu przestrzenno-środowiskowego i infrastrukturalnego, a przedsięwzięciami dotyczącymi komponentu społeczno-gospodarczego.

Lp.	przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące bezpośrednio komponentu przestrzenno-środowiskowego i infrastrukturalnego	powiązanie z przedsięwzięciami dotyczącymi bezpośrednio komponentu społeczno-gospodarczego
1/P	Rewitalizacja rynku miejskiego w Zawidowie	27/U. Ekspozowanie tożsamości regionalnej i wielokulturowej spuścizny historycznej Zawidowa. 28/U. Wykreowanie rozpoznawalnego produktu turystycznego/ kulturalnego Zawidowa. 29/U. Współorganizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym – wydarzenia cykliczne, ponadlokalne (np. teatry uliczne). 32/U. Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów. 33/U. Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE. 34/U. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej. 37/U. Wspieranie i integracja działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. 38/U. Podejmowanie działań dostosowawczych w polityce społecznej w kontekście starzenia się społeczeństwa.

Lp.	przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące bezpośrednio komponentu przestrzenno-środowiskowego i infrastrukturalnego	powiązanie z przedsięwzięciami dotyczącymi bezpośrednio komponentu społeczno-gospodarczego
		<p>41/U. Realizacja programów w zakresie wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.</p> <p>42/U. Realizacja programów mających na celu wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej.</p> <p>43/U. Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia świadomości i tożsamości lokalnej mieszkańców Zawidowa.</p> <p>44/U. Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu.</p> <p>45/U. Promocja i wsparcie form samoorganizacji społecznej.</p> <p>46/U. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi.</p> <p>47/U. Rozwijanie partnerstw publiczno-społecznych.</p> <p>48/U. Kształtowanie postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych.</p> <p>49/U. Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym w zakresie ruchu drogowego (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne).</p> <p>50/U. Program Aktywności Lokalnej dla obszaru objętego procesem rewitalizacji.</p>
2/P	<p>Rewitalizacja parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej</p>	<p>14/U. Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci.</p> <p>15/U. Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci i młodzieży (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych).</p> <p>16/U. Pogłębianie współpracy i wymiany międzynarodowej dzieci i młodzieży.</p> <p>17/U. Rozwój programów odkrywania i wspierania talentów.</p> <p>18/U. Wdrażanie systemowych form wsparcia wyboru kierunków kształcenia i rozwój doradztwa zawodowego.</p> <p>19/U. Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie dostosowania oferty kształcenia do potrzeb subregionalnego rynku pracy.</p> <p>20/U. Rozwój systemu doradztwa zawodowego, koordynacja działań instytucji różnych szczebli.</p>

Lp.	przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące bezpośrednio komponentu przestrzenno-środowiskowego i infrastrukturalnego	powiązanie z przedsięwzięciami dotyczącymi bezpośrednio komponentu społeczno-gospodarczego
		<p>21/U. Promocja podejmowania nauki na kierunkach zawodowych, w tym technicznych; podnoszenie rangi szkół zawodowych.</p> <p>22/U. Aktywna współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie udzielania informacji, szkoleń.</p> <p>23/U. Współpraca z instytucjami oferującymi wsparcie finansowe dla rozwoju działalności gospodarczej.</p> <p>24/U. Wspieranie edukacji w zakresie przedsiębiorczości począwszy od wczesnych etapów kształcenia.</p> <p>25/U. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do seniorów w kontekście starzenia się społeczeństwa.</p> <p>26/U. Stworzenie oferty zajęć wspólnego spędzania czasu przez dzieci oraz rodziców, budowanie oferty międzypokoleniowej.</p> <p>27/U. Ekspozowanie tożsamości regionalnej i wielokulturowej spuścizny historycznej Zawidowa.</p> <p>28/U. Wykreowanie rozpoznawalnego produktu turystycznego/ kulturalnego Zawidowa.</p> <p>29/U. Współorganizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym – wydarzenia cykliczne, ponadlokalne (np. teatry uliczne).</p> <p>30/U. Realizacja działań związanych z propagowaniem aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia.</p> <p>31/U. Kształtowanie wśród młodzieży sportowego modelu spędzania czasu wolnego (międzyszkolna rywalizacja sportowa).</p> <p>32/U. Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów.</p> <p>34/U. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej.</p> <p>35/U. Dodatkowe pogłębianie współpracy międzynarodowej młodzieżówek OSP.</p> <p>36/U. Promocja i upowszechnianie zdrowego stylu życia.</p> <p>37/U. Wpieranie i integracja działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.</p> <p>38/U. Podejmowanie działań dostosowawczych w polityce społecznej w kontekście starzenia się społeczeństwa.</p> <p>41/U. Realizacja programów w zakresie wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.</p> <p>42/U. Realizacja programów mających na celu wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej.</p>

Lp.	przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące bezpośrednio komponentu przestrzennego i infrastrukturalnego	powiązanie z przedsięwzięciami dotyczącymi bezpośrednio komponentu społeczno-gospodarczego
		<p>43/U. Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia świadomości i tożsamości lokalnej mieszkańców Zawidowa.</p> <p>44/U. Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu.</p> <p>45/U. Promocja i wsparcie form samoorganizacji społecznej.</p> <p>46/U. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi.</p> <p>47/U. Rozwijanie partnerstw publiczno-społecznych.</p> <p>49/U. Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym w zakresie ruchu drogowego (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne).</p> <p>50/U. Program Aktywności Lokalnej dla obszaru objętego procesem rewitalizacji.</p>
3/P	Remont wielorodzinnych budynków mieszkalnych	<p>32/U. Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów.</p> <p>33/U. Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE.</p> <p>34/U. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej.</p> <p>47/U. Rozwijanie partnerstw publiczno-społecznych.</p> <p>49/U. Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym w zakresie ruchu drogowego (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne).</p>
4/U	Zagospodarowanie otoczenia kościoła ewangelickiego oraz stworzenie punktu widokowego	<p>27/U. Ekspozowanie tożsamości regionalnej i wielokulturowej spuścizny historycznej Zawidowa.</p> <p>28/U. Wykreowanie rozpoznawalnego produktu turystycznego/ kulturalnego Zawidowa.</p> <p>29/U. Współorganizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym – wydarzenia cykliczne, ponadlokalne (np. teatry uliczne).</p> <p>34/U. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej</p> <p>43/U. Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia świadomości i tożsamości lokalnej mieszkańców Zawidowa.</p>
5/U	Modernizacja Ośrodka Kultury w Zawidowie	<p>14/U. Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach</p>

Lp.	przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące bezpośrednio komponentu przestrzenno-środowiskowego i infrastrukturalnego	powiązanie z przedsięwzięciami dotyczącymi bezpośrednio komponentu społeczno-gospodarczego
		<p>edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci.</p> <p>15/U. Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci i młodzieży (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych).</p> <p>16/U. Pogłębianie współpracy i wymiany międzynarodowej dzieci i młodzieży.</p> <p>17/U. Rozwój programów odkrywania i wspierania talentów.</p> <p>18/U. Wdrażanie systemowych form wsparcia wyboru kierunków kształcenia i rozwój doradztwa zawodowego.</p> <p>19/U. Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie dostosowania oferty kształcenia do potrzeb subregionalnego rynku pracy.</p> <p>20/U. Rozwój systemu doradztwa zawodowego, koordynacja działań instytucji różnych szczebli.</p> <p>21/U. Promocja podejmowania nauki na kierunkach zawodowych, w tym technicznych; podnoszenie rangi szkół zawodowych.</p> <p>22/U. Aktywna współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie udzielania informacji, szkoleń.</p> <p>25/U. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do seniorów w kontekście starzenia się społeczeństwa.</p> <p>26/U. Stworzenie oferty zajęć wspólnego spędzania czasu przez dzieci oraz rodziców, budowanie oferty międzypokoleniowej.</p> <p>27/U. Eksponowanie tożsamości regionalnej i wielokulturowej spuścizny historycznej Zawidowa.</p> <p>28/U. Wykreowanie rozpoznawalnego produktu turystycznego/ kulturalnego Zawidowa.</p> <p>30/U. Realizacja działań związanych z propagowaniem aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia.</p> <p>31/U. Kształtowanie wśród młodzieży sportowego modelu spędzania czasu wolnego (międzyszkolna rywalizacja sportowa).</p> <p>36/U. Promocja i upowszechnianie zdrowego stylu życia.</p> <p>38/U. Podejmowanie działań dostosowawczych w polityce społecznej w kontekście starzenia się społeczeństwa.</p>

Lp.	przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące bezpośrednio komponentu przestrzennego-środowiskowego i infrastrukturalnego	powiązanie z przedsięwzięciami dotyczącymi bezpośrednio komponentu społeczno-gospodarczego
		<p>43/U. Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia świadomości i tożsamości lokalnej mieszkańców Zawidowa.</p> <p>44/U. Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu.</p> <p>45/U. Promocja i wsparcie form samoorganizacji społecznej.</p> <p>46/U. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi.</p> <p>47/U. Rozwijanie partnerstw publiczno-społecznych.</p> <p>48/U. Kształtowanie postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych.</p> <p>50/U. Program Aktywności Lokalnej dla obszaru objętego procesem rewitalizacji.</p>
6/U	Budowa ścieżki rowerowej oraz włączenie jej do międzynarodowego systemu ścieżek/dróg rowerowych	<p>25/U. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do seniorów w kontekście starzenia się społeczeństwa.</p> <p>30/U. Realizacja działań związanych z propagowaniem aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia.</p> <p>31/U. Kształtowanie wśród młodzieży sportowego modelu spędzania czasu wolnego (międzyszkolna rywalizacja sportowa).</p> <p>36/U. Promocja i upowszechnianie zdrowego stylu życia.</p> <p>49/U. Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym w zakresie ruchu drogowego (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne).</p>
7/U	Opracowanie strategii promocji w oparciu o postać Jakuba Boehme wraz z realizacją zadań inwestycyjnych	<p>27/U. Ekspozowanie tożsamości regionalnej i wielokulturowej spuścizny historycznej Zawidowa.</p> <p>28/U. Wykreowanie rozpoznawalnego produktu turystycznego/ kulturalnego Zawidowa.</p> <p>29/U. Współorganizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym – wydarzenia cykliczne, ponadlokalne (np. teatry uliczne).</p> <p>43/U. Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia świadomości i tożsamości lokalnej mieszkańców Zawidowa.</p> <p>47/U. Rozwijanie partnerstw publiczno-społecznych.</p>
8/U	Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	<p>32/U. Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów.</p> <p>33/U. Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE.</p>

Lp.	przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące bezpośrednio komponentu przestrzenno-środowiskowego i infrastrukturalnego	powiązanie z przedsięwzięciami dotyczącymi bezpośrednio komponentu społeczno-gospodarczego
9/U	Modernizacja sieci wodociągowej	32/U. Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów. 34/U. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej.
10/U	Rozbudowa i modernizacja sieci systemów kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej	32/U. Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów. 34/U. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej.
11/U	Ograniczanie niskiej emisji na terenie gminy - działania związane z dofinansowaniem OZE dla mieszkańców gminy	32/U. Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów. 33/U. Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE. 34/U. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej.
12/U	Mieszkalnictwo socjalne – adaptacja budynku na cele utworzenia mieszkań socjalnych	48/U. Kształtowanie postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych. 49/U. Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym w zakresie ruchu drogowego (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne).
13/U	Poprawa jakości i standardu dróg, chodników, placów na terenie Miasta Zawidów	49/U. Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym w zakresie ruchu drogowego (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne).

Co do zasady projekty dotyczące komponentu społeczno-gospodarczego realizowane będą na obszarach rewitalizowanych (podobszar „A” i podobszar „B”) głównie z wykorzystaniem bazy infrastrukturalnej:

Podobszar „A”

- Urząd Miejski, Plac Zwycięstwa 21/22,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie, Plac Zwycięstwa 21/22,

Podobszar „B”

- Publiczne Przedszkole w Zawidowie, ul. Parkowa 2,
- Ośrodek Kultury, ul. Zgorzelecka 39,
- Ochotnicza Straż Pożarta w Zawidowie (remiza strażacka), ul. Wilcza 12, Zawidów,
- miejska baza sportowa:
 - boisko wielofunkcyjne „Orlik”, ul. Zgorzelecka 39,
 - stadion Miejski, ul. Zgorzelecka 39,
 - kort do tenisa ziemnego, ul. Zgorzelecka 39,

- budynek stanowiący zaplecze dla obiektów kompleksu sportowego (stadion miejski, boisko wielofunkcyjne „Orlik) – ul. Zgorzelecka 39,
- plac zabaw zlokalizowany na terenie skweru miejskiego przy ul. Zgorzeleckiej,
- zewnętrzna siłownia miejska – ul. Zgorzelecka 39 (w bezpośrednim sąsiedztwie Ośrodka Kultury w Zawidowie).

Z uwagi na istniejące uwarunkowania w zakresie dostępności obiektów ze sfery użyteczności publicznej oraz realizowanych usług publicznych na terenie Zawidowa, w celu efektywnej realizacji części projektów z zakresu Europejskiego Funduszu Społecznego wykorzystywana będzie następująca również baza infrastrukturalna:

- Zespół Szkół w Zawidowie (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum wraz bazą sportową – sala sportowa i boisko wielofunkcyjne), ul. Szkolna 4.

Wykorzystywanie ww. obiektów do realizacji projektów skierowanych do mieszkańców z obszarów rewitalizowanych będzie służyło realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji (podniesienie efektywności i skuteczności podejmowanych inicjatyw związanych w szczególności z zaangażowaniem osób zamieszkujących obszary rewitalizowane).

W tych obiektach będą realizowane przede wszystkim inicjatywy społeczne nakierowane na integrację społeczną, rozwój edukacyjny dzieci i młodzieży, kształtowanie postaw w zakresie przyszłej aktywności zawodowej dzieci i młodzieży, propagowanie aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia itp.

9 INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Zabezpieczenie finansowe działań związanych z realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016 – 2022 stanowią przede wszystkim środki budżetowe gminy. Jednakże środki własne Miasta Zawidów wspomagane będą środkami zewnętrznymi pochodzącymi m. in. ze środków Unii Europejskiej.

Podstawowe źródła pozabudżetowe wykorzystywane do realizacji strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – m. in. fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, w tym również Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki organizacji pozarządowych,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST.

Tabela 30. Ramy finansowe w odniesieniu do podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr zadania /projektu	Kierunki działania (nazwa)/ tytuł projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
1/P	Rewitalizacja rynku miejskiego w Zawidowie	Miasto Zawidów, Partnerzy m.in. Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa, Ochotnicza Straż Pożarna Zawidów, Fundacja Wspierania Inicjatyw Lokalnych PROBUS, Wielospecjalistyczny Szpital - Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu.	7 500 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki własne partnerów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
2/P	Rewitalizacja parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej	Miasto Zawidów, Partnerzy m.in. Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa, Ochotnicza Straż Pożarna Zawidów, Fundacja Wspierania Inicjatyw Lokalnych PROBUS, Wielospecjalistyczny Szpital - Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu.	4 720 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki własne partnerów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
3/P	Remont wielorodzinnych budynków mieszkalnych	Miasto Zawidów, Wspólnota Mieszkańcowa	2 750 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, wspólnoty mieszkaniowe, zarządcy budynków, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POIiŚ 2014 – 2020, inne fundusze.

Tabela 31. Ramy finansowe w odniesieniu do uzupełniających (pozostałych) projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – inwestycyjne.

Nr zadania /projektu	Kierunki działania (nazwa)/ tytuł projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
4/U	Zagospodarowanie otoczenia kościoła ewangelickiego oraz stworzenie punktu widokowego	Miasto Zawidów	1 000 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD, 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020.
5/U	Modernizacja Ośrodka Kultury w Zawidowie	Miasto Zawidów	800 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
6/U	Budowa ścieżki rowerowej oraz włączenie jej do międzynarodowego systemu ścieżek/dróg rowerowych	Miasto Zawidów	750 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, EWT 2014 – 2020, PROW 2014-2020
7/U	Opracowanie strategii promocji w oparciu o postać Jakuba Boehme wraz z realizacją zadań inwestycyjnych	Miasto Zawidów	250 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
8/U	Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Miasto Zawidów	1 100 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, POiŚ 2014 – 2020, inne fundusze.
9/U	Modernizacja sieci wodociągowej	Miasto Zawidów	2 500 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
10/U	Rozbudowa i modernizacja sieci systemów kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej	Miasto Zawidów	3 500 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
11/U	Ograniczanie niskiej emisji na terenie gminy - działania związane z dofinansowaniem OZE dla mieszkańców gminy	Beneficjenci: mieszkańcy Zawidowa Partner: Miasto Zawidów	1 600 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.
12/U	Mieszkalnictwo socjalne – adaptacja budynku na cele utworzenia mieszkań socjalnych	Miasto Zawidów	1 200 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, inne fundusze.
13/U	Poprawa jakości i standardu dróg, chodników, placów na terenie Miasta Zawidów	Miasto Zawidów	1 800 000	2016-2020	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, PROW 2014-2020, EWT 2014 – 2020, inne fundusze.

Tabela 32. Ramy finansowe w odniesieniu do uzupełniających (pozostałych) projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – nieinwestycyjne.

Nr zadania/projektu	Nazwa zadania/projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Partnerzy	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
14/U	Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci.	Miasto Zawidów, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	120 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, NGO.
15/U	Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych - wyrównywanie dysproporcji i zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci i młodzieży (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych)	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	80 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, NGO.
16/U	Pogłębianie współpracy i wymiany międzynarodowej dzieci i młodzieży	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	organizacje pozarządowe, podmioty zagraniczne (m.in. placówki edukacyjne), Ośrodek Kultury w Zawidowie.	65 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, NGO.
17/U	Rozwój programów odkrywania i wspierania talentów	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	35 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – RPO WD 2014-2020, inne środki UE, budżet państwa, NGO.
18/U	Wdrażanie systemowych form wsparcia wyboru kierunków kształcenia i rozwój doradztwa zawodowego	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pracodawców, Ośrodek Kultury w Zawidowie	22 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, PUP.
19/U	Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie dostosowania oferty kształcenia do potrzeb subregionalnego rynku pracy	Miasto Zawidów, szkoły ponadgimnazjalne Powiat zgorzelecki,	organizacje pracodawców, przedsiębiorstwa	22 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, Powiat Zgorzelecki, prywatni przedsiębiorcy.

Nr zadania/projektu	Nazwa zadania/projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Partnerzy	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
20/U	Rozwój systemu doradztwa zawodowego, koordynacja działań instytucji różnych szczebli	Powiatowy Urząd Pracy	Miasto Zawidów, szkoły, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Szkolne Ośrodki Kariery, organizacje pracodawców	30 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, PUP, organizacje przedsiębiorców i inne.
21/U	Promocja podejmowania nauki na kierunkach zawodowych, w tym technicznych; podnoszenie rangi szkół zawodowych.	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, gminy powiatu zgorzeleckiego, przedsiębiorstwa, Ośrodek Kultury w Zawidowie, organizacje pozarządowe	85 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, Powiat Zgorzelecki, organizacje przedsiębiorców i inne.
22/U	Aktywna współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie udzielania informacji, szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców oraz osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą	Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje Pracodawców, NGO	Gmina Zawidów, Województwo dolnośląskie, Powiat zgorzelecki, Gminy Porozumienia Izerskiego	65 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, środki innych JST, organizacje przedsiębiorców, NGO i inne.
23/U	Współpraca z instytucjami oferującymi wsparcie finansowe dla rozwoju działalności gospodarczej	Miasto Zawidów, Instytucje Otoczenia Biznesu, Organizacja Pracodawców,	Banki	25 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – IOB, organizacje przedsiębiorców, banki i inne.
24/U	Wspieranie edukacji w zakresie przedsiębiorczości począwszy od wczesnych etapów kształcenia	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie, Szkolne Ośrodki Kariery	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	20 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, NGO i inne.
25/U	Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do seniorów w kontekście starzenia się społeczeństwa	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe	15 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, NGO i inne.
26/U	Stworzenie oferty zajęć wspólnego spędzania czasu przez dzieci oraz rodziców, budowanie oferty międzypokoleniowej	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie,	organizacje pozarządowe,	20 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet

Nr zadania/projektu	Nazwa zadania/projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Partnerzy	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
		Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole publiczne w Zawidowie				państwa, NGO i inne.
27/U	Ekspozowanie tożsamości regionalnej i wielokulturowej spuścizny historycznej Zawidowa	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, Województwo dolnośląskie, Gminy Partnerstwa Izerskiego, organizacje pozarządowe, organizacje turystyczne, szkoły, instytucje kultury, uniwersytety trzeciego wieku	25 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, inne JST, budżet państwa, NGO i inne.
28/U	Wykreowanie rozpoznawalnego produktu turystycznego/ kulturalnego Zawidowa	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, Województwo dolnośląskie, Gminy Partnerstwa Izerskiego, organizacje pozarządowe, LGD, kapitał prywatny	35 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO, inne JST, prywatni przedsiębiorcy i inne.
29/U	Współorganizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym – wydarzenia cykliczne, ponadlokalne (np. teatry uliczne)	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, Województwo dolnośląskie, Gminy Partnerstwa Izerskiego, Nadleśnictwa, LGD, kapitał prywatny, organizacje pozarządowe.	85 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO, inne JST, prywatni przedsiębiorcy i inne.
30/U	Realizacja działań związanych z propagowaniem aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	organizacje pozarządowe	65 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, budżet państwa, NGO i inne.
31/U	Kształtowanie wśród młodzieży sportowego modelu spędzania czasu wolnego (międzyszkolna rywalizacja sportowa)	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie	Powiat zgorzelecki, Gminy Partnerstwa	110 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów,

Nr zadania/projektu	Nazwa zadania/projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Partnerzy	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
			Izerskiego, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie.			środki zewnętrzne – środki UE, inne JST, NGO, budżet państwa i inne.
32/U	Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów	Miasto Zawidów, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie.	organizacje pozarządowe, mieszkańcy Zawidowa, inwestorzy, przedsiębiorcy	20 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO, NFOŚiGW i inne.
33/U	Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE	Miasto Zawidów	Powiat zgorzelecki, Województwo dolnośląskie, mieszkańcy Zawidowa, inwestorzy, przedsiębiorcy	15 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, inne JST, NFOŚiGW, środki prywatne mieszkańców, środki prywatne przedsiębiorców i inne.
34/U	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej	Miasto Zawidów, podmioty odpowiedzialne za gospodarkę odpadami	Powiat zgorzelecki, organizacje pozarządowe, Nadleśnictwa, mieszkańcy Zawidowa, Ośrodek Kultury w Zawidowie	10 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, skarb państwa, inne JST, NGO i inne.
35/U	Dodatkowe pogłębianie współpracy międzynarodowej młodzieżówek OSP	OSP w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Miasto Zawidów, podmioty zagraniczne (w tym zagraniczne OSP).	45 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
36/U	Promocja i upowszechnianie zdrowego stylu życia	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe	15 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
37/U	Wpieranie i integracja działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe	15 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.

Nr zadania/projektu	Nazwa zadania/projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Partnerzy	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
38/U	Podejmowanie działań dostosowawczych w polityce społecznej w kontekście starzenia się społeczeństwa	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury w Zawidowie	10 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
39/U	Podejmowanie działań dostosowawczych z zakresu opieki medycznej do wyzwań demograficznych	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	Miasto Zawidów, Szpital Powiatowy, NFZ, organizacje pozarządowe	10 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NFZ, inne JST, NGO i inne.
40/U	Utworzenie sieci mobilnych usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe	45 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
41/U	Realizacja programów w zakresie wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Powiat Zgorzelecki, Ośrodek Kultury w Zawidowie	40 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
42/U	Realizacja programów mających na celu wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie	Organizacje pozarządowe, Powiat Zgorzelecki, Ośrodek Kultury w Zawidowie	40 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
43/U	Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia świadomości i tożsamości lokalnej mieszkańców Zawidowa	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	25 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
44/U	Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	15 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
45/U	Promocja i wsparcie form samoorganizacji społecznej	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole	15 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.

Nr zadania/projektu	Nazwa zadania/projektu	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Partnerzy	Wartość projektu w zł	Lata realizacji	Źródła finansowania
			Publiczne w Zawidowie			
46/U	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi	Miasto Zawidów, MOPS w Zawidowie, Ośrodek Kultury w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	5 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
47/U	Rozwijanie partnerstw publiczno-społecznych	Miasto Zawidów	Podmioty prywatne, organizacje pozarządowe	25 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
48/U	Kształtowanie postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	30 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.
49/U	Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym w zakresie ruchu drogowego (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne).	Miasto Zawidów, Komenda Powiatowa Policji	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	150 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, KPP, NGO i inne.
50/U	Program Aktywności Lokalnej dla obszaru objętego procesem rewitalizacji	Miasto Zawidów, Ośrodek Kultury w Zawidowie, MOPS w Zawidowie	organizacje pozarządowe, Zespół Szkół w Zawidowie, Przedszkole Publiczne w Zawidowie	15 000	2016-2022	środki własne – budżet Miasta Zawidów, środki zewnętrzne – środki UE, NGO i inne.

10 MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH PODMIOTÓW ORAZ GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji podkreśla znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji w procesie tworzenia i realizacji/wdrażania programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych.

Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Procedura uspołecznienia na etapie przygotowania programu rewitalizacji przyjęła.

A) Warsztaty planowania strategicznego

Proces formułowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2020 realizowany był w oparciu o metodę partycypacji społecznej. Interesariusze zostali odpowiednio wcześniej poinformowani o planowanych spotkaniach. Informacje zostały zamieszczone na stronie internetowej miasta www.zawidow.eu. Podczas spotkań konsultowana była diagnoza Zawidowa, w której zostały określone przy pomocy odpowiednich wskaźników obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji. Interesariusze mieli możliwość udzielania swoich opinii oraz sugestii w podanym przedmiocie zainteresowania.

Określenie wizji rozwoju, celów głównych, szczegółowych i wreszcie formułowanie kluczowych zadań realizowane było w oparciu o partnerstwo lokalne przy zaangażowaniu przedstawicieli życia społecznego, gospodarczego oraz politycznego Zawidowa.

W warsztatach planowania strategicznego, które odbyły się w dniach 19 i 20 maja 2015 r. wzięły udział następujące osoby:

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja/podmiot reprezentowany
1	Elżbieta Sontowska	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
2	Maria Szkwarek	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
3	Robert Łężny	Burmistrz Miasta Zawidów
4	Artur Bieliński	Starosta Zgorzelecki
5	Marcin Rogacki	Sekretarz Miasta Zawidów
6	Anna Kozłowska	Kierownik MOPS w Zawidowie
7	Teresa Brud	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
8	Marian Prus	Certopa s.c.
9	Stanisław Wójcik	Radny Rady Miejskiej w Zawidowie
10	Ryszard Duma	Poligrafia ZPUH
11	Grzegorz Puzon	Agencja PKP BP S.A
12	Elżbieta Hetnar	Rodzinne Ogrody Działkowe
13	Maria Pichórz	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
14	Andrzej Zajdler	Przedstawiciel Wspólnoty Mieszkaniowej „Pod Modrzewiem”
15	Katarzyna Szmidt	Związek Emerytów i Rencistów
16	Regina Januskiewicz	Zespół Folklorystyczny „Jarzębina”, Związek Emerytów i Rencistów
17	Albin Gasik	Związek Emerytów i Rencistów, Zespół Folklorystyczny „Jarzębina”,
18	Cecylia Leciejewska	Związek Emerytów i Rencistów, Koło nr 6
19	Danuta Lachowicz	Zawitex Sp z o.o.
20	Maria Kaczmarek - Szymczak	Zespół Szkół Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego i Gimnazjum w Zawidowie
21	Janusz Kuszaj	Klub Sportowy „Piaś” Zawidów
22	Jan Nieckarz	OSPRR Zawidów
23	Monika Grabowska-Stachowicz	Urząd Miejski w Zawidowie
24	Agnieszka Roczon	Urząd Miejski w Zawidowie
25	Ks. Jacek Krasoń	Proboszcz Parafii rzymsko-katolickiej pod wezwaniem św. Józefa Rzemieślnika w Zawidowie
26	Piotr Michalkiewicz	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.
27	Anna Bartnik	Radna Rady Miejskiej w Zawidowie
28	Mariola Żurawińska	Zespół Szkół Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego i Gimnazjum w Zawidowie
29	Wiesława Młynek	Przedszkole Publiczne w Zawidowie
30	Krzyszyna Pilarska	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Zawidowie

B) Debata

W trakcie spotkań konsultacyjnych (warsztatów planowania strategicznego) prowadzone były debaty z interesariuszami procesu rewitalizacji. Podczas debaty interesariusze mieli możliwość zadawania pytań, wymiany sugestii oraz opinii na temat wyznaczonego obszaru zdegradowanego, obszaru rewitalizacji, przedstawionej diagnozy Miasta Zawidów.

C) Spotkania informacyjne/konsultacyjne

Spotkanie informacyjne/konsultacyjne w sprawie możliwości dofinansowania remontów budynków wielorodzinnych i zgłaszania propozycji inwestycyjnych do Lokalnego Programu Rewitalizacji. Spotkanie miało miejsce 21 września 2016 r, w Ośrodku Kultury w Zawidowie. W spotkaniu uczestniczyli zarządcy wspólnot mieszkaniowych oraz współwłaściciele budynków wielorodzinnych.

D) Zbieranie uwag ustnych

Podczas spotkań konsultacyjnych/warsztatów planowania strategicznego zbierano uwagi ustne, które zostały uwzględnione w dalszym etapie wyznaczania obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji. Uwagi zgłaszane przez uczestników spotkań konsultacyjnych zapisywane były przez osobę prowadzącą, a następnie zostały poddane analizie jakościowej. Zgromadzony materiał został wykorzystany na każdym etapie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji.

E) Korespondencyjne zbierania pomysłów rewitalizacyjnych.

Przeprowadzone zostało korespondencyjne zbieranie pomysłów i projektów rewitalizacyjnych w oparciu o przygotowany i uzgodniony formularz projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty i pomysły zostały ujęte w programie rewitalizacji.

F) Konsultacje projektu dokumentu online.

Wymienione działania pozwoliły tym samym wypracować wersję dokumentu końcowego. Konsultacje miały miejsce w pierwszej połowie października 2016 r.

Ponadto ważnym ogniwem w tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji był zespół roboczy ds. rewitalizacji, składający się z pracowników Urzędu Miejskiego w Zawidowie. Do zadań zespołu należało przede wszystkim zaopiniowanie obszaru, który został wyznaczony do rewitalizacji, opiniowanie planowanych działań inwestycyjnych na obszarze rewitalizacji, a także weryfikowanie założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji, monitorowanie prac nad dokumentem oraz systemu jego wdrażania i ewaluacji.

Procedura uspołecznienia na etapie realizacji programu rewitalizacji.

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji, jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.

Promocja Programu polegać będzie w szczególności na rozpowszechnianiu jego zapisów wśród lokalnej społeczności Miasta Zawidów. Do tego celu wykorzystane zostaną m.in. instrumenty komunikacji społecznej.

Efektywność partycypacji społecznej zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji, co oznacza, że nie tylko Miasto, jako podmiot zarządzający procesem rewitalizacji powinien informować stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szanse wyrażenia swojej opinii na temat realizowanych działań.

Poniżej prezentowane są zasady, którymi kierować się będzie Miasto Zawidów w realizacji procesu konsultacji społecznych.

Zasady partycypacji w projekcie:

- Dwustronny przepływ informacji.
- Rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji.
- Angażowanie społeczności na możliwie wielu etapach działań rewitalizacyjnych.
- Wieloetapowość konsultacji społecznych.
- Wieloaspektowość konsultacji społecznych.

W procesie rewitalizacji wykorzystywane zostaną bierne i czynne formy konsultacji społecznych:

- Formy bierne, a więc takie, w których prowadzona komunikacja jest jednokierunkowa to m.in. artykuły w informatorach samorządowych oraz krótkie informacje na stronach internetowych Miasta bądź też w lokalnych mediach. Komunikacja jednokierunkowa będzie miała głównie charakter informacyjny.
- Formy czynne tzn. komunikacja dwukierunkowa będzie miała charakter informacyjno-konsultacyjny i prowadzona będzie w sposób dedykowany.

Założenia koncepcji procesu konsultacji społecznych:

- Proces uspołecznienia realizacji programu rewitalizacji realizowany będzie wśród interesariuszy programu rewitalizacji, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na które rezultaty będą miały wpływ.
- W ramach procesu następować będzie komunikacja jedno- i dwukierunkowa z zespołami i osobami zarówno biorącymi bezpośredni udział w projektach rewitalizacji, jak również z zespołami i osobami, powiązanymi pośrednio z działaniami rewitalizacyjnymi.
- Wstępnie zidentyfikowane w niniejszym opracowaniu grupy interesariuszy (przedsiębiorcy, organizacje społeczne, lokalni liderzy, mieszkańcy poszczególnych sołectw, jednostki organizacyjne Miasta, parafia) będą szczegółowo zweryfikowane na etapie prac realizacyjnych.
- Uspołecznienie będzie prowadzone w sposób bezpośredni.

- Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia zostaną szczegółowo zweryfikowane po zapoznaniu się z oczekiwaniami, potrzebami i możliwościami uczestników procesu.
- Po każdym spotkaniu konsultacyjnym/warsztatowym dotyczącym programu rewitalizacji zostanie sporządzony raport.

11 SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Opracowanie i przyjęcie programu rewitalizacji rozpoczyna pierwszy i najistotniejszy etap procesu wdrażania. Proces wdrażania zależy od podejmowanych działań, a proces realizacji programu – od procedur gwarantujących jej realizację oraz od organizacji prac nad programem, czyli podziału obszarów odpowiedzialności za realizację pomiędzy struktury/jednostki organizacyjne Miasta.

Dla powodzenia wdrożenia programu rewitalizacji należy przyjąć tzw. zasadę partnerstwa, czyli współpracę poszczególnych aktorów rozwoju (instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców) oraz zasadę partycypacji społecznej, czyli prowadzenie dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami na terenie gminy, w zakresie wdrażania programu rewitalizacji.

Współpraca podmiotów powinna dotyczyć w szczególności:

- prowadzenia dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ich komplementarności,
- budowy trwałej sieci partnerstwa na rzecz rozwoju gminy, a tym samym zapewnienia kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów zdiagnozowanych w programie rewitalizacji,
- kojarzenia partnerów do wspólnych przedsięwzięć oraz projektów, poprzez tworzenie płaszczyzny i podstaw wymiany pomysłów, potencjału i potrzeb,
- poprawy skuteczności działania tych podmiotów poprzez wymianę doświadczeń i informacji o trendach/pomysłach rozwojowych,
- prowadzenia badań i analiz w zakresie zmian społeczno-gospodarczych w Zawidowie, które są rezultatem prowadzonych działań rewitalizacyjnych,
- współdziałania w zakresie doboru rozwiązań zapobiegających sytuacjom kryzysowym o charakterze społeczno-gospodarczym,
- budowy warunków sprzyjających wdrażaniu programu rewitalizacji,
- wdrażania programu rewitalizacji.

Skuteczność realizacji programu rewitalizacji i jego celów zapewnić będzie sprawny system oceny skuteczności wdrażania obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Prace nad realizacją działań rewitalizacyjnych powinny rozpocząć się natychmiast po przyjęciu programu rewitalizacji. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu rewitalizacji wymagać będzie szeregu działań: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

Proces tworzenia oraz realizacji programu rewitalizacji można podzielić na kilka istotnych etapów:

- Przygotowanie do sporządzania programu rewitalizacji.
- Sporządzenie projektu programu rewitalizacji.
- Konsultacje społecznego programu rewitalizacji.
- Opiniowanie projektu programu rewitalizacji.

- Wprowadzenie zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych i uzyskanych opinii oraz uchwalenie programu rewitalizacji.
- Realizacja programu rewitalizacji.

12 SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022 jest posiadanie odpowiedniej wiedzy dotyczącej postępów osiągniętych w zakresie wdrażanych kluczowych zadań oraz umiejętność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a osiąganymi efektami realizacji priorytetowych zadań.

W procesie realizacji LPR, zasadniczą rolę odgrywać będzie Burmistrz Miasta Zawidów, rozumiany, jako strategiczny organ wykonawczy samorządu gminnego w kreowaniu i koordynacji wszystkich działań podejmowanych do realizacji przez różnorodne podmioty i środowiska. Burmistrz Miasta będzie miał za zadanie również mobilizowanie oraz scalanie zasobów będących w ich posiadaniu – na rzecz realizacji celów szczegółowych LPR. Przywództwo pełnione w przestrzeni realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022, obejmować będzie następujące formy aktywności:

- mobilizowanie podmiotów prywatnych i pozarządowych, działających na terenie Miasta Zawidów do włączania się do realizacji kierunków interwencji LPR, które leżą w ich sferze kompetencyjnej,
- angażowanie partnerów zewnętrznych do przejmowania części zadań wdrożeniowych na podstawie porozumienia lub umowy z samorządem gminnym, powiatowym, w przypadkach, w których realizacja określonych przedsięwzięć na poziomie lokalnym lub ponadlokalnym (Zachodni Obszar Interwencji, obszar transgraniczny) oznacza większą skuteczność oraz prowadzi do lepszych efektów,
- aktywne współdziałanie z władzami sąsiednich samorządów, na rzecz realizacji przedsięwzięć o znaczeniu strategicznym (ponadlokalnym), w zakresie uzgodnionych spraw stanowiących obszar wspólnego zainteresowania,
- aktywna współpraca z samorządem powiatowym, regionalnym oraz administracją rządową, pozwalająca zaprezentować swoje stanowiska, wymianę opinii oraz uzgadnianie stanowisk w najważniejszych sprawach dla rozwoju Miasta oraz mających znaczenie strategiczne dla rozwoju województwa dolnośląskiego,
- inspirowanie JST powiatu zgorzeleckiego oraz tworzących Partnerstwo Izerskie do budowania własnych strategii i programów lokalnych, uwzględniających cele określone w Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022.

Instytucjonalną strukturę systemu monitorowania i ewaluacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022 tworzą:

- Rada Miejska w Zawidowie,
- Burmistrz Miasta Zawidów,
- wyznaczony przez Burmistrza Zawidowa pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR,
- Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Zawidowie i jednostki organizacyjne Miasta – pełniące rolę:

- jednostek realizujących konkretne kierunki interwencji (kluczowe zadania /podstawowe/) LPR, będące w kompetencjach samorządu gminnego (sfera podległości) i zarazem jednostek monitorujących te kierunki interwencji ze strony Miasta (informacje przekazywane przez wyznaczonego pracownika UM pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR),
- jednostek monitorujących ze strony Miasta te kierunki interwencji (kluczowe zadania /podstawowe/), które są w kompetencjach innych podmiotów (prywatnych, pozarządowych, samorządów gminnych, powiatowych i regionalnego, administracji rządowej, itp.) – uzyskiwanie danych i informacji oraz przekazywanie ich do wyznaczonego przez Burmistrza pracownika UM pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju).

ODPOWIEDZIALNOŚCI I KOMPETENCJE

Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR

- Opracowuje materiały i narzędzia służące do monitorowania i ewaluacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów,
- Dokonuje analizy informacji i wyników przekazywanych przez komórki merytoryczne z prowadzonego monitoringu i ewaluacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów,
- Przygotowuje „Raport w zakresie monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów”,
- Przygotowuje „Raport w zakresie ewaluacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów”.

Kierownicy/samodzielne stanowiska komórek merytorycznych

- Są odpowiedzialni za przeprowadzenie monitoringu z wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów w zakresie wykonywanych zadań,
- Opracowują sprawozdanie z wyników prowadzonego monitoringu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów, a następnie przekazują je pracownikowi Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącemu rolę koordynatora ds. monitorowania LPR.

Burmistrz Miasta

- Wyznacza pracownika Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR,
- Dokonuje akceptacji Raportu z monitoringu realizacji LPR Miasta Zawidów i przedkłada go Radzie Miejskiej,
- Dokonuje akceptacji Raportu z ewaluacji LPR Miasta Zawidów i przedkłada go Radzie Miejskiej.

Prace związane ze sprawozdawczością z monitoringu oraz aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022 dokonywane będą co 2 lata². Burmistrz Miasta Zawidów przeprowadza okresową ocenę stopnia realizacji Programu, która odbywa się w oparciu o następujący TRYB POSTĘPOWANIA:

- 1) Burmistrz Miasta informuje o planowanym przeglądzie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów, za którą odpowiedzialny będzie pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR.
- 2) Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR określa szczegółowy harmonogram pracy oraz przygotowuje materiały i narzędzia w postaci formularzy, do prowadzenia monitoringu realizacji Programu.
- 3) Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR w uzasadnionych przypadkach przekazuje do kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych pismo informacyjne (pismo musi określać w szczególności zasady i terminy przeprowadzenia monitoringu) wraz materiałami i narzędziami do prowadzenia procesu monitoringu realizacji Programu.
- 4) Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR przeprowadza analizę dostarczonych przez poszczególne komórki merytoryczne informacji i wyników a następnie sporządza Raport z monitoringu Programu.
- 5) Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR przekazuje Burmistrzowi Miasta Raport celem jego akceptacji.
- 6) Burmistrz Miasta przekazuje „Raport z monitoringu” pracownikowi Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącemu rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR w celu ponownej analizy lub akceptuje go. W dalszej kolejności podaje do publicznej wiadomości poprzez przekazanie dokumentu do Biura Rady Miejskiej w Zawidowie w terminie do 30 października każdego roku raportowania.
- 7) Ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów, prowadzana będzie nie częściej, niż co 4 lata.
- 8) Nie częściej niż raz na 4 lata, pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR dokona analizy realizacji zadań strategicznych /podstawowych/.
- 9) Burmistrz Miasta we współpracy z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącym rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR będzie identyfikował potrzeby zmian zapisów Programu. Taki proces będzie mógł zostać przeprowadzony w oparciu o wnioski komórek organizacyjnych oraz wyniki analizy stanu Miasta i podsumowania realizacji Programu. Propozycje w zakresie weryfikacji Programu przedstawiane będą Radzie Miejskiej w Zawidowie.

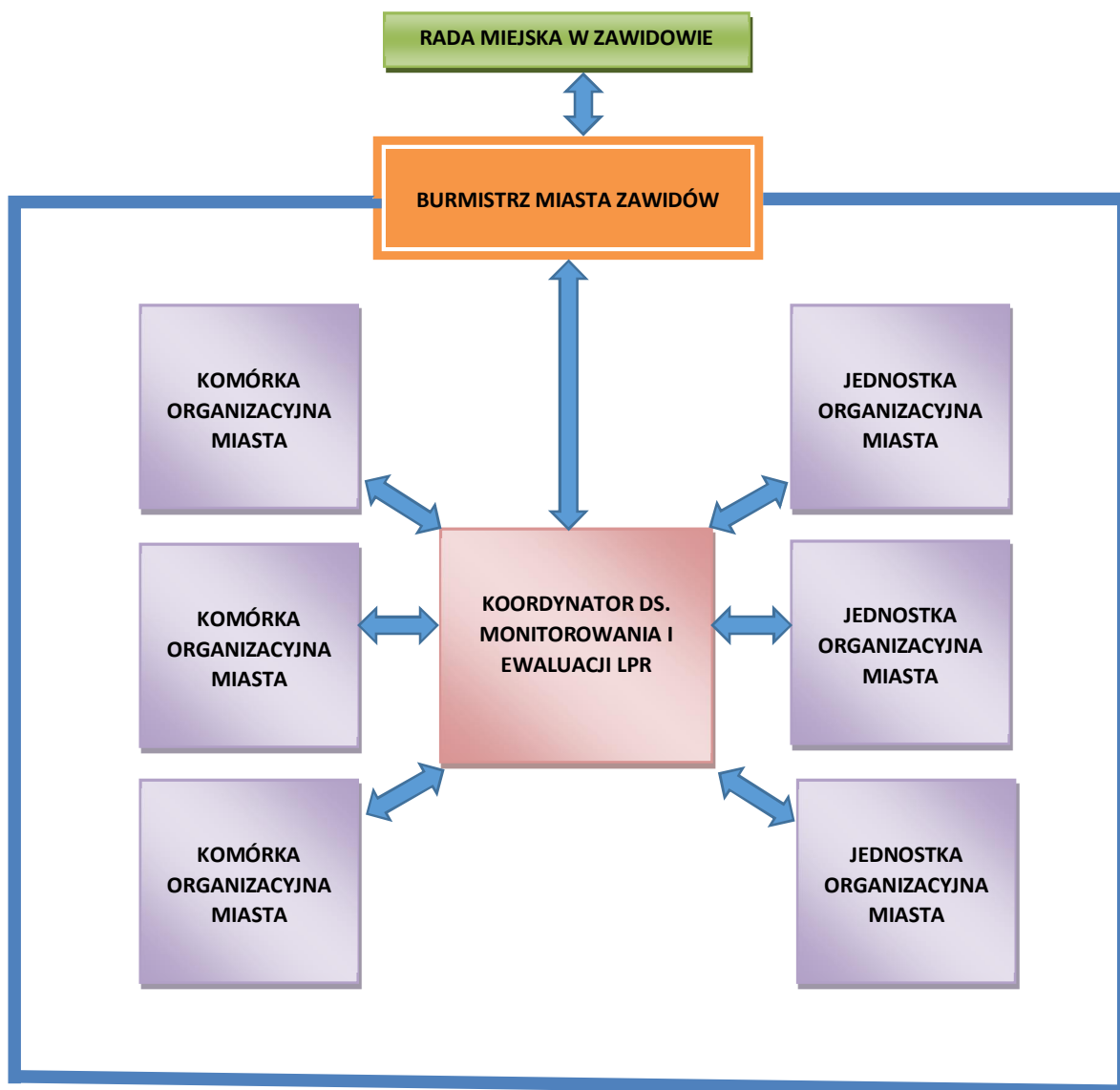
W wyborze wskaźników określających postęp realizacji celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów, przyjęto zasadę ograniczonej liczby wskaźników monitorowania Programu dla każdego

² Rokiem bazowym jest rok 2016. Pierwsze sprawozdanie zostanie wykonane w roku 2018. Kolejne co 2 lata.

z celów – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Przy doborze wskaźników kierowano się adekwatnością, jednak głównym ograniczeniem była dostępność danych. Podstawowym źródłem danych do monitorowania Programu stała się statystyka publiczna, a w niektórych przypadkach konieczne jest zawiązanie porozumień z instytucjami zewnętrznymi. W ramach analizy wskaźnikowej realizowanej przez pracownika Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR, mierniki pochodzące ze statystyki publicznej (GUS) mogą zostać przedstawione w układach porównawczych. Zakres czasowy analizy powinien obejmować zmiany w stosunku do roku bazowego (2016) i roku ostatniego badania (określenie dynamiki). Analiza wskaźnikowa może prezentować dostępne wskaźniki w układzie Miasta jak również gmin powiatu zgorzeleckiego oraz tworzących Partnerstwo Izerskie.

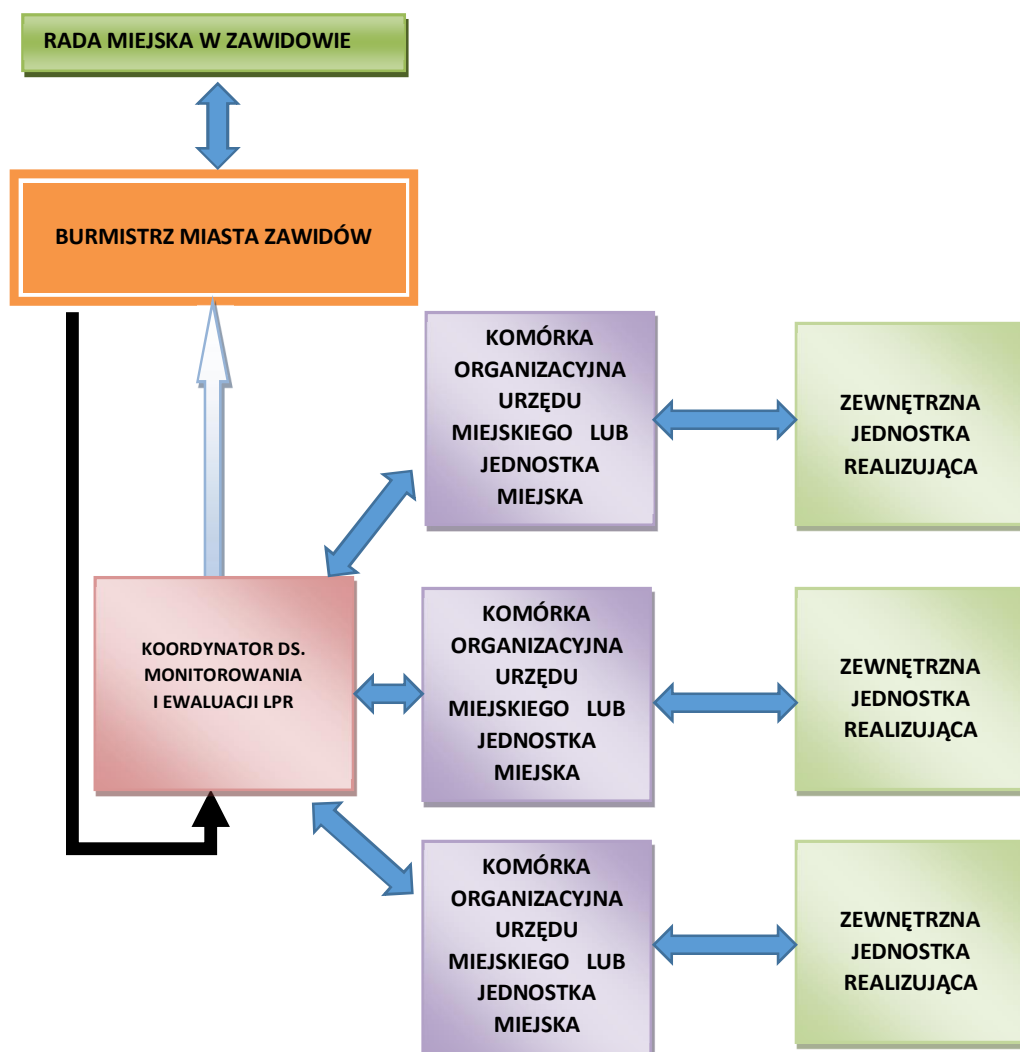
Raport z realizacji kierunków interwencji przygotowujący przez pracownika Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącego rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR opiera się na informacjach dotyczących stanu realizacji danego kierunku interwencji, przekazywanych przez poszczególne komórki Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz jednostki organizacyjne. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022 precyzuje dla każdego zadania kluczowego /podstawowego/ jednostkę realizującą dane zadanie kluczowe oraz jednostkę monitorującą konkretne zadanie kluczowe ze strony Miasta. W przypadku, gdy mieści się ono w zakresie kompetencji samorządu gminnego to jednostką realizującą i monitorującą ze strony Miasta jest konkretna komórka Urzędu Miejskiego w Zawidowie lub jednostka Miasta Zawidów. W przypadku takich zadań kluczowych, określona komórka lub jednostka organizacyjna przedkłada sprawozdanie pracownikowi Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącemu rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR. Sprawozdanie w takim przypadku stanowi podstawę do przygotowania zbiorczego raportu z realizacji zadań kluczowych /podstawowych/całego Programu.

Poniżej zaprezentowany został schemat przepływu informacji sprawozdawczej dla zadań kluczowych ze sfery bezpośrednio będącej w zakresie kompetencji samorządu gminnego.

W przypadku, gdy dany kierunek interwencji (kluczowe/podstawowe zadanie) zawarte jest w kompetencjach podmiotów zewnętrznych (administracja rządowa, samorząd innego szczebla - powiatowy lub regionalny, podmioty prywatne i organizacje pozarządowe) to jednostką realizującą wskazany kierunek w LPR jest konkretna instytucja zewnętrzna. Jednostką monitorującą ze strony Miasta będzie natomiast konkretna komórka Urzędu Miejskiego w Zawidowie lub jednostka organizacyjna, która merytorycznie jest powiązana z przedmiotem danego zadania kluczowego.

Dla takich kluczowych/podstawowych/ zadań, konkretna komórka lub jednostka (w tym przypadku dotyczy to jednostki monitorującej ze strony Miasta) otrzymuje informacje od jednostki odpowiedzialnej za realizację. Informacje te dotyczą stanu wdrożenia danego zadania kluczowego /podstawowego/. Po otrzymaniu wspomnianych informacji komórka/jednostka składa sprawozdanie Pracownikowi Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniącemu rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR. Takie sprawozdanie stanowi podstawę do sporządzenia zbiorczego raportu z realizacji kluczowych zadań całego Programu. Poniżej zaprezentowany został schemat, w jaki sposób powinien przebiegać przepływ informacji sprawozdawczej dla kluczowych zadań należących do sfery współzależności i sfery oddziaływania.

Sprawozdania z realizacji poszczególnych kierunków interwencji (kluczowych/podstawowych zadań) będą składane przez komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz jednostki organizacyjne Miasta do wyznaczonego przez Burmistrza pracownika Urzędu Miejskiego w Zawidowie, który pełnić będzie rolę koordynatora monitorowania i ewaluacji LPR. W oparciu o złożone sprawozdania z konkretnego roku sprawozdawczego, Koordynator przygotowuje raport z realizacji kluczowych działań, który razem z analizą wskaźnikową stanowi podstawę dla Burmistrza Miasta oraz Rady Miejskiej do dokonywania oceny realizacji LPR. Ponadto na tym etapie istnieje możliwość dokonywania uzupełnień, a w szczególności wprowadzania koniecznych i zasadnych zmian (ma to bezpośredni związek z reagowaniem na zachodzące zmiany w uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych w zakresie wyznaczonych obszarów rewitalizacji). W celu zwiększenia efektywności procesu sprawozdawczego z realizacji kluczowych zadań /podstawowych/ LPR, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz jednostki organizacyjne Miasta przedkładają sprawozdania na ujednoliconym formularzu sprawozdawczym. Poniżej przedstawiony został wzór wspomnianego formularza sprawozdawczego.

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do LPR stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

- Podmioty zainteresowane realizacją projektów (które realizują cel nadrzędny i cele szczegółowe LPR) zlokalizowanych na obszarze wskazanym do rewitalizacji w ramach przedmiotowego LPR zgłaszają swoje propozycje do Burmistrza Miasta Zawidów,
- Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR, po przeprowadzeniu konsultacji z odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi UM, dokonuje weryfikacji zgłoszonych propozycji i wydaje opinię odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłoszonego przedsięwzięcia do LPR,
- Po rozpatrzeniu złożonej propozycji wniosku Pracownik Urzędu Miejskiego w Zawidowie pełniący rolę koordynatora ds. monitorowania i ewaluacji LPR wydaje opinię w zakresie jej włączenia do LPR lub odrzucenia,
- Burmistrz Miasta podejmuje decyzję o wprowadzeniu zmian do LPR,
- Po sporządzeniu projektu aneksu do LPR Burmistrz Miasta przedkłada dokument Radzie Miejskiej w Zawidowie w celu podjęcia stosownej uchwały.

Poniżej przedstawiono dwa rodzaje wzorów wniosków projektów zgłaszanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji.

A) Dla przedsięwzięcia inwestycyjnego

Podstawowe dane o przedsięwzięciu inwestycyjnym, przewidzianym do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2020			
Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)			
Lokalizacja przedsięwzięcia			
Inwestor (beneficjent)			
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji			
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia			
Okres rzeczowej realizacji inwestycji			
Zgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (tak/nie) lub uzyskana decyzja o warunkach zabudowy			
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)		
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)		
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)		
	fundusze UE		
	Inne źródła finansowania		

B) Dla przedsięwzięcia nieinwestycyjnego (działania społeczne, projekt socjalny itp.).

Podstawowe dane o projekcie socjalnym lub projekcie działań społecznych przewidzianych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2020	
Tytuł projektu	
Cel projektu	
Adresat	
Realizator projektu	
Założenia merytoryczne projektu	
Etapy realizacji projektu (harmonogram realizacji projektu)	
Planowane efekty oraz zasady ewaluacji	
Źródła finansowania	
Kosztorys	

Realizacja projektów wyszczególnionych w Lokalnym Programie Rewitalizacji oraz samego LPR będzie mierzona za pomocą następujących wskaźników:

- **Produktu** - materialne efekty działań w programie/projekcie, które są określone dokładnymi wartościami liczbowymi,
- **Rezultatu** - bezpośredni wpływ zrealizowanego programu/produktu na otoczenie społeczno - ekonomiczne uzyskany natychmiast po zakończeniu programu/projektu (np. powierzchnia obszarów zrewitalizowanych, liczba osób uczestniczących w projektach/programach o charakterze społecznym, utworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych itp.)
- **Oddziaływania**- pod tym pojęciem należy rozumieć długotrwałe, pozytywne konsekwencje realizowanych w ramach LPR operacji dla bezpośrednich beneficjentów (m.in. wpływ zniwelowanie negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych).

Lp.	Wskaźniki produktu	Jednostka miary
1.	Liczba zmodernizowanych obiektów przedszkolnych	sztuka
2.	Długość przebudowanej/wyremontowanej drogi gminnej	metry
3.	Długość przebudowanych/wyremontowanych chodników	metry
4.	Liczba zmodernizowanych/wybudowanych obiektów sportowych	sztuka
5.	Liczba zmodernizowanych obiektów ośrodków kultury	sztuka
6.	Liczba zmodernizowanych obiektów szkolnych	sztuka
7.	Liczba zmodernizowanych obiektów mieszkalno-usługowych	sztuka
8.	Powierzchnia odnowionej przestrzeni publicznej	metry kwadratowe
9.	Liczba zmodernizowanych punktów świetlnych	sztuka
10.	Liczba obiektów zabytkowych objętych pracami remontowymi	sztuka
11.	Długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej	kilometry
12.	Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej	kilometry
13.	Liczba powstałej infrastruktury wchodzącej w skład systemu monitoringu wizyjnego	sztuka
14.	Liczba zmodernizowanych obiektów mieszkalnych	sztuka
15.	Liczba projektów społeczno-edukacyjnych	sztuka
16.	Liczba projektów ze sfery kultury	sztuka
17.	Liczba projektów ze sfery sportu i rekreacji	sztuka

Lp.	Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary
1.	Zmniejszenie zanieczyszczeń do atmosfery (SO ₂ , NO _x , CO, CO ₂ , pył)	tona
2.	Zmniejszenie zapotrzebowania mocy w obiektach użyteczności publicznej	kilowat

3.	Wzrost liczby osób korzystających z oferty sportowej (w oparciu o obiekty sportowe)	osoba
4.	Wzrost liczby osób korzystających z oferty kulturalnej (w oparciu o działające instytucje kultury)	osoba
5.	Liczba podmiotów świadczących usługi społeczne	sztuka
6.	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	osoba
7.	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej sieci wodociągowej	osoba
8.	Powierzchnia miasta objęta systemem monitoringu wizyjnego	%
9.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje zawodowe w wyniku realizacji zadania/programu	osoba
10..	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie/programie	osoba
11.	Liczba uczestników inicjatyw lokalnych	osoba
12.	Liczba dzieci i młodzieży objętych projektami/programami społecznymi	osoba
13.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych projektami/programami wpływającymi na wzrost aktywności społecznej i zawodowej	osoba
14.	Liczba osób objętych projektami/programami wpływającymi na wzrost aktywności społecznej	osoba

Lp.	Wskaźniki oddziaływania	Jednostka miary
1.	Zmniejszenie poziomu przestępczości (liczba przestępstw w stosunku do liczby ludności)	osoba
2.	Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia (osoby korzystające z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności)	osoba
3.	Zmniejszenie poziomu bezrobocia (liczba zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby ludności)	osoba
4.	Wzrost aktywności gospodarczej (zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności obszaru zdegradowanego)	liczba firm
5.	Podniesienie jakości warunków zamieszkania – zmniejszenie liczby mieszkań gdzie źródłem ciepła jest piec węglowy	%

13 STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projektowany dokument został poddany procedurze zapytania o konieczność i zakres opracowywania prognozy oddziaływania na środowisko. Jako, że opracowywany dokument, nie jest dokumentem wymienionym w art. 46 pkt 1 i 2 ustawy OOS, stąd wobec tego dokumentu nie mają zastosowania przepisy art. 48 ustawy OOS.

Jednak kierując się zasadą przezorności, w przedmiotowym przypadku wystąpiono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) z wnioskiem o stwierdzenie, na podstawie Art. 47 Ustawy OOS, czy dla dokumentu, istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. RDOŚ we Wrocławiu po zapoznaniu się z treścią projektu oraz załączonych do niego materiałów, a także po uwzględnieniu uwarunkowań, o których mowa w art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) wyraził opinię, iż dla projektu pn. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016-2022 nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (poniżej znajduje się pełna treść pisma RDOŚ we Wrocławiu z dnia 12.10.2016 r.).

Realizacja zadań wynikających z Programu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a czas trwania ich oddziaływań na środowisko zostanie ograniczony do czasu wykonywania prac budowlanych oraz organizacyjnych. Ocenia się, iż planowane działania nie wpłyną na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi oraz zagrożenia dla środowiska, ani nie spowodują wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych. Realizacja zadań wynikających z przedmiotowego dokumentu zostanie zaprojektowana w taki sposób, by zminimalizować negatywne oddziaływanie na środowisko, szczególnie w odniesieniu do terenów posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego (zabytkowa zabudowa) oraz przyrodniczego. Działania wynikające z Programu nie stanowią zagrożenia, jakie określono dla obszarów Natura 2000.

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU

Wrocław, dnia 12 października 2016 r.

WSI.410.535.2016.DK

Burmistrz Zawidowa
Plac Zwycięstwa 21/22
59-970 Zawidów

W odpowiedzi na wniosek z dnia 4 października 2016 r. (data wpływu: 5 października 2016 r.), w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016–2022* informuję, co następuje.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.) odstąpienie od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – poza dokumentami planistycznymi wymienionymi w art. 46 pkt 1 wyżej cyt. ustawy – dotyczyć może wyłącznie projektów, o których mowa w art. 46 pkt 2 tejże ustawy, a mianowicie projektów polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Natomiast przedmiotowy projekt nie jest dokumentem w rozumieniu art. 46 pkt 2 ww. ustawy, winien on być analizowany w świetle art. 47 tejże ustawy. Zatem, nie kwalifikuje się do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w trybie art. 48 ust. 1 wyżej cyt. ustawy.

Przedsięwzięcia ujęte w *Programie* związane będą m.in. z: rewitalizacją rynku miejskiego w Zawidowie, rewitalizacją parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej, remontem wielorodzinnych budynków mieszkalnych, zagospodarowaniem otoczenia kościoła ewangelickiego oraz stworzeniem punktu widokowego, modernizacją Ośrodka Kultury w Zawidowie, budową ścieżki rowerowej oraz włączeniem jej do międzynarodowego systemu ścieżek/dróg rowerowych, opracowaniem strategii promocji w oparciu o postać Jakuba Boehme, głęboką termomodernizacją budynków użyteczności publicznej, modernizacją sieci wodociągowej, rozbudową i modernizacją sieci systemów kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej, ograniczaniem niskiej emisji na terenie gminy, adaptacją budynku na cele utworzenia mieszkań socjalnych oraz poprawą jakości i standardu dróg, chodników i placów na terenie Miasta Zawidów. Wszystkie przedsięwzięcia wpisane w *Program* realizowane będą na terenie miasta Zawidów. W większości są to obszary i obiekty istniejące – wymagające modernizacji bądź remontu.

pl. Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław; tel. (+48 71) 340 68 07, faks (+48 71) 340 68 06, <http://wroclaw.rdos.gov.pl>

Projekt dokumentu nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ze względu na niewielkie oddziaływania na etapie realizacji, brak zagrożeń dla środowiska naturalnego podczas eksploatacji zrewitalizowanych obszarów, położenie poza obszarami Natura 2000 można stwierdzić, że realizacja postanowień *Programu* nie powinna spowodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Zatem po zapoznaniu się z treścią projektu oraz załączonych do niego materiałów, a także po uwzględnieniu uwarunkowań, o których mowa w art. 49 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)* wyrażam opinię, iż dla projektu pn. *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016–2022* nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie informuję, że planowane do rewitalizacji budynki lub założenia parkowe mogą stanowić miejsce gniazdowania ptaków, a także miejsce rozrodu i hibernacji nietoperzy, podlegających ochronie na podstawie *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348)*.

W stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową obowiązują zakazy zawarte w ww. *rozporządzeniu Ministra Środowiska*, takie jak: zakaz zabijania, okaleczania (...) zwierząt, zakaz niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych, niszczenia ich siedlisk i ostoi.

W związku z powyższym przed przystąpieniem do prac należy, we współpracy ze specjalistą ornitologiem i chiropterologiem, dokonać przeglądu budynków i parków pod kątem występowania miejsc gniazdowania i schronień zwierząt (ptaków i nietoperzy) oraz w celu uniknięcia ich niszczenia lub niepokojenia zaplanować prace w sposób i w terminach zaleconych przez ww. specjalistów.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Agnieszka Pauliszko-Czarnecka
Naczelnik Wydziału
Zapobiegania i Nadzoru Środowiska
oraz Informacji o Środowisku i Zarządzania Środowiskiem

Spis tabel:

Tabela 1. Ludność w latach 2008-2014	28
Tabela 2. Saldo migracji na pobyt stały w latach 2008-2014.....	28
Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2008-2014.....	29
Tabela 4. Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności w latach 2008-2014	29
Tabela 5. Liczba małżeństw zawartych w ciągu roku przypadająca na 1000 mieszkańców w latach 2008-2014. 30	
Tabela 6. Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia) w latach 2008-2014.....	30
Tabela 7. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014	31
Tabela 8. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.....	31
Tabela 9. Ludność w wieku 0-19 lat w latach 2008-2014.....	32
Tabela 10. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności w latach 2008-2014.....	32
Tabela 11. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności w latach 2008-2014	33
Tabela 12. Ludność w wieku 55 i więcej w latach 2008-2014	33
Tabela 13. Gminna ewidencja zabytków.....	42
Tabela 14. Liczba dzieci w przedszkolu w latach 2009-2014	50
Tabela 15. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2009-2014.	51
Tabela 16. Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2009-2014.....	51
Tabela 17. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2009-2014.	53
Tabela 18. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w latach 2009-2014.	53
Tabela 19. Księgozbiór w bibliotekach w latach 2009-2014.....	54
Tabela 20. Wykaz i struktura dróg lokalnych na terenie Miasta Zawodów – stan w 2015 r.....	58
Tabela 21. Udział % korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 2009 – 2014.	60
Tabela 22. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w latach 2009-2014 w m3 na 1 korzystającego.	60
Tabela 23. Udział % korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszk. w latach 2009 – 2014	61
Tabela 24. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2008-2014	64
Tabela 25. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 1 tys. ludności.....	64
Tabela 26. Rynek pracy, bezrobocie.....	65
Tabela 27. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych przypadających na 1000 osób w wieku produkcyjnym w latach 2008-2014.....	65
Tabela 28. Charakterystyka przestrzenna rewitalizowanego obszaru.	70
Tabela 29. Charakterystyka demograficzna obszaru zdegradowane (obszaru rewitalizacji).....	71
Tabela 30. Ramy finansowe w odniesieniu do podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ...	130
Tabela 31. Ramy finansowe w odniesieniu do uzupełniających (pozostałych) projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – inwestycyjne.	131
Tabela 32. Ramy finansowe w odniesieniu do uzupełniających (pozostałych) projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – nieinwestycyjne.	132

Spis map:

Mapa 1. Miasto Zawidów na tle województwa dolnośląskiego i powiatu zgorzeleckiego.....	26
Mapa 2. Miasto Zawidów na tle powiatu zgorzeleckiego – podział administracyjny powiatu zgorzeleckiego.....	27
Mapa 3. Miasto Zawidów	38
Mapa 4 Zasięg obszaru przeznaczonego do rewitalizacji na terenie Zawidowa.....	71
Mapa 5. Lokalizacja podobszaru rewitalizacji „A”	73
Mapa 6. Lokalizacja podobszaru rewitalizacji „B”	77
Mapa 7 Zasięg obszaru przeznaczonego do rewitalizacji na terenie Zawidowa.....	157